

SUOMEN PANKKI

59. VUOSIKIRJA 1978

ISSN 0355-5925

Frenckellin Kirjapaino Oy, Helsinki 1979

SISÄLLYS

Vuoden 1978 taloudellinen kehitys

Kokonaiskysyntä ja -tarjonta	4
Kansantalouden tasapaino	5
Rahoitus	7

Keskuspankkipolitiikka

Rahapolitiikka	12
Rahapolitiikan pääpiirteet	12
Kiintiöpolitiikka	14
Päiväluottomarkkinat	15
Tavoitetasojärjestelmä	17
Korkopolitiikka	18
Luottoliittiset ohjeet	20
Obligaatiolainoja koskevat lausunnot	21
Talletustodistukset ja määräaikaistalletukset	22
Erityisrahoitusjärjestelyt	22
Valuuttapolitiikka	24
Kehitys kansainvälisillä valuuttamarkkinoilla	24
Valuuttapolitiikka ja kotimaiset valuuttamarkkinat	25
Valuutansäännöstelyyn liittyvät toimenpiteet	27
Kahdenkeskiset maksujärjestelyt	27
Kehitys kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla	28
Pitkäaikaiset ulkomaiset pääomanliikkeet	29

Suomen Pankin tase ja tuloslaskelma

Ulkomaat	33
Rahoituslaitokset	35
Julkinen sektori	36
Yritykset	36
Liikkeessä oleva raha ja talletustodistukset	37
Muut tase-erät	37
Suomen Pankin nettotase	37
Setelinanto	38
Tuloslaskelma	38

Suomen Pankki ja kansainväliset järjestöt

Kansainvälinen Valuuttarahasto	40
Kansainvälinen Järjestelypankki	42
Maailmanpankkiryhmä	42
Muu kansainvälinen yhteistyö	42

Kuviot

1. Kysyntä ja tarjonta	5
2. Työttömyysaste ja kapasiteetin käyttöaste	6
3. Kustannukset ja hinnat	7
4. Maksutase	8
5. Säästäminen ja investoinnit	9
6. Pankkien luotot ja ottolainaus	10
7. Valtion kassatalous	11
8. Liikepankkien keskuspankkirahoitus	13
9. Suomen Pankin päiväluottomarkkinat	16
10. Korot	19
11. Kotimaisten toimitusten rahoitus	23
12. Uusvientiluottojen ja lyhytaikaisten vientiluottojen rahoitus	24
13. Suomen Pankin valuuttaindeksi	26
14. Tärkeimpien valuuttakurssien muutokset	27
15. Suomen Pankin avistakaupat	28
16. Suomen Pankin termiinkaupat	29
17. Velkaantumiskehitys	30
18. Valuuttatilanne	32
19. Suomen Pankin tase	34

Taulukot

1. Suomen Pankin tase vuosittain	44
2. Suomen Pankin tase kuukausittain	46
3. Vaihdeettava ja sidottu varanto	50
4. Suomen Pankin tuloslaskelma	50
5. Suomen Pankin soveltamia korkoja	51
6. Kotimainen clearingliike	51
7. Liikepankkien keskuspankkirahoitus ja sen koostumus sekä kustannukset	52
8. Suomen Pankin päiväluottomarkkinat	53
9. Setelinanto	54
10. Liikkeessä olevat setelit ja metallirahat	55
11. Setelinvalmistus ja setelinpoltto	56
12. Setelit ja metallirahat	57
13. Avistamyntikurssit vuosittain	58
14. Avistamyntikurssit kuukausittain	60

Tilintarkastajien kertomus	65
----------------------------------	----

Eduskunnan pankkivaltuusmiehet vuoden 1978 lopussa	66
--	----

Suomen Pankki vuoden 1978 lopussa	66
---	----

VUODEN 1978 TALOUDELLINEN KEHITYS

Vuodesta 1977 lähtien talouspolitiikan painopiste on ollut kotimaisten kustannusten nousua hillitsevissä ja hintakilpailukykyä parantavissa toimenpiteissä, joilla on pyritty luomaan edellytyksiä tuotannon kasvulle ja työllisyyden kohentumiselle. Inflaation tuntuva hidastuminen sekä vaihtotaseen muuttuminen ylijäämäiseksi mahdollistivat elvyttävän talouspolitiikan jatkamisen vuonna 1978. Kotimainen kysyntä pysyi edelleen laimeana. Kokonaistuotannon kasvu nopeutui vain hieman ja työttömyyden nousu jatkui vuoden loppukuukausiin asti.

KOKONAISKYSYNTÄ JA -TARJONTA

Kansainvälinen suhdannetilanne ei muuttunut olennaisesti vuonna 1978. OECD-maiden kokonaistuotanto kasvoi vajaat 4%, työttömyysaste oli edelleen korkea ja inflaatiovauhti pysyi 8 prosentin tuntumassa. Kokonaistuotannon kasvu Suomen tärkeimmissä läntisissä ostajamaissa nopeutui hieman mutta oli edelleen OECD-maiden keskimääräistä kasvua selvästi pienempi. Vientimahdollisuuksia rajoitti myös se, että kysynnän rakenne monissa maissa oli kotimaista tuotantoa suosiva.

Markkinaosuuksien kasvu ja metsäteollisuuden tuotteiden varastojen täydentäminen ostajamaissa nostivat länsivientimme määrän lähes 10% suuremmaksi kuin edellisenä vuonna. Itäviennin määrä pysyi ennallaan. Tavaroiden ja palvelusten viennin kokonaismäärä kasvoi vuonna 1978 noin 7%.

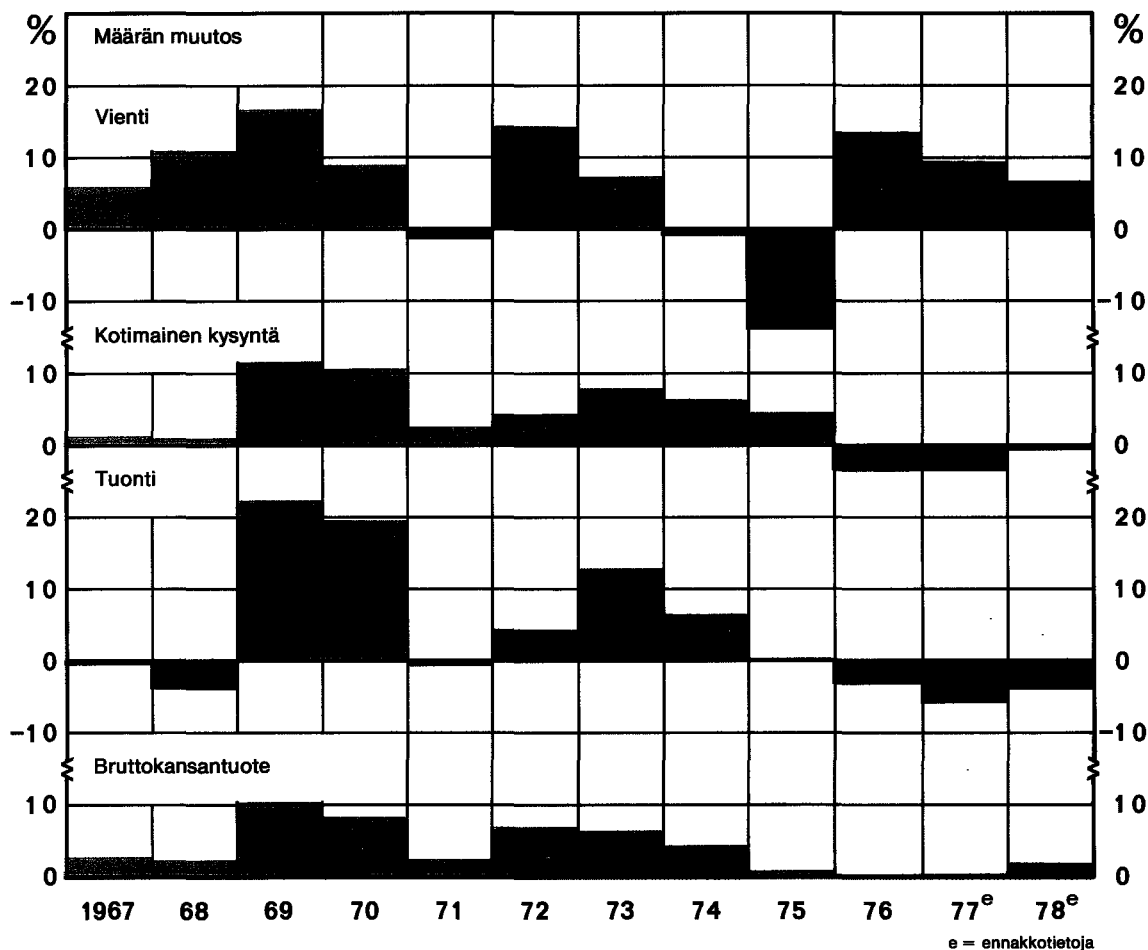
Suomen viennin markkinaosuuksia kasvatettiin osittain valuuttamääräisiä vientihintoja alentamalla. Valuuttakurssien nousun johdosta markkamääräiset vientihinnat kohosivat kuitenkin vuonna 1978 keskimäärin 6%. Kun tuontihinnat nousivat 11%, ulkomaankaupan vaihtosuhte heikkeni 5%.

Viennin kasvun vaikutukset kotimaiseen kysyntään jäivät vähäisiksi. Tuotantokapasiteetin vajaakäyttöisyys, vielä verraten heikko kannattavuus, korkea velkaantuneisuusaste sekä epävarmat suhdanneodotukset pitivät yritysten investointihalukkuuden vähäisenä. Teollisuuden investointien jyrkkä supistuminen jatkui ja niiden määrä jäi pienemmäksi kuin kertaakaan 1970-luvulla, joskin vuoden loppupuolella ne alkoivat uudelleen vilkastua. Heikon rahoitusaseman vuoksi yritykset vähensivät myös varastojensa määrää. Mm. teollisuuden raaka-aine- ja tuotantotarvikevarastot supistuivat huomattavasti suhteessa tuotannon tasoon.

Kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitytulot kasvoivat noin 3%. Kasvua tukivat tuloveroasteikkojen inflaatiokorjaus ja sosiaaliturvamaksujen väliaikaiset alennukset. Yksityisen kulutuksen määrä pysyi kuitenkin lähes ennallaan, sillä kotitalouksien säästämisalttius voimistui mm. lisääntyneen työttömyyden aiheuttaman epävarmuuden vuoksi. Kun asuntojen hankinnat ja maatalouden investoinnit vähenivät, kotitaloussektorin säästäminen näkyi erityisesti pankkien ottolainauksen kasvuna.

Julkisen kysynnän ts. valtion ja kuntien kulumenomen ja hallinnollisten investointien

Kuvio 1.
KYSYNTÄ JA TARJONTA

määrä kasvoi noin 4% eli hieman enemmän kuin edellisellä vuonna. Kasvu keskittyi lähes kokonaisuudessaan kulutusmenoihin.

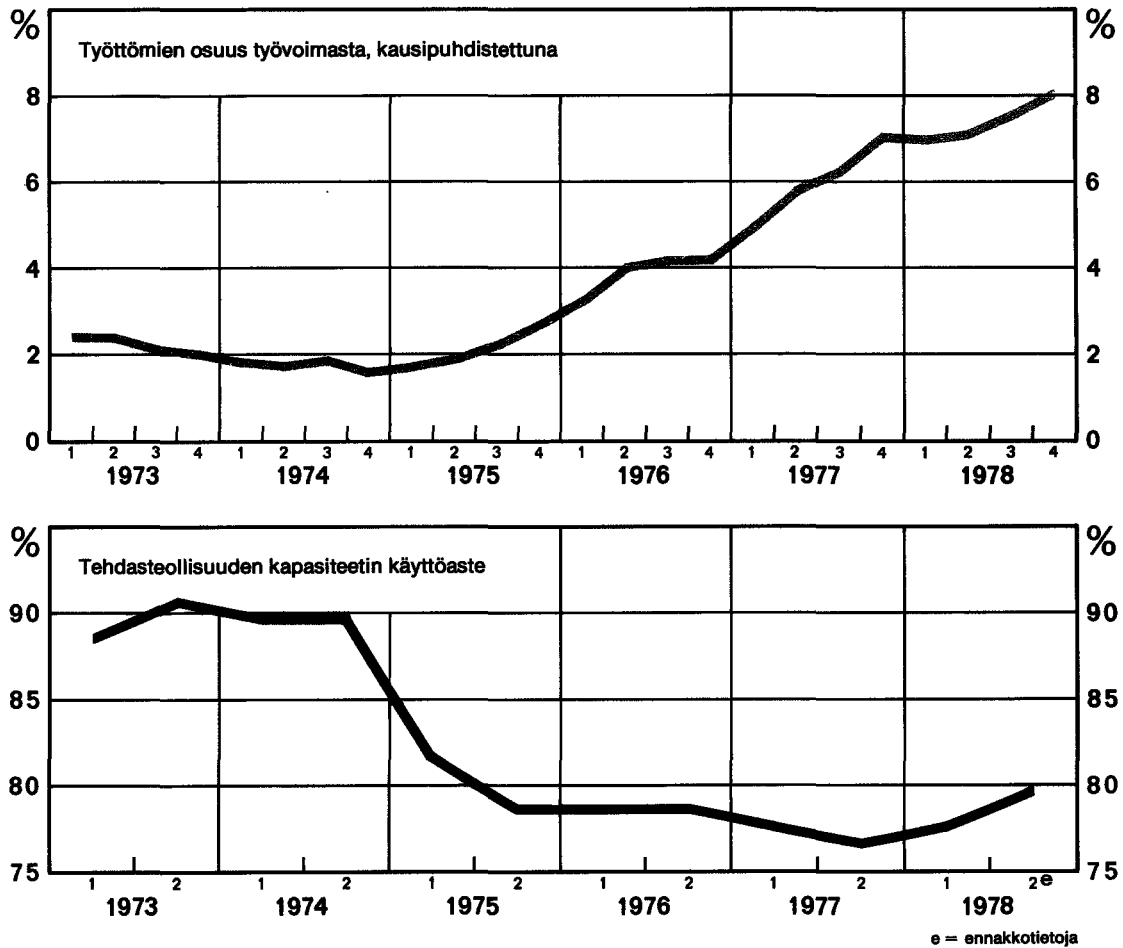
Bruttokansantuotteen määrä kasvoi ennakoarvioiden mukaan noin 2%. Kasvua vähensi jonkin verran epäedullisista sääoloista johtunut maataloustuotannon supistuminen. Teollisuustuotanto lisääntyi noin 3%. Metsäteollisuuden tuotanto kasvoi yli 10%, mutta metalliteollisuuden tilauskanta ja tuotanto pysyivät edelleen heikkoina. Vientiin liittyviä palvelualoja lukuun ottamatta yksityisen palvelusektorin tuotannon kasvu jäi vaatimattomaksi.

Kun kokonaiskysynnän kasvu jäi varsin pieneksi ja kysyntä kohdistui keskimääräistä vähemmän tuontipainoksia sisältäviin tuotteisiin, tuonnin määrä väheni noin 4% (kuviot 1).

KANSANTALouden TASAPAINO

Työvoiman kysynnän supistuminen pysähtyi vuoden 1978 alkupuolella. Kun työvoiman tarjonta kuitenkin lisääntyi ja kun tuotannon kasvu nojautui huomattavalta osin lomautusten ja työajan lyhennysten vähenemiseen, työttömyyden nousu jatkui. Keskimääräinen työttömyysaste oli 7.5% (kuviot 2). Työvoimaosuus

Kuvio 2.
TYÖTTÖMYYSASTE JA KAPASITEETIN KÄYTTÖASTE

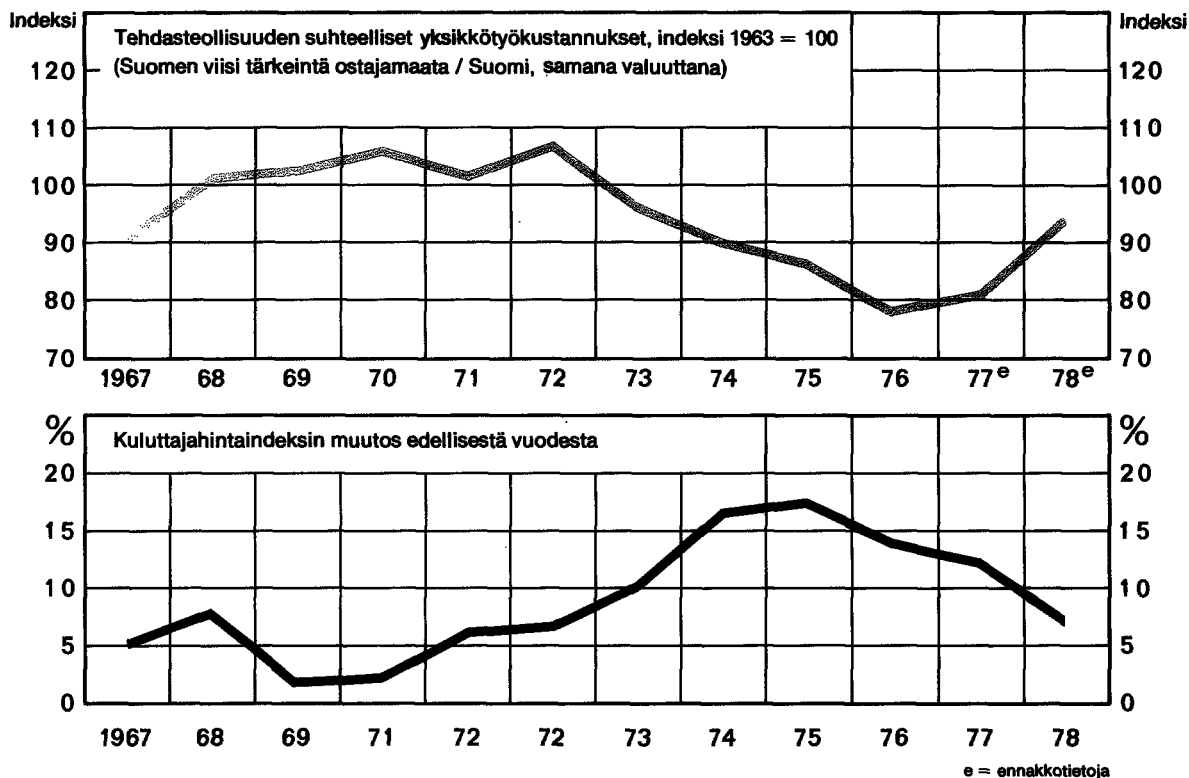
aleni edelleen, joskin vähemmän kuin parina edellisenä vuonna. Ruotsin työllisyystilanteen vaikeutumisesta huolimatta nettosiirtolaisuus Ruotsiin oli lähes 7 000 henkeä.

Tehdasteollisuuden kapasiteetin käyttöaste kääntyi nousuun, mutta se oli edelleen vain 79% eli keskimäärin ainoastaan 2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 1977 (kuvio 2). Tuotantokapasiteetin käyttöaste kohosi teollisuudessa vain niillä aloilla, joiden tuotannosta pääosa markkinoidaan ulkomaille. Teollisuuden kaikilla päätoimialoilla oli vuoden

1978 lopulla vielä runsaasti käyttämätöntä tuotantokapasiteettia.

Tuotantokustannusten nousua pyrittiin hillitsemään alentamalla väliaikaisesti sosiaaliturva- ja työeläkevakuutusmaksuja sekä siirtämällä vuodeksi 1978 sovitut palkankorotukset maaliskuusta syyskuuhun ja osa syyskuun korotuksista vuoden 1979 helmikuuhun. Myös lokakuussa 1977 ja toukokuussa 1978 toteutetut koronalennukset vähensivät kustannuspainetta. Palkansaajien nimellisansiot kohosivat edellisestä vuodesta keskimäärin vajaat 7%. Kan-

Kuvio 3.
KUSTANNUKSET JA HINNAT

santalouden yksityisessä sektorissa yksikkötyökustannukset nousivat noin 3%, kun vuonna 1977 vastaava nousu oli lähes 8%. Työvoimakustannusten nousun hidastuminen ja markan ulkoisen arvon alentaminen paransivat teollisuuden yksikkötyökustannuksilla mitattua hintakilpailukykyä (kuvio 3).

Hinnat nousivat vuoden 1978 aikana tuntuvasti vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kuluttajahintaindeksi kohosi 5.9% (kuvio 3), tukkuhintaindeksi 5.8% ja rakennuskustannusindeksi 5.5%.

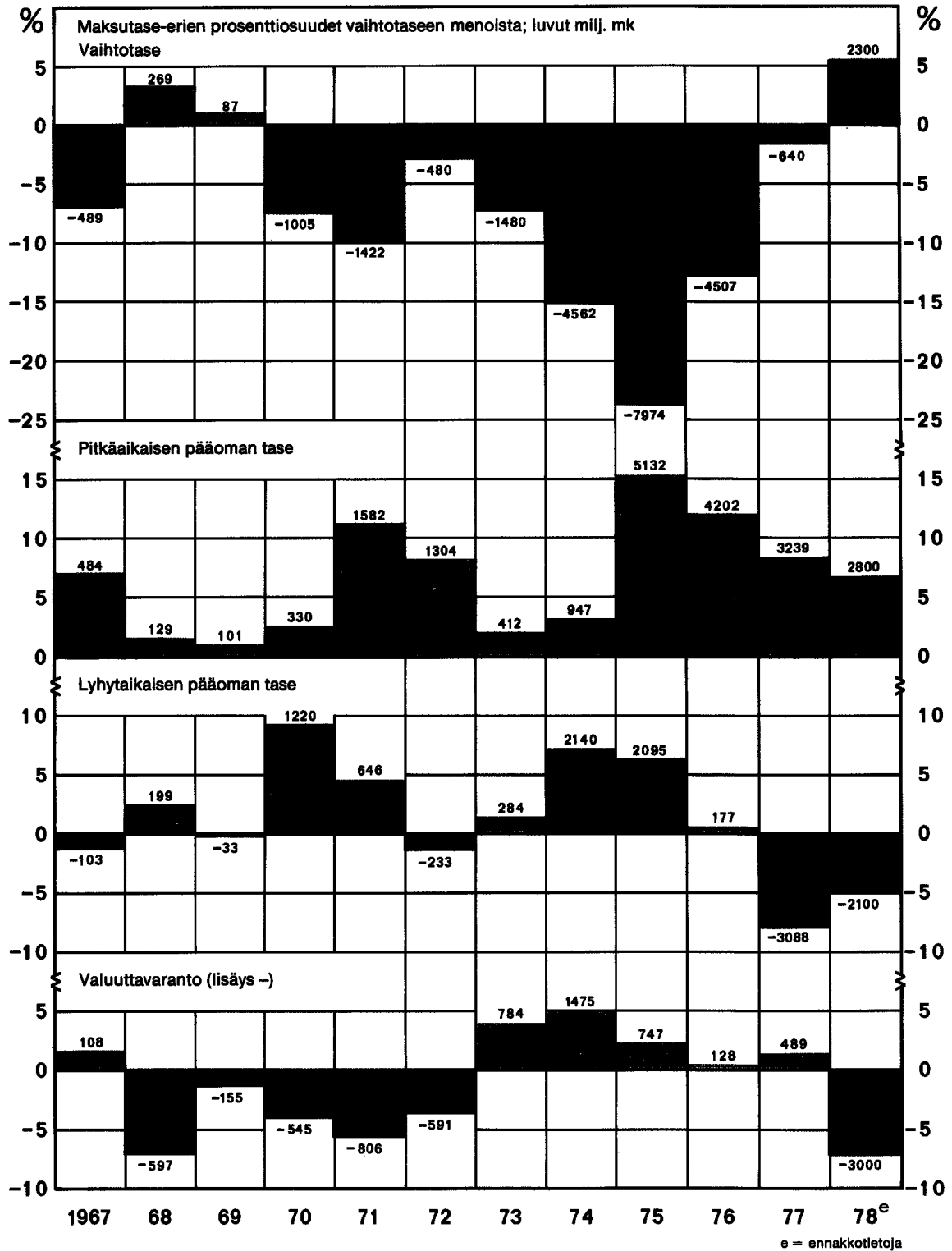
Viennin kasvun ja tuonnin supistumisen johdosta kauppatase oli vuonna 1978 lähes 2.8 mrd. markkaa ylijäämäinen. Jo vuonna 1977 tavarakaupan tulot olivat hieman suuremmat kuin menot. Palvelutaseen 2.5 mrd. markan

ylijäämä oli kolmanneksen suurempi kuin vuonna 1977. Lähinnä valuuttakurssien nousun takia tuotannontekijäkorvausten ja tulonsiirtojen taseen alijäämä suureni vielä jonkin verran. Pääosa 3.0 mrd. markan alijäämästä syntyi ulkomaisen velan koroista. Koko vaihtotaseen ylijäämä oli 2.3 mrd. markkaa (kuvio 4).

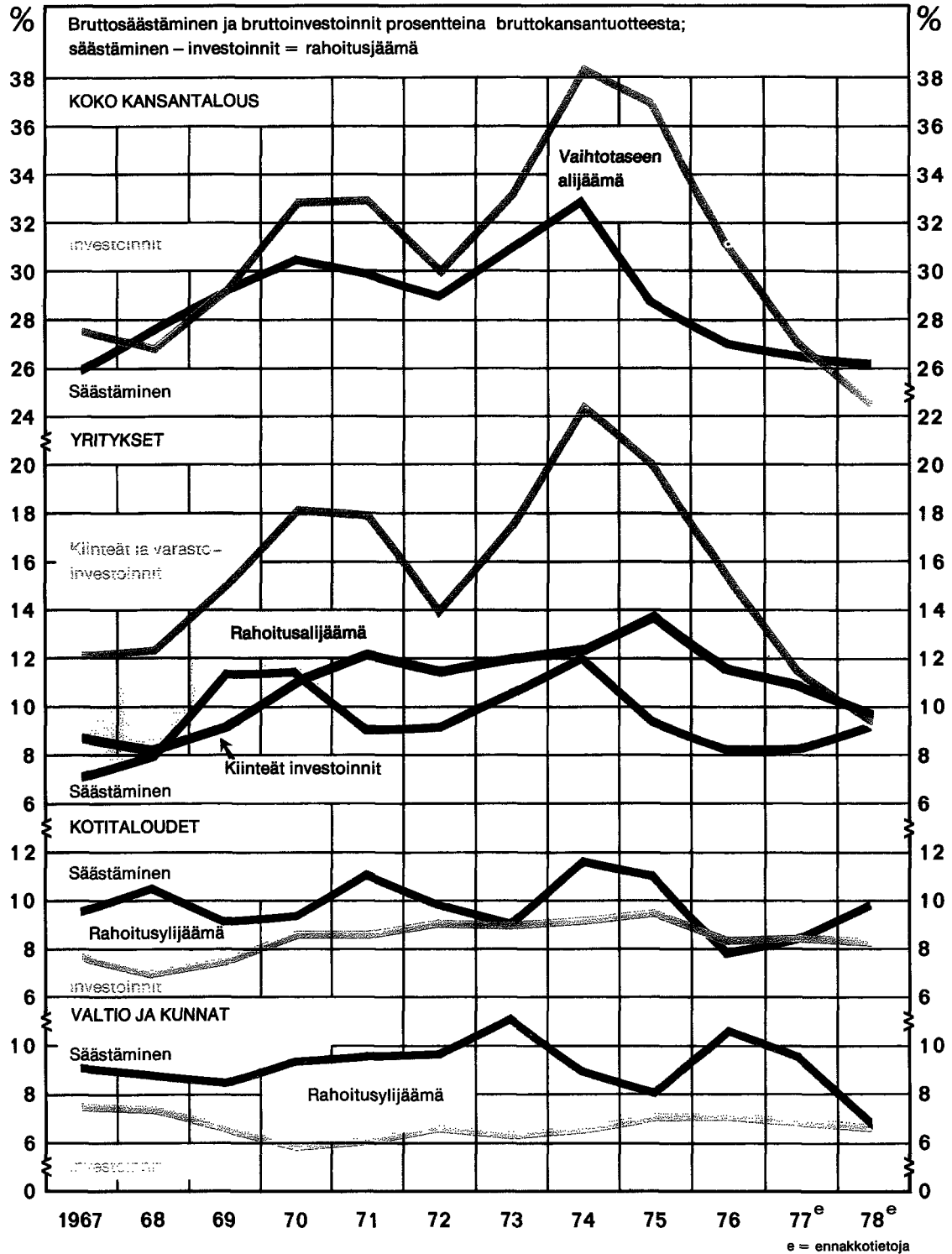
RAHOITUS

Vaihtotaseen ylijäämä merkitsi, että kansantalouden rahoitusasema vahvistui edelleen vuonna 1978. Rahoitusylijäämä syntyi kuitenkin olosuhteissa, joissa investointien määrä ja kansantalouden voimavarojen käyttöaste jäivät poikkeuksellisen alhaisiksi (kuvio 5). Kotimainen säästäminen ylitti investoinnit määrällä, joka vastasi lähes kahta prosenttia bruttokansantuotteesta.

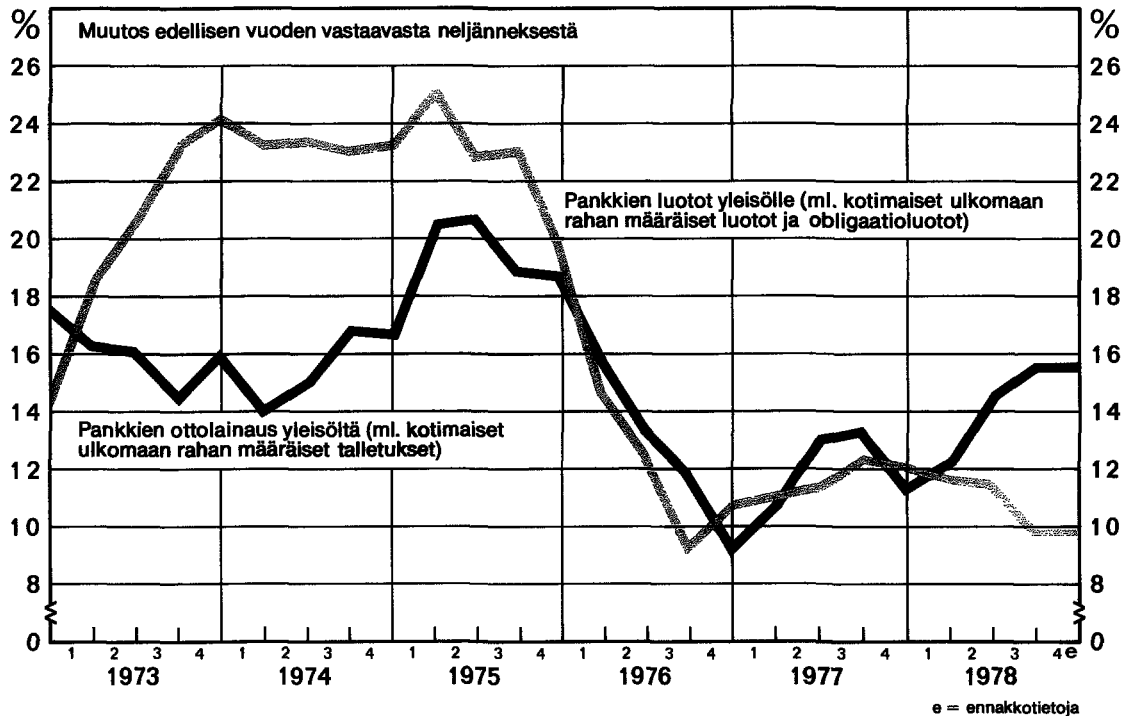
Kuvio 4.
MAKSUTASE

Kuvio 5.
SÄÄSTÄMINEN JA INVESTOINNIT

Kuvio 6.
PANKKIEN LUOTOT JA OTTOLAINAUS

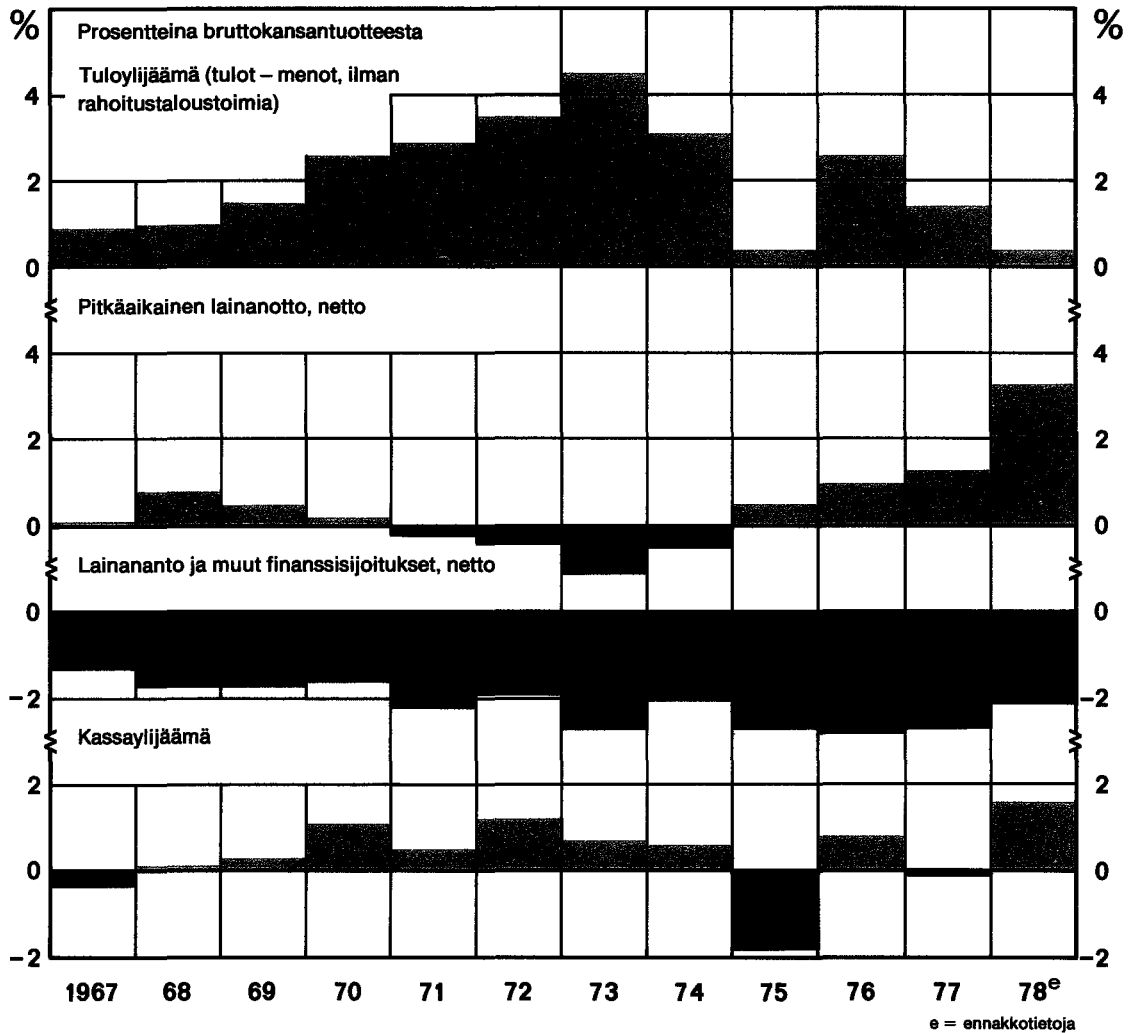

Kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan yrityssektorin kohentunut tulorahoitus riitti kattamaan investointimenot. Sektorin lievä rahoitusylijäämä ilmeni sekä sen velkaantuneisuuden alenemisena että maksuvalmiuden paranemisena. Yritysten nettomääräisestä pääoman viennistä huolimatta niiden ulkomainen nettovelka lisääntyi edelleen valuuttakurssien nousun vuoksi. Yritysten ulkoisen rahoituksen vähäistä tarvetta kuvasti myös se, että talletuspankkien luotonannon kasvuvauhti hidastui 12 prosentista 10 prosenttiin (kuviot 6 ja 7) ja niiden käteistalletukset sekä kotimaiset ulkomaan rahan määräiset talletukset lisääntyivät tunnustavasti.

Myös kotitalouksien rahoitusylijäämä kasvoi ennakkotietojen mukaan. Tähän myötävaikuttivat reaalitulojen kääntymisen nousuun, säästämisasteen kohoaminen sekä asuntoinvestointien lievä aleneminen. Pankkien markkamääräiset aikatalletukset kasvoivat 14% ja myös valtion yleisöobligatioiden myynti lisääntyi.

Veroperusteiden muutosten sekä taloudellisen aktiviteetin laimeuden vuoksi verotulojen kasvu jäi varsin alhaiseksi. Valtion tuloylijäämä pienikin huomattavasti ja oli arviolta puoli miljardia markkaa (kuviot 7 ja 8). Kun valtio käytti lainanantoon ja muihin finanssisijoituksiin net-

Kuvio 7.
VALTION KASSATALOUS

tomääräisesti 2.7 mrd. markkaa, valtion netto-rahoitustarve oli runsaat 2 mrd. markkaa. Valtion pitkäaikainen nettolainanotto oli 4.4 mrd. markkaa, joten valtion kassa-asema parani tuntuvasti. Uusista lainoista 2.0 mrd. markkaa otettiin kotimaasta ja 3.3 mrd. markkaa ulkomailta.

Pitkäaikaisen pääoman tuonti jatkui runsaana valtion lisääntyneen lainanoton vuoksi (kuvio 4). Kaikkiaan pitkäaikaista pääomaa tuotiin koko vuonna nettomääräisesti 2.8 mrd. markkaa. Kun lyhytaikainen nettovelka supistui saman verran, Suomen Pankin valuuttavaranto kasvoi vaihtotaseen ylijäämää vastaavalla määrällä.

KESKUSPANKKIPOLITIikka

Keskuspankkipolitiikalla pyrittiin vuonna 1978 tukemaan kysynnän kasvuun tähdännyttä talouspolitiikan yleislinjaa. Kilpailukyvyyn kohentamiseksi markka devalvoitiin helmikuussa. Tämän jälkeen edellisen vuoden lopulla erittäin kireäksi muodostunut rahamarkkinatilanne alkoi nopeasti keventyä. Rahapolitiikka pyrittiin mitoittamaan siten, ettei rahoituksen puute olisi kannattavan tuotanto- ja investointitoiminnan esteenä. Liiallisen rahoitusväljyyden syntymistä haluttiin kuitenkin samalla välttää rahapolitiikan ohjaustehon säilyttämiseksi ja inflaatiovauhdin hidastumisen turvaamiseksi.

RAHAPOLITIikka

Rahapolitiikan pääpiirteet

Rahapolitiikan mahdollisuudet kotimaisen kysynnän aktiiviseen tukemiseen olivat vuonna 1978 rajoitetut. Kun luottojen kysyntä erityisesti investointitarkoituksiin oli vähäistä ja lisääntynyt tulonmuodostus puolestaan nopeutti talletusten kasvua, liikepankkien keskuspankkirahoitus supistui vuoden aikana huomattavasti. Keskeiset rahapoliittiset toimenpiteet mitoitettiin koko keskuspankkirahoituksen ja nimenomaan keskuspankkiluoton alenemista myötäileviksi (kuvio 8, erit. alaviite 1).

Edellisen vuoden lopulla tapahtuneen rahamarkkinoiden kiristymisen johdosta liikepankkien keskuspankkiluotto ylitti vuoden alussa tuntuvasti voimassa olleet kiintiöt ja päiväluottokorko oli 23 prosentin tasolla huolimatta Suomen Pankin suurista sijoituksista markkinoille. Valuuttavarannon erittäin alhainen taso edellytti tällöin liikepankkien keskuspankkirahoituksen tiukkaa säätelyä. Tätä varten otettiin käyttöön edellisenä vuonna kehitetty tavoitetasojärjestelmä jossakin määrin muutettuna. Tavoitetasojen asettamisella haluttiin tehostaa tätä säätelyä siten, että tavoit-

teiden saavuttaminen samalla antoi pankeille mahdollisuuden jälkikäteen saatavin hyvityksin keventää lisäkorkorasitustaan.

Devalvaatiota seurannut rahamarkkinoiden keveneminen näkyi sekä liikepankkien keskuspankkiluoton että päiväluottojen supistumisena. Myös päiväluottokorko aleni nopeasti ja Suomen Pankin omat sijoitukset markkinoille voitiin purkaa.

Kevään talouspoliittisiin ratkaisuihin liittyen Suomen Pankki alensi keskuspankkiluoton peruskorkoa yhden prosenttiyksikön toukokuun alusta ja edellytti rahalaitosten alentavan omia anto- ja ottolainauskorkojaan vastaavasti. Tarkoituksena oli vähentää tuotantokustannuksia ja edistää inflaation vaimenemista sekä tukea kotimaista kysyntää. Koronalennusta puolsi myös inflaatiovauhdin hidastuminen.

Liikepankkien keskuspankkiluottokiintiöt sopeutettiin tapahtuneeseen keskuspankkiluoton kehitykseen alentamalla kiintiöitä kesäkuun alusta. Sen yhteydessä korotettiin päiväluottojen kiintiöihin suhteutettua enimmäismäärää, jotta valtion kassatalouden liikepankkien maksumalmuudessa aiheuttamat lyhytaikaiset vaihtelut voitiin kiintiöiden alennuksesta huoli-

matta edelleen joustavasti hoitaa päiväluotto-markkinoiden välityksellä.

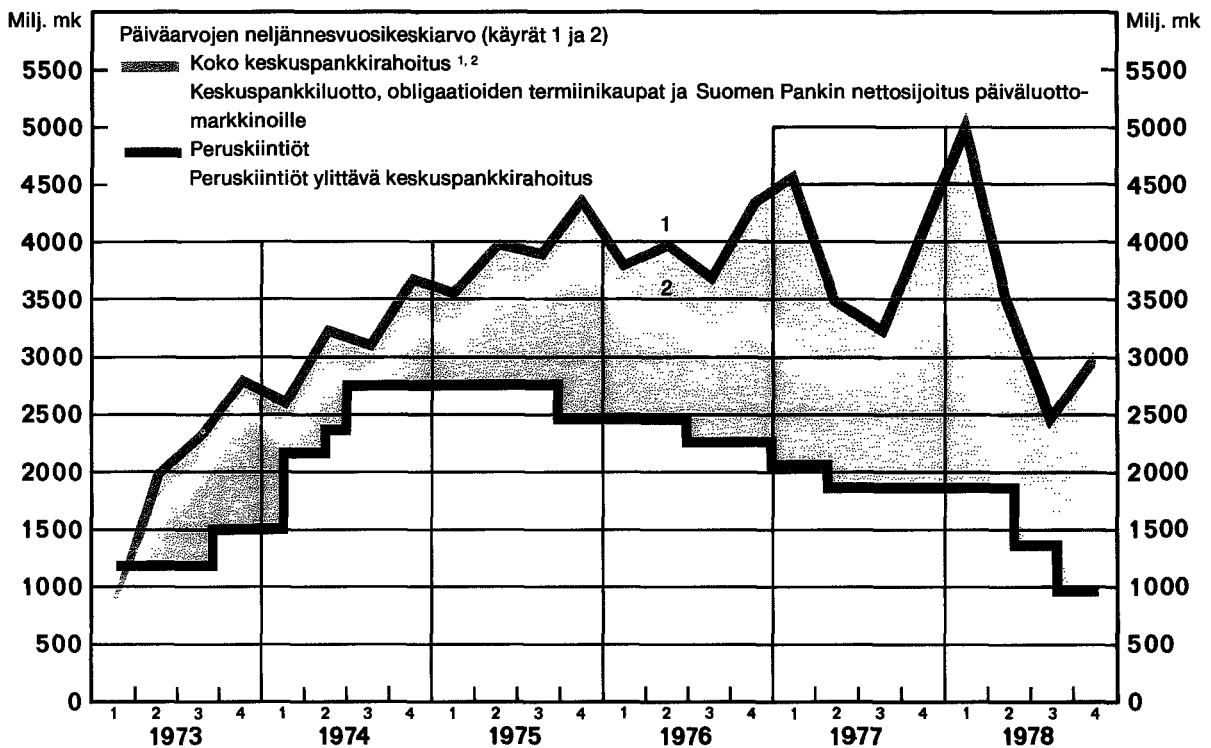
Kun liikepankkien keskuspankkirahoitus ja keskuspankkiluotto supistuivat edelleen kesäkuukausina, katsottiin aiheelliseksi alentaa keskuspankkiluottokiintiöitä uudelleen syyskuun alusta. Samalla korotettiin jälleen päiväluottojen käyttöoikeuden enimmäismäärää.

Suomen Pankki teki kesästä alkaen myös mitavia talletustodistuksia. Niiden tarkoituksena oli tukea rahamarkkinoiden hallittuun kevenemiseen tähännyttä rahapolitiikkaa sitomalla osa valtion ulkomaisin luotoin hankituista varoista keskuspankkiin.

Loppuvuonna koti- ja ulkomaisten korkojen väliset erot ja häiriöt kansainvälisillä valuuttamarkkinoilla johtivat Suomen Pankin valuuttavarannon väliaikaiseen laskuun sekä vastaavasti pankkien keskuspankkirahoituksen nousuun. Liikepankkien keskuspankkirahoituksen tarvetta lisäsi myös valtiontalouden kausiluonteinen ylijäämä ja liikkeessä olevan setelistön joulukuinen kausihuippu. Tämän kehityksen ei kuitenkaan annettu merkittävästi kiristää kotimaisia rahamarkkinoita, vaan Suomen Pankki vaimensi tehokkaasti päiväluottoköron nousun omilla sijoituksillaan päiväluottomarkkinoille.

Vaikka tavoitetasojärjestelmää sovellettiin koko

Kuvio 8.
LIIKEPANKKIEN KESKUSPANKKIRAOHITUS

¹ Liikepankkien keskuspankkirahoitukseen kuuluvat liikepankkien keskuspankkiluotto, liikepankkien päiväluotot vähennettyinä liikepankkien päivätalletuksilla ja liikepankkien kanssa tehdyt obligaatioiden termiinkaupat. Liikepankkien keskuspankkiluottoon luetaan liikepankkien Suomen Pankissa diskonttaamat vekselit ja liikepankkien shekkitalivelka Suomen Pankille vähennettyinä liikepankkien shekkitalisaatavalla Suomen Pankilta.

Ml. liikepankkien Postipankilta saamat talletukset vuosina 1973–1975.

vuoden ajan, sen merkitys väheni vuoden loppua kohti selvästi, kun keskuspankkirahoituksesta Suomen Pankille maksetut lisäkorot ja niihin perustuvat hyvitykset jäivät rahamarkkinoiden keventyessä verraten pieniksi.

Toteutetut rahapoliittiset toimenpiteet johtivat yhdessä muiden rahamarkkinoiden kehitykseen vaikuttaneiden tekijöiden kanssa siihen, että päiväluottojen osuus liikepankkien keskuspankkirahoituksesta kasvoi vuoden aikana huomattavasti.

Edellä kuvattuja rahapolitiikan pääpiirteitä täydensivät valtiolle huhtikuussa myönnetty luotto eräiden hallituksen talouspoliittisten toimenpiteiden rahoittamiseksi, Suomen Pankin osuuden nostaminen kotimaisten toimitusluottojen rahoitusjärjestelyssä ja tämän järjestelyn kattavuuden laajentaminen sekä pysyvien erityisrahoitusjärjestelyjen ehtojen tarkistukset eräiltä muiltakin osin. Vuoden aikana annettiin rahoituslaitoksille myös rahoitusmarkkinoiden keventyneen perussävyen mukaiset uudet henkilöluotto-ohjeet ja luottopolitiikan suuntaviivat.

Kiintiöpolitiikka

Liikepankkien keskuspankkiluottokiintiöiden yhteismäärä, joka vuoden 1977 toukokuusta lähtien oli pysytetty ennallaan 1 900 milj. markkana, alennettiin kesäkuun alusta 500 milj. markkaa 1 400 milj. markkaan ja syyskuun alusta 400 milj. markkaa 1 000 milj. markkaan. Toimenpiteillä kiintiöt sopeutettiin pankkien supistuneeseen keskuspankkivelkaan (kuvio 8). Kiintiöiden pankkikohtainen jakauma pidettiin ennallaan koko vuoden ajan.

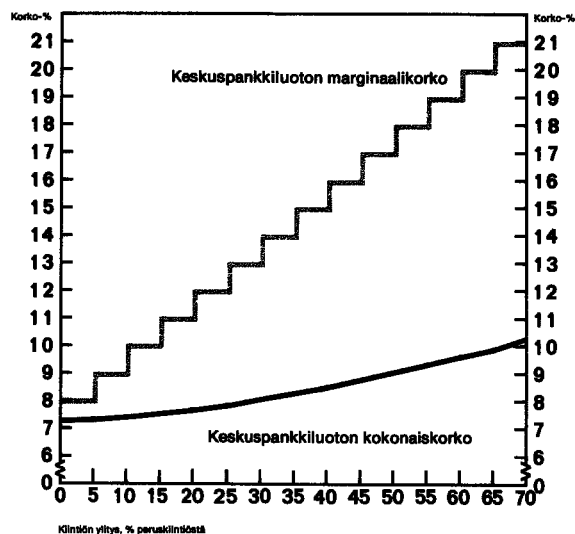
Peruskorkoisten kiintiöiden ylitysoikeus oli koko vuoden ennallaan, ts. kiintiötä sai ylittää enintään 70%. Kiintiöiden ylitykset, jotka vielä alkuvuodesta olivat ylärajan tuntumassa, supistuivat rahamarkkinoiden kevenemisen myötä nopeasti ja olivat kesäkuusta lähtien keskimäärin 10—20%. Koko vuonna kiintiöt ylitettiin keskimäärin 31 prosentilla. Kiintiöiden ylityksiin sovellettavaa lisäkorkoasteikkoa muu-

LIKEPANKKIEN KESKUSPANKKILUOTTO-KIINTIÖT 1.5.1977 ALKAEN, MILJ. MK

	1.5.1977— 31.5.1978	1.6.1978— 31.8.1978	1.9.1978—
HOP	110.2	81.2	58.0
KOP	520.6	383.6	274.0
OKO	338.2	249.2	178.0
SKOP	433.2	319.2	228.0
SYP	486.4	358.4	256.0
ÄAB	11.4	8.4	6.0
Yhteensä	1 900.0	1 400.0	1 000.0

tettiin toukokuun alusta peruskoron alennusta vastaavasti. Syyskuun kiintiöiden alennuksen yhteydessä lisäkorkoasteikkoa alennettiin toistamiseen yksi prosenttiyksikkö.

LISÄKORKOASTEIKKO 1.9.1978 ALKAEN

Obligaatioiden termiinkauppoja tehtiin vielä vuoden alkukuukausina melko runsaasti, mutta kesästä lähtien pankkikohtainen keskuspankkirahoitus pysyi yleensä kiintiö- ja päiväluoton ylärajojen puitteissa. Viikoksi kerrallaan tehdyissä obligaatioiden termiinkaupoissa Suomen Pankin ostokurssi oli 99 1/2% ja takaisinmyyntikurssi 100%. Termiinkauppojen yhteydessä Suomen Pankki asetti ao. pankin samankaltaiseen maksuvalmiusseurantaan kuin pankin ylittäessä keskuspankkiluoton ja päiväluoton yhteismäärän kuukausikeskiarvolle ase-

tetun valvontarajan. Obligaatioiden termiinkauppojen kurssierot lisäsivät keskuspankkirahoituksen kustannuksia keskimäärin 0.2 prosenttiyksikköä.

Päiväluottomarkkinat

Pankkivaltuusmiehet päättivät vuoden 1977 marraskuussa jatkaa päiväluottomarkkinoiden toiminnan perustana olevaa koronmaksulupaa kolme vuotta vuoden 1980 loppuun. Samalla päiväluottokoron yläraja alennettiin yhdellä prosenttiyksiköllä 24 prosenttiin vuoden 1978 alusta lukien. Päiväluottomarkkinoihin osallistuivat edelleen Suomen Pankin ohella keskuspankkiluottoon oikeutetut liikepankit ja tallettajana myös Postipankki.

Suomen Pankin omalla osallistumisella päiväluottomarkkinoihin joko sijoittajana tai talletusten ylijäämän vastaanottajana vaimennettiin päiväluottokoron muutoksia. Suomen Pankin sijoitusten ja vastaanottaman talletusten ylijäämän suuruus määriteltiin johtokunnan päättämän nk. sijoitussäännön avulla. Yleisenä periaatteena oli, että koron nousua vaimentavat sijoitukset markkinoille aloitettiin koron ylittettyä määrätyn rajan ja sijoitukset kasvoivat koron noustessa. Vastaavasti koron laskua hillitsevä talletusten ylijäämän vastaanottaminen aloitettiin määrätyltä korkotasolta ja vastaan-

otettu ylijäämä kasvoi koron alentuessa. Sijoitussääntöä muutettiin vuoden aikana korkotasoa alentavaan ja muutoksia vaimentavaan suuntaan.

Toukokuun alusta päiväluottokoron yläraja alennettiin 24 prosentista 23 prosenttiin. Samassa yhteydessä muutettiin päiväluottomarkkinoiden korontasausjärjestelyä¹ siten, että sen laskennallisena perustana oleva korko alennettiin 10 prosentista samaksi kuin keskuspankkiluoton peruskorko.

Päiväluottojen käyttöoikeutta lisättiin kesäkuussa kiintiöiden alennuksen yhteydessä 125 prosentista 200 prosenttiin kunkin pankin kiintiöstä. Myös syyskuussa kiintiöitä alennettaessa päiväluottojen käyttöoikeutta lisättiin, minkä jälkeen käyttöoikeuden yläraja oli 300% kiintiöstä. Lokakuussa päiväluoton käyttöoikeutta lisättiin 500 prosenttiin kiintiöstä. Syynä siihen oli valuuttavarannon supistumisesta ja valtion kassataloudesta aiheutunut liikepankkien keskuspankkirahoituksen tarve.

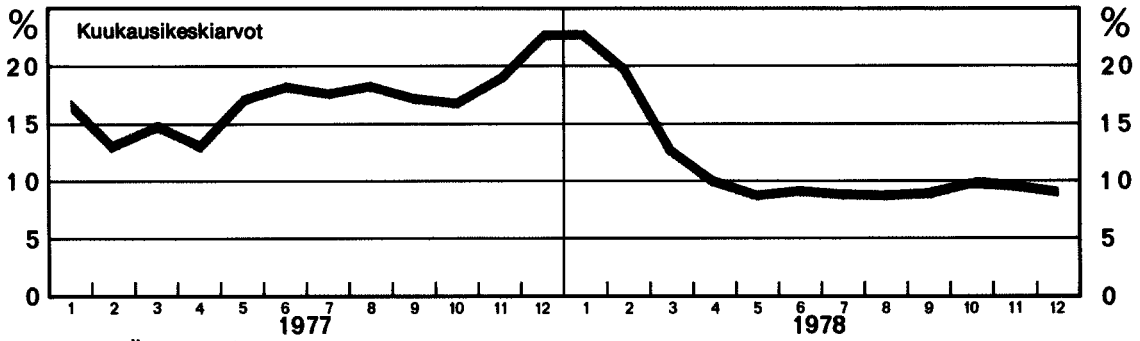
¹ Korontasausjärjestelyn tarkoituksena on vähentää valtiontalouden kassaylijäämästä päiväluottomarkkinoiden välityksellä liikepankeille aiheutuvia korkokustannuksia. Sen mukaan puolet niistä Postipankin päivätalletuksille lasketuista koroista, jotka ylittävät järjestelyn laskennallisena perustana olevaa korkoa vastaavan tuoton, jaetaan keskuspankkiluottoon oikeutettujen liikepankkien kesken.

LIKEPANKKIEN PÄIVÄLUOTTOJEN ENIMMÄISMÄÄRÄ VUONNA 1978, MILJ. MK

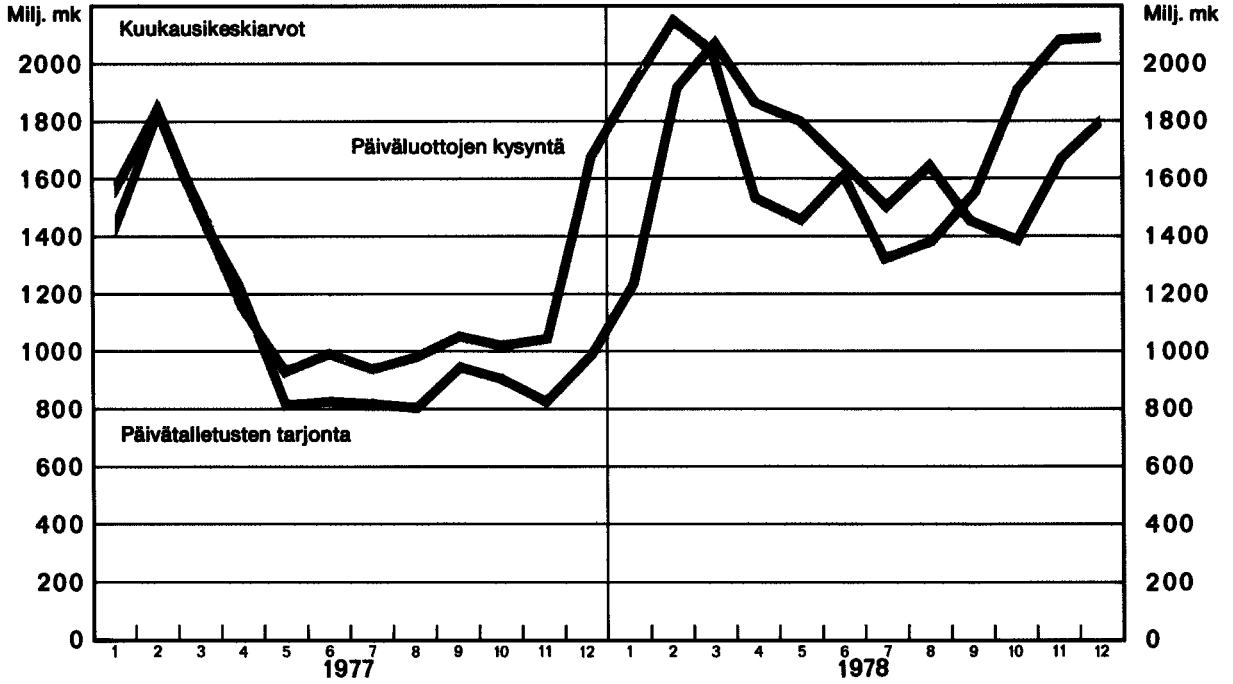
	1.12.1977— 31.3.1978 ¹	1.4.1978— 31.5.1978	1.6.1978— 31.8.1978	1.9.1978— 19.10.1978	20.10.1978—
HOP	192.9	137.7	162.4	174.0	290.0
KOP	911.0	650.8	767.2	822.0	1 370.0
OKO	591.9	422.7	498.4	534.0	890.0
SKOP	758.1	541.5	638.4	684.0	1 140.0
SYP	851.2	608.0	716.8	768.0	1 280.0
ÅAB	19.9	14.3	16.8	18.0	30.0
Yhteensä	3 325.0	2 375.0	2 800.0	3 000.0	5 000.0
% keskuspankkiluotto- kiintiöistä	175	125	200	300	500

¹ Valtiontalouden kausiliikkeen vuoksi tilapäisesti korotettu.

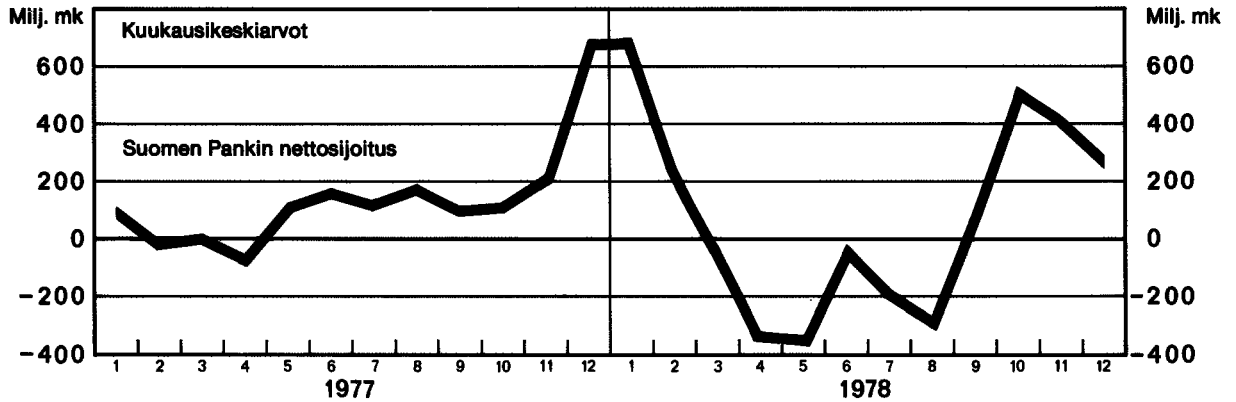
Kuvio 9.
SUOMEN PANKIN PÄIVÄLUOTTOMARKKINAT
KORKO

KYSYNTÄ JA TARJONTA

TASAPAINO

Päiväluottomarkkinoiden korko nousi vuoden 1977 lopulla rahamarkkinoiden kiristyessä 23 prosentin tasolle Suomen Pankin suurista tukisijoituksista huolimatta (kuvio 9). Helmikuun devalvaation jälkeen päiväluottojen kysyntä supistui nopeasti ja korko aleni 9—10 prosentin tasolle. Erityisesti huhti—toukokuussa Suomen Pankki vastaanotti markkinoilta talletusten ylijäämiä hillitäkseen päiväluottokoron laskua. Kesäkuun alusta toteutetun kiintiöiden alennuksen jälkeen Suomen Pankin vastaanottama talletusten ylijäämä supistui mutta kasvoi jälleen heinä- ja elokuussa. Syyskuusta lähtien, jolloin toisaalta kiintiöitä oli jälleen alennettu ja toisaalta valuuttavarannon väliaikainen supistuminen kiristi pankkien maksuvalmiutta, päiväluottojen kysyntä kasvoi tuntuvasti nopeammin kuin niiden tarjonta. Syntynyt päiväluottokoron nousupaine vaimennettiin kuitenkin lähes täysin Suomen Pankin päiväluotto-sijoituksin.

Toteutetut kiintiöiden alennukset ja päiväluottojen käyttöoikeuden lisäykset sekä valtion kassa-aseman vahvistuminen vaikuttivat keskeisinä tekijöinä siihen, että päiväluottojen osuus liikepankkien koko keskuspankkirahoituksesta nousi vuoden aikana. Se oli joulukuussa keskimäärin 67%, kun se vuotta aikaisemmin oli 34%.

Päiväluottojen kysyntä oli vuoden aikana keskimäärin 1 772 milj. markkaa ja päivätalletusten tarjonta 1 682 milj. markkaa, joten Suomen Pankin keskimääräinen nettosijoitus päiväluottomarkkinoille oli 90 milj. markkaa. Päiväluottokorko oli vuoden aikana keskimäärin 12.0% eli 5.2 prosenttiyksikköä alempi kuin vuonna 1977. Luotonkäyttäjien maksama korko korontasauksen jälkeen oli keskimäärin 10.8%.

Tavoitetasojärjestelmä

Vuoden 1977 tammi—elokuussa voimassa ollut keskuspankkirahoituksen tavoitetasojärjestelmä päätettiin ottaa käyttöön vuoden 1978 ajaksi eräiltä osin muutettuna. Keskuspankkirahoituksen yhteismäärälle asetetut tavoiteta-

sot jakoutuivat liikepankkien kesken niin, että lähtötasona oli kunkin liikepankin keskuspankkirahoituksen keskimääräinen nettokäyttö jakson joulukuu 1976—marraskuu 1977 aikana. Tavoitetasojen pankkikohtaista jakaumaa muutettiin liukuvasti siten, että lähtötason ja keskuspankkiluottokiintiöiden jakautumien välinen ero supistui kolmanneksen vuoden 1978 aikana. Kuten vuonna 1977 pankkikohtaisten kuukausikeskiarvoina ilmaistujen tavoitteiden saavuttaminen oikeutti erityiseen jälkikäteen saatavaan hyvitykseen. Täysimääräistä hyvitystä alennettiin suoraviivaisesti siten, että tavoitteen 20 prosentin ylitys merkitsi hyvityksen menettämistä kokonaan. Satunnaisvaihtelujen ja kausivaihteluissa esiintyvien pankkikohtaisten erojen vuoksi tavoitetasojen markkamääräiset alitukset otettiin huomioon tavoitetasojen ylitysten vähennyseränä ylityskuukausien hyvitystä laskettaessa.

Tavoitetasojärjestelmän soveltamisesta vuonna 1978 ja vuoden alkupuoliskon alustavista kuukausitavoitteista päätettiin vuoden 1977 joulukuussa. Loppuvuoden alustavat tavoitteet asetettiin kesäkuussa.

Alustavien pankkikohtaisten tavoitetasojen tarkistetut arvot ja täysimääräiset hyvitykset seuraavaksi kuukaudeksi ilmoitettiin liikepankeille viimeistään kaksi pankkipäivää ennen kunkin kuukauden päättymistä. Samalla ilmoitettiin kuluvan kuukauden lopulliset pankkikohtaiset tavoitetasot. Alustavia ja tarkistettuja tavoitetasoja korjattiin lähinnä valtion kassatalouden ja valuuttavarannon ennustepoikkeamien perusteella.

Täysimääräisten hyvitysten yhteismäärä jaettiin pankkien kesken kunkin kuukauden tavoitetasojen pankkikohtaisen jakauman mukaisesti. Hyvitysten yhteismäärä pyrittiin mitoittamaan siten, että täysimääräiset hyvitykset vastaisivat liikepankkien Suomen Pankille lähinnä keskuspankkiluotosta maksamien lisäkorkojen määrää vuoden aikana. Alkuvuodesta jaettavana olleet hyvitykset olivat korkean lisäkorkokertymän mukaisesti varsin suuret, mutta loppu-

vuodesta sekä lisäkorot että hyvitykset jäivät vähäisiksi. Jaettavana olleiden hyvitysten enimmäismäärästä, 49.5 milj. markasta, pankit saivat 45.3 milj. markkaa. Hyvitykset alensivat pankkien keskuspankkirahoituksen kustannuksia koko vuonna keskimäärin 1.3 prosenttiyksikköä.

Koko keskuspankkirahoituksen keskimääräinen korko, jota laskettaessa otetaan huomioon keskuspankkiluotosta maksetun koron lisäksi päiväluottomarkkinoiden käytön liikepankeille aiheuttamat nettokustannukset ja obligaatioiden termiinkauppojen kurssierot sekä vähentävänä tekijänä tavoitetasojärjestelmän hyvitykset, oli 8.9% eli 1.2 prosenttiyksikköä keskimääräistä peruskorkoa korkeampi. Vastaava korko vuonna 1977 oli 11.8% ja korkoero 2.8 prosenttiyksikköä.

Korkopolitiikka

Vuoden 1978 alusta voimaan tulleessa laissa taloudellisen kehityksen turvaamisesta (1066/77) säädettiin yleinen korkokatto, jonka mukaan velkasuhteessa — lukuun ottamatta Suomen Pankin ja rahalaitosten välisiä velkasuhteita ja Suomen Pankin päiväluottomarkkinoita — ei tammi—elokuun aikana saanut periä suurempaa korkoa kuin julkisen valvonnan alaiset raha- ja vakuutuslaitokset. Suomen Pankki antoi tammikuussa enimmäiskorosta lain edellyttämän ilmoituksen Virallisessa lehdessä (2/78). Ilmoituksen mukaan ylin korko oli 12% ja viivästys- ja muissa vastaavissa tapauksissa lisäkorkoineen enintään 16%. Varsinaisten rahalaitosten ylin antolainauskorko säilyi edelleen 11.5 prosenttina ja lisäkorko, jota ne viivästystapauksissa tai muista vastaavista syistä saivat periä, enintään 2 prosenttina.

Maaliskuussa Suomen Pankki pidensi antolainauksen keskikoron ylöspäin liukumisen pysäyttämiseksi edellisen vuoden syyskuussa antamaansa määräaika. Päätöksen mukaan antolainauksen keskikorko ei kesäkuun lopussa 1978 eikä sen jälkeen saanut ylittää sitä tasoa, jolla se Suomen Pankin peruskoron muutokset huomioon otettuna oli ollut kesäkuun 1977 lopussa.

Toukokuun alusta Suomen Pankki alensi korkotasoa yhden prosenttiyksikön. Tämän mukaisesti liikepankkien keskuspankkiluoton peruskorko aleni 8 1/4 prosentista 7 1/4 prosenttiin ja Suomen Pankin muista luotoista perimien korkojen yläraja 9 1/2 prosentista 8 1/2 prosenttiin ja alaraja 6 1/2 prosentista 5 1/2 prosenttiin (kuvio 10 A ja liitetaulukko 5).

Rahalaitosten edellytettiin alentavan antolainauskorkojaan yhden prosenttiyksikön sitä mukaa kuin se kunkin luoton ehtojen mukaan oli mahdollista. Rahalaitosten antolainauskorkojen yläraja alennettiin vastaavasti 11 1/2 prosentista 10 1/2 prosenttiin. Rahalaitokset alensivat myös ottolainauskorkojaan toukokuun 1978 alusta lukien yhden prosenttiyksikön. Ottolainauksessa sovelletut korot olivat vuoden 1978 aikana seuraavat:

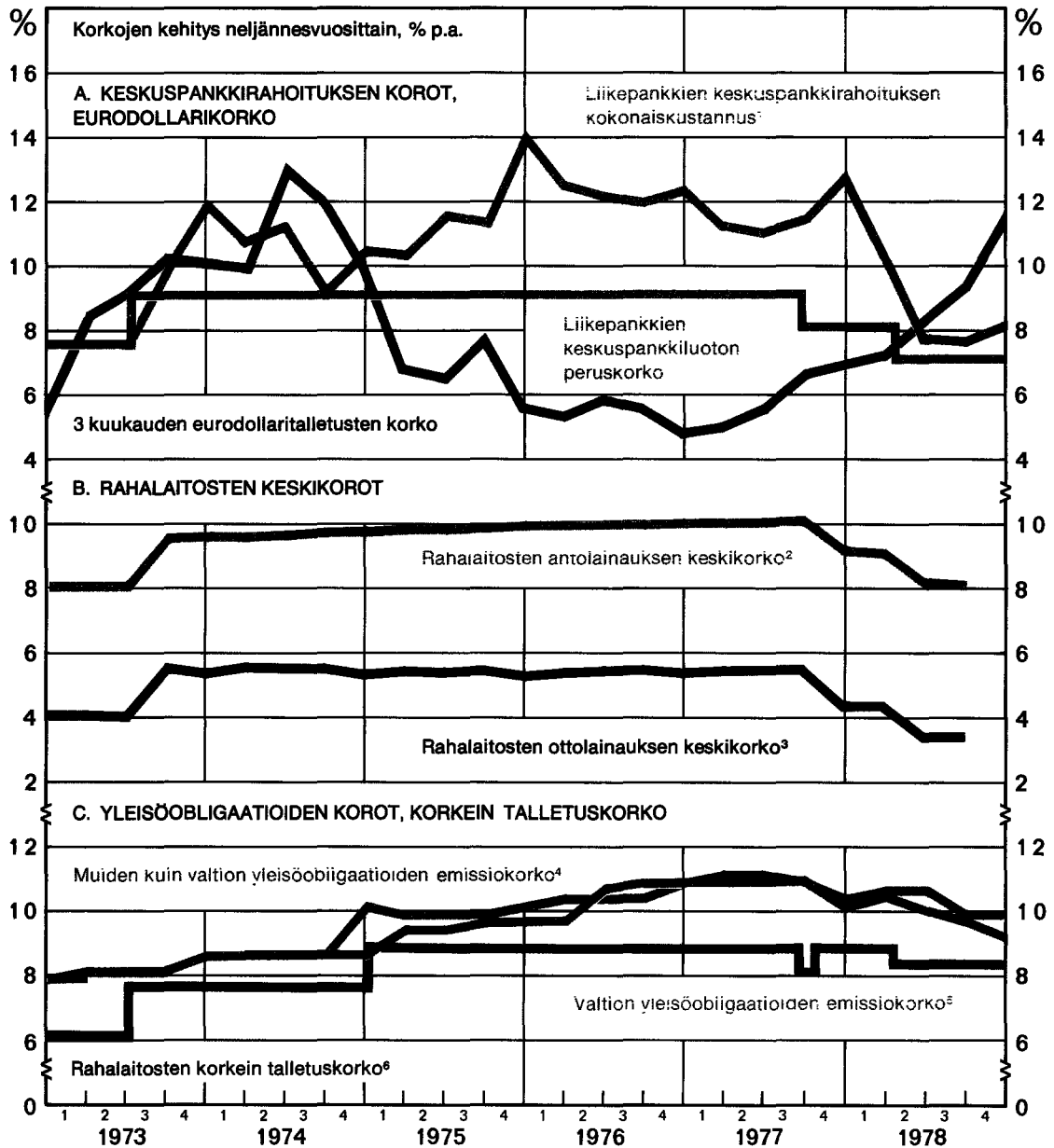
	30.4. asti %	1.5. alkaen %
36 kuukauden palkkio- ja veronhuojennustalletukset ¹	8.25	7.25
24 kuukauden määräaikaistalletukset	7.50	6.50
12 kuukauden määräaikaistalletukset	6.50	5.50
6 kuukauden määräaikaistalletukset	5.25	4.25
6 kuukauden irtisanomis-aikaiset talletukset	5.25	4.25
4—5 kuukauden irtisanomis-aikaiset talletukset	3.75	2.75
2—3 kuukauden irtisanomis-aikaiset talletukset	2.75	1.75
1 kuukauden irtisanomis-aikaiset talletukset	1.75	0.75
Säästötilit ja karttavat talletustilit	4.25	3.25
Käyttötilit ²	4.00	3.00
Kotimaiset valuuttatalletustilit	3.00	3.00
Shekki- ja postisiirtotilit	0	0
Kotimaiset avistavaluuttatilit	0	0

Korkoratkaisun yhteydessä Suomen Pankki päätti uuden koronalennuksen vaatiman sopeutusajan vuoksi pidentää edelleen antolainauskorkojen liukumisen pysäyttämiseksi antamaansa määräaika kolme kuukautta. Touko-

¹ Valtio hyvitti lisäksi palkkiotalletuksille 1.25% vuodessa, minkä ohella tallettajalla oli mahdollisuus voittaa säästöpalkinto. Veronhuojennustalletuksesta tallettaja sai veronhuojennusedun.

² Käyttötileillä korot lasketaan kalenterikuukauden alimmalla saldolla.

Kuvio 10.
KOROT

¹ Ml. obligaatioiden termiinkaupat ja Suomen Pankin päiväluottomarkkinat.

² Lainoilla painotettu.

³ Talletuskannoilla painotettu.

⁴ Emittoinneilla painotettu.

⁵ Myynneillä painotettu.

⁶ Vuosina 1973 ja 1974 12 kk:n talletusten korko. Vuodesta 1975 lähtien 36 kk:n säästöpalkkiotilin korko ml. valtion maksama korkopalkkio.

kuun aikana Suomen Pankki asetti rahalaitosten antolainauksen keskikorolle myös alentamisaikataulun, jonka mukaan rahalaitosten on alennettava keskikorkonsa asteittain siten, että Suomen Pankin asettama yläraja saavutetaan vuoden 1984 loppuun mennessä.

Kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla korkokehitys oli varsin epäyhtenäinen. Dollarin heikkeneminen näkyi erityisesti dollarimääräisten luottojen korkotason huomattavana kohoamisena (kuvio 10 A). Kahden muun keskeisen luottovaluutan, Saksan markan ja Sveitsin frangin määräisten luottojen korkotaso sen sijaan pysyi likimain ennallaan tai laski lievästi.

Rahalaitosten antolainauksen keskikorko (kuvio 10 B) oli vuoden lopussa 8.24 % verrattuna 9.29 prosenttiin vuotta aikaisemmin. Antolainauksen keskikoron liukuminen ylöspäin, yleiset korkoratkaisut huomioon otettuna, pysähtyi täten vuoden aikana.

Rahalaitosten ottolainauksen keskikorko (kuvio 10 B) oli vuoden lopussa 3.63 % eli 0.87 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin vuotta aikaisemmin. Anto- ja ottolainauksen välinen korkoero oli täten vuoden päättyessä 4.61 prosenttiyksikköä, kun se vuoden 1977 lopussa oli ollut 4.79 %.

Yleisöobligaatiolainat ovat viime vuosina olleet säännönmukaisesti kiinteäkorkoisia, minkä vuoksi yleisöobligaatioiden korot eivät yleensä

muutu samassa määrin kuin korkotaso (kuvio 10 C). Valtion suuren lainantarpeen vuoksi valtion yleisöobligaatioiden korot olivat vuoden 1978 alkukuukausina jopa korkeammat kuin ennen lokakuussa 1977 toteutettua koronalennusta, mikä johti korkeisiin korkoihin myös muiden kuin valtion yleisöobligaatiolainoissa. Tähän vaikutti osaltaan myös se, että pitkäaikaisten talletusten korot jäivät korporastuksen muutoksen vuoksi lokakuussa ennalleen. Toukokuun koronalennuksen jälkeen, jonka yhteydessä pitkäaikaistenkin talletusten korot laskivat prosenttiyksikön, myös uusien myyntiin tulleiden yleisöobligaatiolainojen korkoja alennettiin vastaavasti. Syksyllä valtion yleisöobligaatiolainojen korkoa voitiin edelleen jossakin määrin alentaa.

Luottopoliittiset ohjeet

Maaliskuussa annettiin uudet henkilöluottoja koskevat ohjeet. Vuoden 1975 tammikuusta voimassa olleita luottoehtoja lievennettiin niin omaan käyttöön tulevan asunnon hankintaan tarkoitettujen luottojen ja kulutusluottojen kuin sijoitusluottojenkin osalta. Rahalaitoksia kehoitettiin kuitenkin kiinnittämään erityistä huomiota henkilöluottojen mitoitukseen ja laina-aikaan tarpeettoman rahoitusväljyyden välttämiseksi.

Omaan käyttöön tulevan asunnon hankintaan tarkoitettujen luottojen etukäteissäätämishojeita muutettiin siten, että talletustilille tehtyjen etukäteissäätöjen osuuden asunnon hankinta-

RAHALAITOSTEN ANTO- JA OTTOLAINAUKSEN PAINOTETUT KESKIKOROT JA KORKOEROT VUOSIEN 1977 JA 1978 LOPUSSA, %

	31.12.1977			31.12.1978 ¹		
	Antolainaus	Ottolainaus	Korkoero	Antolainaus	Ottolainaus	Korkoero
Postipankki	8.96	3.13	5.83	7.95	2.62	5.33
Liikepankit	8.94	4.51	4.43	7.87	3.57	4.30
Säästöpankit	9.73	4.89	4.84	8.64	3.97	4.67
Osuuspankit	9.71	4.79	4.92	8.66	3.84	4.82
Rahalaitokset yhteensä	9.29	4.50	4.79	8.24	3.63	4.61

¹ Ennakkotietoja.

hinnasta tuli ensimmäisen asunnon osalta olla vähintään 30 % aikaisemman 40 prosentin asemesta. Muilta osin etukäteistalletusten ja asuntoluoton vähimmäissuhde 40/60 säilyi ennallaan. Tapauksissa, joissa etukäteissästäminen ei tapahdu talletustilille, edellytetty säästöosuus alennettiin 50 prosentista 40 prosenttiin.

Kulutusluottojen pisin laina-aika pidennettiin yhdestä vuodesta kahteen vuoteen ja luoton enimmäismäärä poistettiin. Lisäksi kulutusluotot, joissa sosiaaliset näkökohdat ovat keskeisiä, erotettiin omaksi ryhmäkseen ja vapautettiin ennakkosäästämisvaatimuksesta. Muissa kulutusluotoissa ennakkosäästämisvaatimus pysytettiin 50 prosenttina.

Sijoitusluottoja koskevissa uusissa ohjeissa edellytettiin edelleen 50 prosentin ennakkosäästämistä. Laina-aika sai olla enintään etukäteissästämisajan pituinen, kuitenkin enintään viisi vuotta. Sijoitus- ja kulutusluottojen mainontaa julkisissa tiedotusvälineissä ei enää rajoitettu.

Syyskuussa annettiin rahalaitoksille uudet ohjeet luottopolitiikan suuntaviivoista. Niissä todettiin, että paine kotimaisilla rahoitusmarkkinoilla oli selvästi vähentynyt vuoden aikana ja että rahoitusmarkkinoiden keventynyt perussävy pyritään säilyttämään niin kauan kuin taloudellinen tilanne pysyy ennallaan. Rahalaitosten tuli luotonantoon ja luottolupauksiaan mitoittaessaan pyrkiä turvaamaan kannattavan tuotanto- ja investointitoiminnan tarvitsema luottorahoitus.

Ohjeet noudattivat pääosiltaan edellisen vuoden marraskuussa annettuja tuotantoa ja työllisyyttä tukevia suuntaviivoja. Rahalaitoksia kehoitettiin luotonannossaan suosimaan erityisesti kannattavia tuotannollisia investointeja, kotimaisen käyttöpääoman rahoitusta, tuotantotoimintaa palvelevia kunnallisia investointeja sekä kysyntää vastaavaa asuntotuotantoa. Investointien rahoituksessa asetettiin etusijalle kohteet, joissa kotimaisten panosten osuus oli suuri.

Rahoitusmarkkinoiden kevennyttyä ja luottojen kysynnän vaimennuttua pankkeja kehoitettiin mahdollisuuksiensa mukaan myös edesauttamaan elinkelpoisten yritysten rahoitusrakenteen tervehtymistä sekä käyttämään kevennyttä tilannetta myös oman maksuvalmiutensa parantamiseen. Tiukasti karsittavia luottokohteita ei lueteltu lainkaan. Luotonannossa edellytettiin kuitenkin pidättyvää suhtautumista kaupan ja muiden palveluelinkeinojen investointeihin siltä osin, kuin ne luovat ylikapasiteettia, sekä spekulatiivisiin reaali- ja finanssijoihtoihin.

Obligaatiolainoja koskevat lausunnot

Suomen Pankki antoi vuoden aikana valtioneuvostolle 28 yksityistä obligaatiolainaa koskevaa lausuntoa. Kaikkia lainahakemuksia puollettiin ja valtioneuvosto myönsi jokaiselle lainalle myös liikkeeseenlaskuluvan. Lainojen yhteinen nimellisarvo oli 969 milj. markkaa, mikä oli lähes 350 milj. markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Pitkäaikaisen luottorahoituksen lisääntyminen johtui pääasiassa eräistä laajoista voimatalousinvestoinneista sekä joidenkin teollisuusyritysten rahoitusrakenteen parantamisesta.

Obligaatiolainoista oli 17 yksityisten kiinnitysluottolaitosten, 10 teollisuus- ja voimayhtiöiden sekä yksi kehitysluottolaitoksen. Yksityisten kiinnitysluottolaitosten liikkeeseen laskevien lainojen nimellisarvo oli yhteensä 670 milj. markkaa eli 158 milj. markkaa suurempi kuin vuonna 1977. Teollisuuden ja voimayhtiöiden liikkeeseen laskevien obligaatiolainojen yhteismäärä oli kertomusvuoden aikana 284 milj. markkaa eli 194 milj. markkaa suurempi kuin edellisenä vuonna. Kehitysluottolaitoksen laina oli 15 milj. markkaa. Kiinnitys- ja kehitysluottolaitosten lainat oli tarkoitettu lähinnä elinkeinoelämän ja kuntien tuotannollisten investointien rahoitukseen sekä asuntotuotannon rahoitukseen.

Kaikki yleisön merkittäväksi tarkoitettut kuusi obligaatiolainaa olivat yksityisten kiinnitysluot-

tolaitosten lainoja. Niiden nimellisarvo oli yhteensä 300 milj. markkaa. Määrä oli hieman edellisvuotista suurempi. Alkuvuonna liikkeeseen laskettujen lainojen määrä oli 100 milj. markkaa ja korko kiinteä, 10 3/4%. Syksyllä liikkeeseen lasketut vastaavat lainat olivat määrältään 200 milj. markkaa ja niillä oli kiinteä 10 prosentin korko. Muiden kuin yleisön merkittäväksi tarkoitettujen lainojen nimellisarvo oli yhteensä 669 milj. markkaa ja niiden korko 7 1/2—10%. Osa näistä lainoista oli vaihtuvakorkoisia.

Talletustodistukset ja määräaikaistalletukset

Pankkivaltuusmiehet jatkoivat elokuussa vuoden 1978 lopussa päättyvää talletustodistusten myynnin perustana olevaa koronmaksulupaa vuoden 1980 loppuun. Liikkeessä olevien talletustodistusten määrä kasvoi vuoden aikana 890 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 1 090 milj. markkaa. Lisäys johtui lähinnä siitä, että osa valtion pääomantuonnista ohjattiin näihin vaateisiin likviditeettivaikutuksen vaimentamiseksi.

Julkisen sektorin määräaikaiset talletukset Suomen Pankissa supistuivat vuoden aikana kaikkiaan 213 milj. markkaa. Valtion suhdanerahastotalletukset kasvoivat investointivero-
varojen rahastoon siirron ja korkojen vuoksi 4 milj. markkaa ja olivat vuoden lopussa 40 milj. markkaa. Valtion pääomantuontitalletukset vähenivät 217 milj. markkaa ja olivat vuoden päättyessä 70 milj. markkaa.

Yrityssektorin määräaikaistalletukset kasvoivat pääasiassa pääomantuontitalletusten lisäyksen vuoksi vuoden aikana yhteensä 106 milj. markkaa. Pääomantuontitalletuksia oli vuoden lopussa 303 milj. markkaa eli 122 milj. markkaa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Tuonnin käteismaksujärjestelmään liittyvät tuontimaksutalletukset sekä investointirahastolakiin perustuvat investointitalletukset supistuivat lievästi. Maaliskuussa valtioneuvosto vapautti

vuonna 1976 päättyneen tilikauden voitosta investointirahastoon tehdyt siirrot käytettäväksi vuoden 1978 loppuun mennessä. Marraskuussa tätä määräaikaa samoin kuin vuonna 1975 päättyneen tilikauden voitosta tehtyjen investointirahastosiirtojen käyttöpakkoa koskevaa määräaikaa pidennettiin vuoden 1979 loppuun. Samalla vapautettiin vuonna 1977 tilikauden voitosta tehdyt siirrot käytettäväksi vuoden 1979 loppuun mennessä.

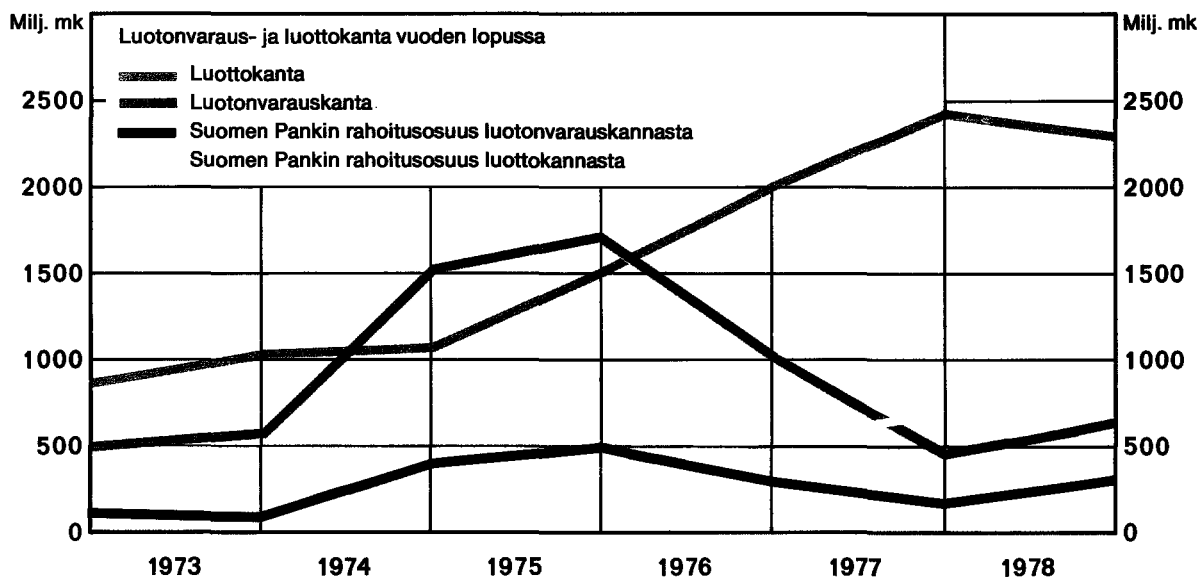
Erityisrahoitusjärjestelyt

Suomen Pankin pysyviä erityisrahoitusjärjestelyjä ovat kotimaisten toimitusten (KTR-luotot), uusvientiluottojen ja lyhytaikaisten vientiluottojen rahoitus. Kertomusvuoden aikana niiden kattavuutta laajennettiin ja ehtoja lievennettiin. Näiden pysyvien erityisrahoitusjärjestelyjen yhteenlaskettu luottokanta kasvoi vuoden aikana 262 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 1 668 milj. markkaa.

Huhtikuussa Suomen Pankki myönsi valtiolle 700 milj. markan lainan eräiden hallituksen talouspoliittisten toimenpiteiden rahoittamiseen. Lainaa nostettiin vuoden loppuun mennessä 188 milj. markkaa. Metsäteollisuuden ja eräiden muiden toimialojen tuotannon ja työllisyyden tukemiseen annetusta Suomen Pankin tilapäisestä erityisrahoituksesta voitiin vuoden kuluessa luopua.

KTR-luotoilla rahoitetaan kotimaisen teollisuuden pääomatarvaimuksia kotimaisille tilaajille. Rahoitusjärjestelyn tarkoituksena on turvata suomalaisille yrityksille ulkomaisten valmistajien kanssa tasaveroiset rahoitukselliset kilpailuedellytykset kotimaan markkinoilla. Järjestelyyn osallistuvat Suomen Pankki, liikepankit ja Postipankki. Rahoituksesta yrityksille aiheutuvien kustannusten pienentämiseksi Suomen Pankki lopetti maaliskuussa luotonvarausprovision perimisen omasta rahoitusosuudestaan. Toukokuun alusta KTR-luottojen korko alennettiin 7 1/4 prosenttiin peruskoron muutosta vastaavasti. Kesäkuussa rahoitusjärjestely laajennettiin koskemaan leasing-yhtiöi-

Kuvio 11.
KOTIMAISTEN TOIMITUSTEN RAHOITUS

den kotimaisia kone- ja laitehankintoja. Elokuussa päätettiin KTR-järjestely erityistapauksissa ulottaa myös merkittäviin yritysten sisäisiin kone- ja laitehankintoihin. Syyskuun alusta KTR-luottojen ehtoja edelleen lievennettiin siten, että Suomen Pankin osuus kauppahinnan luototettavasta osasta korotettiin 40 prosentista 50 prosenttiin.

KTR-luoton varauksiin liittyvä tilauskanta kasvoi 42% ja oli vuoden lopussa 896 milj. markkaa. KTR-luottoja koskevia varauksia tuli vuoden aikana voimaan 734 milj. markkaa, mistä Suomen Pankin osuus oli 336 milj. markkaa. Luotonvarauksia oli vuoden lopussa voimassa yhteensä 654 milj. markkaa. Suomen Pankin osuus varauskannasta oli 334 milj. markkaa. Luottoja nostettiin yhteensä 553 milj. markkaa. Tästä Suomen Pankki rahoitti 235 milj. markkaa. Vuoden lopussa luottokanta oli 5% edellisvuotista pienempi eli 2 322 milj. markkaa, josta Suomen Pankin rahoitusosuus oli 752 milj. markkaa.

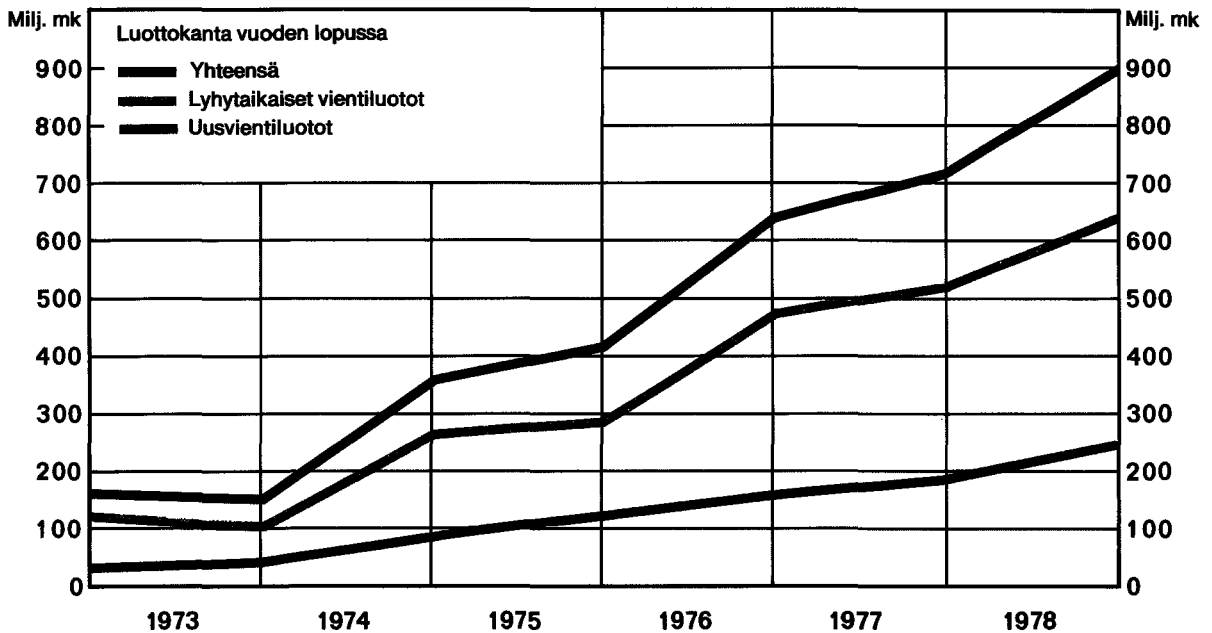
Uusvientiluotoilla rahoitetaan pienen ja keski-

suuren teollisuuden viennin kasvusta johtuvaa valmistusaikaista käyttöpääoman lisätarvetta. Rahoittajapankin uusvientiluotosta perimä korko alennettiin yleisen koronalennuksen yhteydessä toukokuun alusta 6 1/2 prosenttiin. Kesäkuun alusta rahoitusjärjestely laajennettiin koskemaan myös turkistarhojen vientiä. Uusvientiluottojen luottokanta kasvoi lähes kolmanneksen ja oli vuoden päättyessä 255 milj. markkaa. Luottokannasta oli vuoden lopussa metalli- ja konepajateollisuuden osuus 31% sekä tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuuden osuus 28%. Uusvientiluottoja oli käytössä vuoden päättyessä 1 058 yrityksellä, joista noin puolet oli turkistarhoja.

Lyhytaikaisten vientiluottojen rahoitusjärjestely on tarkoitettu vaihdettavina valuuttoina maksettavan viennin yhteydessä ulkomaiselle ostajalle myönnetyn, enintään 24 kuukauden vientiluoton rahoittamiseen. Myös tästä rahoituksesta yrityksiltä perittävä korko alennettiin toukokuun alusta 6 1/2 prosenttiin. Marraskuussa Suomen Pankki tarkisti rahoitusjärjestelyn ehtoja ja nosti yli 12 kuukauden maksu-

Kuvio 12.

UUSVIENTILUOTTOJEN JA LYHYTAIKAISTEN VIENTILUOTTOJEN RAHOITUS

ajalla tapahtuvien vientitoimitusten rahoituksesta yrityksiltä perittävän koron 7 prosenttiin. Samassa yhteydessä tililuottopohjaisissa kaupoissa rahoitettava maksuaika rajoitettiin enintään 4 kuukaudeksi. Luottokanta kasvoi kolmanneksen ja oli vuoden lopussa 649 milj. markkaa. Tämän lisäksi rahoitusjärjestelyn piiriin kuuluva, factoring-yhtiöille myönnettävä rahoitus kasvoi vuoden aikana 10 milj. markasta 12 milj. markkaan. Metall- ja konepajateollisuuden osuus koko luottokannasta oli vuoden päättyessä 45% sekä tekstiili-, vaate- ja nahkateollisuuden osuus 11%. Rahoitusta käytti vuoden lopussa 647 yritystä.

VALUUTTAPOLITIikka

Kehitys kansainvälisillä valuuttamarkkinoilla

Kansainväliset valuuttamarkkinat olivat kertomusvuonna varsin levottomat, mikä ilmeni lä-

hinnä Yhdysvaltain dollarin heikkenemisenä suhteessa Japanin jeniin, Saksan markkaan ja Sveitsin frangiin. Useat maat pyrkivät vaikuttamaan valuuttansa ulkoisen arvon kehitykseen ajoittain varsin voimakkaillakin toimenpiteillä.

Yhdysvaltain dollarin arvo laski pääasiassa maan jatkuvan kauppataaseen alijäämän sekä nopean inflaation takia. Alkuvuonna dollarin kurssi aleni em. vahvoihin valuuttoihin nähden jonkin verran. Vahvistuttuaan hieman alkukesästä dollari heikkeni uudelleen syksyllä, erityisesti syys—lokakuussa. Tämän johdosta Yhdysvaltain viranomaiset ryhtyivät marraskuun alussa voimakkaisiin talouspoliittisiin toimenpiteisiin, jotka johtivatkin dollarin arvon lievään vahvistumiseen. Toimenpiteisiin kuuluivat diskonttokoron korottaminen 1 prosenttiyksiköllä 9.5 prosenttiin, pankkien varantovaatimusten tiukentaminen ja dollarin tukitoimiin käytettävien luottojärjestelyjen lisääminen Saksan liittotasavallan, Sveitsin ja Japanin keskus-

pankkien kanssa. Luottojen yhteismääräksi sovittiin 30 mrd. dollaria. Joulukuussa öljyntuottajamaiden sopima odotettua suurempi raakaöljyn hinnankorotus lisäsi kuitenkin uudelleen painetta dollaria kohtaan. Vuoden kuluessa Saksan marka vahvistui dollariin nähden 15% sekä Sveitsin frangi ja Japanin jeni kumpikin 23%.

Yhdysvalloissa koko vuoden jatkunut korkotason nousu ei estänyt dollarin heikkenemistä. Vuoden lopussa Yhdysvaltain liikepankkien alin antolainauskorko oli 11 3/4 % ja kolmen kuukauden eurodollarikorko oli noussut lähes 12 prosenttiin. Vastaava Saksan markan eurokorko oli samanaikaisesti noin 4 % ja Sveitsin frangin eurokorko alle prosentin.

Epäsuotuisan hinta- ja kustannuskehityksen sekä kansainvälisten valuuttamarkkinoiden paineiden johdosta Norja devalvoi helmikuussa kruununsa 8% suhteessa EEC:n yhteiskelluntavaluuttoihin. Saksan markan vahvistuminen aiheutti syksyllä vaikeuksia yhteiskelluntamaiden piirissä. Tämän vuoksi ja jotta siirtyminen jäljempänä selostettuun ns. uuteen eurooppalaiseen valuuttajärjestelmään (EMS=European Monetary System) helpottuisi, Saksan marka revalvoitiin lokakuussa 2—4% muihin yhteiskelluntavaluuttoihin nähden.

Joulukuun alussa EEC-maat päättivät korvata voimassa olleet yhteiskelluntajärjestelyt uudella eurooppalaisella valuuttajärjestelmällä, jossa valuuttojen arvot määritellään yhteisen valuuttayksikön (ECU=European Currency Unit) avulla. ECU:n arvo perustuu jäsenmaiden valuutoista muodostettuun valuuttakoriin. Valuuttojen päiväkurssit saavat vaihdella toistensa suhteen vain rajoitetusti. Keskuspankit ovat ns. interventiosäännöillä velvoitettuja pitämään kurssit sallituissa vaihteluväleissä. Lisäksi perustettiin rahasto, jonka avulla rahoitetaan interventiovelvoitteen toteuttamista. Järjestelmään osallistuvat pelkästään EEC-maat Isoa-Britanniaa lukuun ottamatta, vaikka myös ulkopuolisille maille oli tarjottu osallistumismahdollisuus. Eräiden näkemyserojen vuoksi

järjestelmä ei tullut voimaan alun perin sovittuna ajankohtana 1.1.1979.

Valuuttapolitiikka ja kotimaiset valuuttamarkkinat

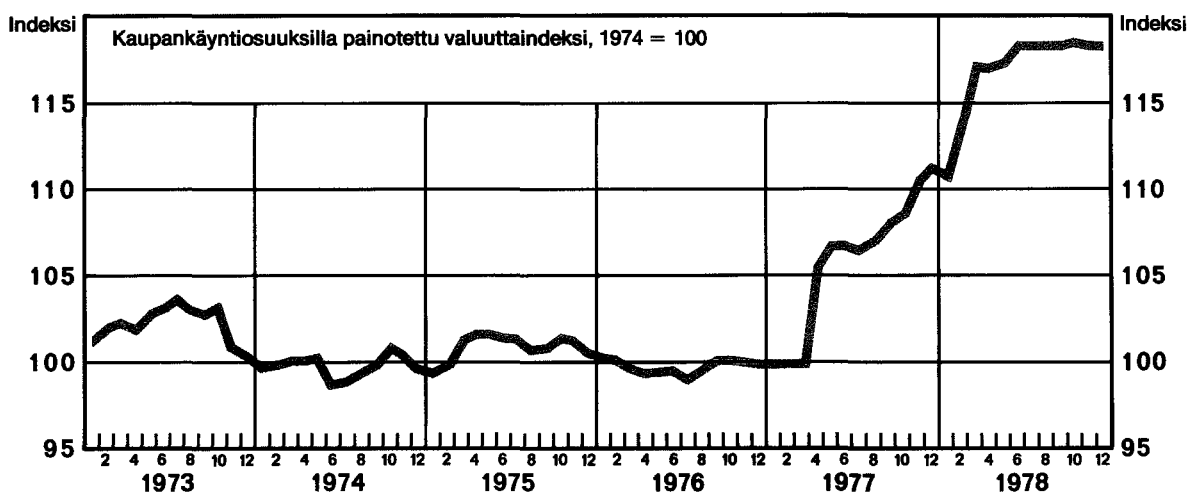
Vuoden 1977 huhtikuussa ja syyskuussa toimeenpannut devalvaatiot eivät palauttaneet luottamusta Suomen markan ulkoiseen arvoon, vaan valuuttavaranto aleni vuoden lopulla nopeasti ja rahamarkkinat kiristyivät. Luottamuksen puute markan arvoon jatkui vuoden 1978 puolelle. Helmikuussa Norjan kruunu devalvoitiin, minkä voitiin odottaa lisäävän levottomuutta Suomenkin valuuttamarkkinoilla. Muuttuneen valuuttamarkkinatilanteen johdosta ja teollisuuden kilpailukyvyyn parantamiseksi valtioneuvosto päätti Suomen Pankin esityksestä alentaa markan ulkoista arvoa 8% helmikuun 17 päivästä lukien. Tämän päätöksen mukaisesti valuuttaindeksin uusiksi vaihtelurajoiksi tulivat 116.4 ja 121.7. Rajat olivat tätä ennen 107.1 ja 112.0.

Devalvaatio palautti luottamuksen markan ulkoiseen arvoon. Tavarakaupan maksurytmin osittaisen normalisoitumisen, kauppataseen jatkuvan ylijäämän sekä valtion suuren pääomantuonnin vaikutuksesta valuuttavaranto kasvoi tuntuvasti devalvaatiota seuranneen lähimmän puolen vuoden aikana. Syksyllä valuuttavarannon kasvu väliaikaisesti taittui koti- ja ulkomaisten korkojen eron sekä valuuttakurssien voimakkaan heilahtelun vuoksi. Vuoden lopulla valuuttavaranto kääntyi jälleen nousuun.

Markan arvon aleneminen jäi vuoden aikana devalvaatioprosenttia pienemmäksi, koska valuuttaindeksi oli ennen devalvaatiota lähellä silloisen vaihteluvälinsä ylärajaa, ja devalvaation jälkeen se pysytettiin uuden vaihteluvälinsä keskipisteen alapuolella. Valuuttaindeksillä ilmaistu markan ulkoinen arvo oli vuoden lopussa vain 6.5% alempi kuin vuotta aikaisemmin (kuvio 13).

Kurssivaihtelut kansainvälisillä valuuttamarkkinoilla ja markan devalvaatio muuttivat valuut-

Kuvio 13.
SUOMEN PANKIN VALUUTTAİNDEKSI

tojen noteerauksia Suomessa merkittävästi kertomusvuoden kuluessa (kuvio 14). Ruotsin kruunun myyntikurssi nousi 6.6%, Englannin punnan 4.4%, Saksan markan 12.3%, Sveitsin frangin 20.4%, Japanin jenin 20.1% ja Neuvostoliiton ruplan 4.7%. Yhdysvaltain dollarin kansainvälisen arvon tuntuva heikkenemisestä johtui, että sen myyntikurssi laski 2.3% markan devalvoinnista huolimatta. Suomen Pankin vuoden aikana noteeraamien valuuttojen myyntikurssit käyvätkin ilmi liitetäulukosta 14. Vuonna 1978 Suomen Pankki myi valuuttapankeille avistavaluutaa 657 milj. dollaria ja osti niiltä 1 145 milj. dollaria, joten netto-ostot olivat 488 milj. dollaria (kuvio 15).

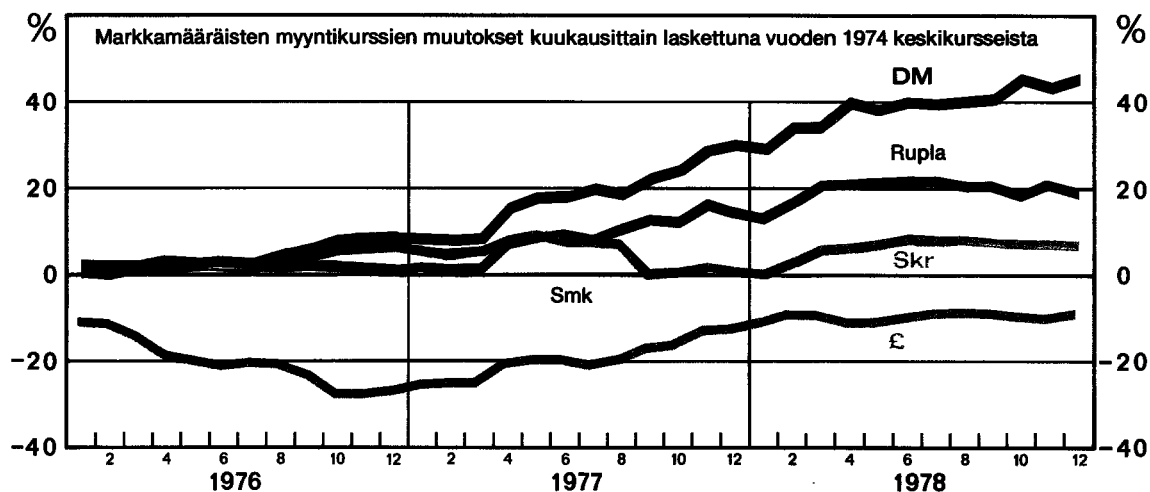
Dollarin termiinimarkkinoilla tapahtui selvä muutos helmikuun devalvaation jälkeen. Ennen sitä pääasiassa tuojat käyttivät termiinimarkkinoita, mutta devalvaation jälkeen viejät olivat tuojia aktiivisempia. Suomen Pankin termiiniosot vuonna 1978 olivat 400 milj. dollaria ja -myynnit 139 milj. dollaria. Valtaosa termiiniosopimuksista tehtiin 3—6 kuukaudeksi kuten aikaisempinakin vuosina. Termiiniosojen ja -myyntien kehitys vuonna 1978 käy ilmi kuvioista 16.

Termiini- ja avistakurssien välinen ero supistui tuntuvasti devalvaation jälkeen. Vuoden alussa dollarin kolmen kuukauden termiinimyyntikurssi oli vuositasolla laskettuna 16% avistakurssia korkeampi ja muiden termiinien kurssit olivat jonkin verran tätä alemmat. Vuoden lopussa kaikki termiinikurssit olivat lähellä avistakurssseja.

Suomen Pankki osti termiinillä 11 milj. ruplaa ja myi 27 milj. ruplaa. Maaliskuun alusta lähtien ruplan termiinikurssit olivat avistakurssien tasolla.

Kertomusvuoden alkaessa Suomen Pankilla oli 400 milj. Yhdysvaltain dollarin arvosta käyttämättömiä ulkomaisia luottovaroja. Vuoden 1977 lopulla oli nostettu 300 milj. dollaria varantoluottoja valuuttavarannon tukemiseksi. Suomen Pankin ja kansainvälisten pankkiryhmittymien kesken solmittiin helmikuussa ja toukokuussa kaksi uutta yhteensä 300 milj. Yhdysvaltain dollarin määräistä luottovarasopimusta. Vuonna 1977 nostetut varantoluotot maksettiin takaisin kertomusvuoden aikana, 200 milj. dollaria kesäkuussa ja 100 milj. dollaria marraskuussa. Koska nämä luotot voidaan

Kuvio 14.
TÄRKEIMPIEN VALUUTTAKURSSIEN MUUTOKSET

tarvittaessa nostaa uudelleen, Suomen Pankilla oli kertomusvuoden päättyessä käytettävissään luottovarauksia yhteensä 1 mrd. dollarin eli noin 4 mrd. markan arvosta vuoden lopun kurssin mukaan laskettuna.

Kansainväliseltä Valuuttarahastolta vuosina 1975 ja 1976 nostettuja ns. öljyluottoja lyhennettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 175 milj. markkaa.

Valuutansäännöstelyyn liittyvät toimenpiteet

Rahamarkkinoiden kevennyttyä Suomen Pankki päätti kertomusvuoden aikana kahdesti supistaa tuonnin käteismaksujärjestelmää. Toukokuun 15 päivänä voimaan astuneella päätöksellä käteismaksujärjestelmän kattavuutta vähennettiin noin neljännekseen tavarantuonnin arvosta. Järjestelmää lievennettiin toistamiseen marraskuun 1 päivästä alkaen. Tällöin järjestelmän kattavuus aleni 18 prosenttiin tavarantuonnin arvosta.

Suomen Pankki ilmoitti kesäkuun 15 päivänä valuuttapankeille lähettämällään kiertokirjeellä

päätäneensä supistaa pankkien oikeutta välittää ulkomaista luottoa puutavaraviennin valmistusaikaiseen rahoitukseen.

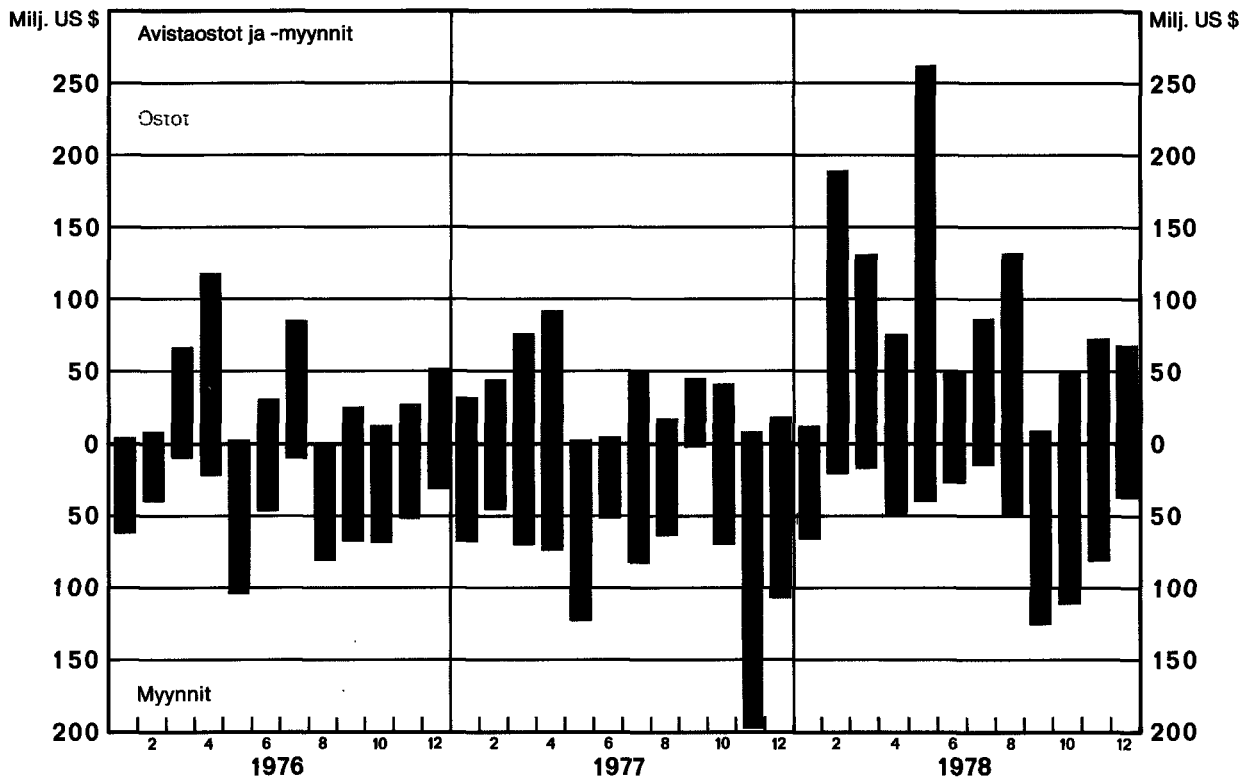
Valuuttalain voimassaoloaika jatkettiin joulukuun 22 päivänä 1978 annetulla lailla vuoden 1980 loppuun. Samalla lakiin lisättiin uusi säännös, jolla valuuttalakiin ja sen nojalla annettuihin määräyksiin perustuva Suomen Pankin päätöksen mukainen maksu säädettiin ulosottokelpoiseksi ilman tuomiota tai päätöstä. Laki tuli voimaan tammikuun 1 päivänä 1979.

Kahdenkeskiset maksujärjestelyt

Suomella oli vuoden 1978 päättyessä kahdenkeskiset maksusopimukset kahdeksan sosialistisen maan kanssa. Sopimusten mukaan on tilivaluuttana Neuvostoliiton kanssa clearingrupla, Bulgarian, Saksan demokraattisen tasavallan ja Unkarin kanssa clearingdollari sekä Kiinan kansantasavallan kanssa clearingmarkka. Romanian kanssa sovittiin tilivaluutan muuttamisesta clearingruplasta clearingdollariksi 1.4.1978 lähtien. Puolan ja Tšekkoslovakian kanssa jatkettiin maksujärjestelyä, jonka mukaisesti tilit pidetään vapaasti vaihdettavina

Kuvio 15.

SUOMEN PANKIN AVISTAKAUPAT

Yhdysvaltain dollareina. Clearingdollarikaupassa käytettiin edelleen Yhdysvaltain dollarin kurssia. Mongolian ja Suomen välisen kauppasopimuksen mukaisesti maiden väliset maksut hoidettiin Suomen Pankissa ja Mongolian keskuspankissa vaihdettavina Yhdysvaltain dollareina pidettävien tilien kautta.

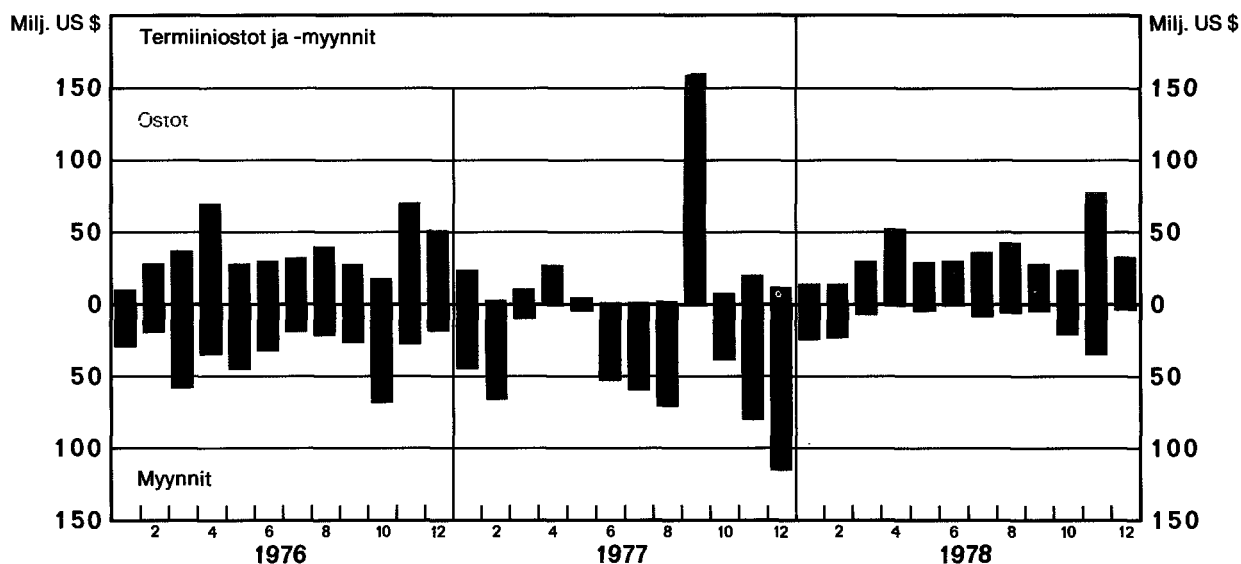
Kehitys kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla

Kansainvälisiin rahoitusmarkkinoihin vaikuttivat vuonna 1978 erityisesti Yhdysvaltain dollarin arvon heikkeneminen ja siihen liittynyt lyhytaikaisten dollarikorkojen nousu. Dollarimäärien obligatioiden markkinoilla toiminta heikkeni vuoden aikana ja lamaantui vuoden lopulla.

Euro-obligaatiomarkkinoilla emittoitiin loppuvuodesta erittäin vähän kiinteäkorkoisia dollarimääräisiä lainoja. Ulkomaiset emissiot Yhdysvaltain pääomamarkkinoilla loppuivat syksyn aikana lähes tyystin ja niiden kokonaismäärä laski edellisvuotisesta. Sen sijaan jeni-, Saksan marka- ja Sveitsin frangimarkkinoilla obligatioemissioiden määrä kasvoi ja korkotaso pysyi alhaisena. Kansainvälisten obligatioemissioiden määrä pysyi kokonaisuudessaan kuitenkin vuoden 1977 tasolla ja oli noin 34 mrd. dollaria.

Myönnettyjen eurovaluuttalainojen määrä kasvoi vuoden 1977 runsaasta 40 mrd. dollarista yli 65 mrd. dollariin dollarimääräisten luottojen korkotason noususta huolimatta. Kasvu johtui kuitenkin huomattavalta osalta siitä, että luotto-

Kuvio 16.
SUOMEN PANKIN TERMIINIKAUPAT

kelpoiset lainanottajat konvertoivat vanhoja lainojaan parantunein ehdoin, koska euromarkkinoilla toimivien pankkien hyvänä pysynyt maksuvalmius ja kiristynyt kilpailutilanne johtivat eurovaluuttalainojen korkomarginaalin alenemiseen.

Pitkäaikaiset ulkomaiset pääomanliikkeet

Kansainvälisillä pääomamarkkinoilla pääoman saatavuus ja luottoehdot olivat kertomusvuonna edelleen hyvät. Pääomamarkkinoiden edullisen tilanteen ja Suomen kansantalouden ulkoisen tasapainon suotuisan kehityksen johdosta voitiin rahoituspolitiikan yleislinjan puitteissa tyydyttää sekä yritysten ja rahoituslaitosten ulkomaisen pitkäaikaisen pääoman tarve että valtion merkittävästi kasvaneet rahoitus-tarpeet.

Yritysten pitkäaikaisen ulkomaisen pääoman kysyntä investointien rahoittamiseen jäi vähäiseksi. Sen sijaan yrityksillä oli poikkeuksellisen suuri tarve ottaa uusia ulkomaisia luottoja aikaisempina vuosina saatujen, investointien ta-

kaisinmaksuaikaan nähden liian lyhytaikaisten luottojen lyhennysten jälleenrahoittamiseen. Valtion pitkäaikaisen ulkomaisen pääoman tuonti kasvoi noin kolminkertaiseksi edellisestä vuodesta.

Koska kansainvälisillä pääomamarkkinoilla luottoehdot olivat paremmat kuin 1970-luvun puolivälissä, Suomen Pankki antoi lisäksi lupia tuolloin otettujen luottojen ennaikaisiin kuoletuksiin ja näiden rahoittamiseen uusilla luotoilla.

Pitkäaikaisen ulkomaisen bruttovelan määrä kasvoi 17% vuonna 1978 ja oli vuoden lopussa vasta-arvoltaan 35.4 mrd. markkaa. Velan kasvusta 5 prosenttiyksikköä johtui valuuttakurssien muutoksista.

Pitkäaikaisen bruttovelan valuuttajakauma pysyi lähes ennallaan. Vuoden päättyessä oli velkakannasta Yhdysvaltain dollareina 39%, Saksan markkoina 17% ja Sveitsin frangeina 13%. Loppuosa velasta jakautui noin 20 valuutan kesken.

Pitkäaikaista ulkomaista pääomaa nostettiin vuonna 1978 vasta-arvoltaan 9.3 mrd. markkaa, mikä oli 38% enemmän kuin edellisenä vuonna. Kasvuun vaikutti merkittävästi valtion ulkomainen luotonotto. Lisäksi nostoja kasvattivat ennenaikaisesti kuoletettujen luottojen tilalle otetut uudet, edullisemmat luotot. Yrityssektorin osuus pitkäaikaisen pääoman nostoista oli 5.0 mrd. markkaa eli 54%, valtion osuus 3.3 mrd. markkaa eli 35% ja rahoituslaitosten 1.0 mrd. markkaa eli 11%.

Ulkomailla laskettiin liikkeeseen vuoden aikana 16 suomalaista obligaatiolainaa, vasta-arvoltaan yhteensä 3.5 mrd. markkaa:

Imatran Voima Oy	80 milj. Sfr
Rautaruukki Oy	50 milj. DM
Suomen Teollisuuspankki Oy	15 milj. EUA
Suomen valtio	150 milj. DM
Suomen valtio	100 milj. \$
Suomen valtio	25 000 milj. Yen
Suomen valtio	75 milj. Hfl
Suomen valtio	80 milj. Sfr
Suomen valtio	100 milj. \$
Suomen valtio	150 milj. DM

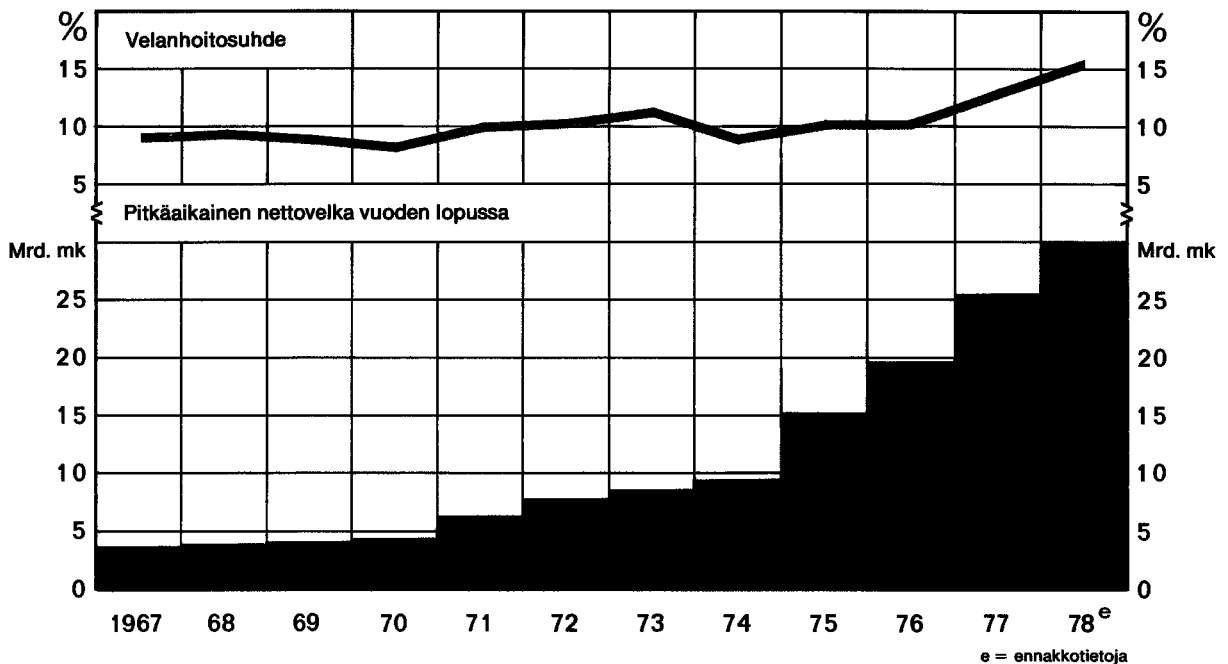
Suomen valtio	10 000 milj. Yen
Suomen valtio	10 000 milj. Yen
Suomen Vientiluotto Oy	7 milj. KD
Teollistamisrahasto Oy	5 000 milj. Yen
Teollisuuden Voima Oy	80 milj. DM
Teollisuuden Voima Oy	25 milj. \$

Liikkeeseen laskettujen obligaatioemissioiden määrä kasvoi edellisvuotisesta 3 1/2-kertaiseksi. Obligaatiolainojen lisäksi ulkomailla laskettiin liikkeeseen 50 milj. Saksan markan vastuudebenttuurilaina, vasta-arvoltaan 107 milj. markkaa.

Suomen Pankki suhtautui edelleen pidättyvästi pitkäaikaisten tuonti- ja vuokrausluottojen käyttöön. Niitä nostettiin 0.6 mrd. markkaa, mikä oli 63% vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Ulkomaisen velan kuoletukset nousivat noin kaksinkertaisiksi edellisvuotisista ja olivat 5.8 mrd. markkaa, josta 1.4 mrd. markkaa oli öljy- ja varantoluottojen kuoletuksia ja noin 1.0 mrd. markkaa ennenaikaisia takaisinmaksuja.

Kuvio 17.
VELKAANTUMISKEHITYS

Ulkomaisen velan korkomenot kasvoivat vuonna 1978 noin 17% ja olivat 2.6 mrd. markkaa. Tähän vaikutti velkakannan kasvun lisäksi vaihtuvakorkoisten luottojen korkokannan nousu. Rahoituslainakannan painotettu keski-korko nousikin vuoden aikana 8.1 prosentista 8.7 prosenttiin. Velanhoitosuhde (pitkäaikaisen bruttovelan ynnä korkojen osuus vaihtotaseen tuloista) ilman öljy- ja varantoluottojen

kuoletuksia kohosi 13.3 prosentista 15.9 prosenttiin (kuvio 17).

Sijoituspääoman nettotuonti Suomeen oli kertomusvuonna 141 milj. markkaa, mikä oli 25% vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vuoden 1978 lopussa Suomessa toimi 887 yritystä, joissa ulkomaisen omistuksen osuus oli vähintään 20%.

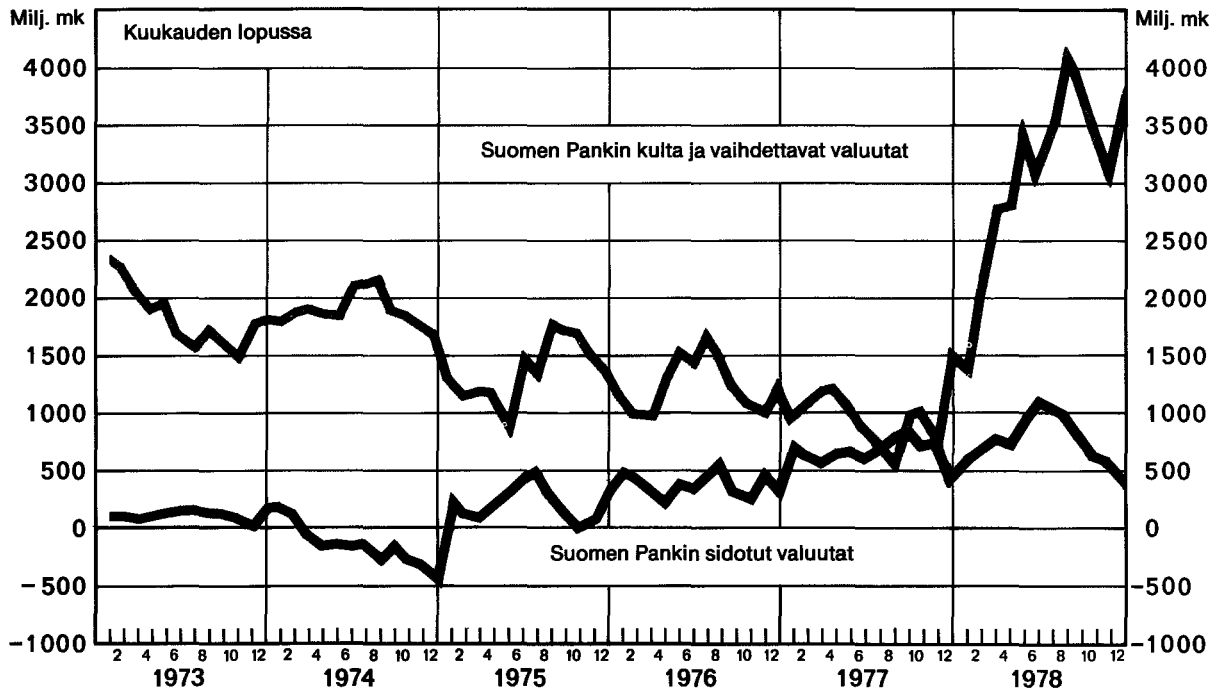
SUOMEN PITKÄAIKAINEN ULKOMAINEN VELKA JA SAATAVA 31.12.1977—31.12.1978, MILJ. MK

	Saldo 31.12.1977	Nostot 1978	Kuoletukset 1978	Nettonostot 1978	Kurssi- vaikutus 1978	Saldo 31.12.1978
RAHOITUSLAINAT	22 695	8 336	4 604	+3 732	+1 289	27 716
Yksittäisvelkakirjat	11 922	3 837	3 543	+ 294	+ 169	12 385
SP:n varanto- ja öljyluotot	2 100	—	1 434	-1 434	+ 112	778
Joukkovelkakirjat	10 773	4 499	1 061	+3 438	+1 120	15 331
Obligaatiot	6 189	3 483	601	+2 882	+ 684	9 755
Debentuurit	242	107	—	+ 107	- 5	344
Private placement -lainat	3 955	899	383	+ 516	+ 416	4 887
Lainat Maailmanpankilta	387	10	77	- 67	+ 25	345
TUONTILUOTOT	5 775	634	1 121	- 487	+ 324	5 612
Laiva- ja lentokoneluotot	2 582	332	583	- 251	+ 115	2 446
Muut tuontiluotot	3 193	302	538	- 236	+ 209	3 166
VUOKRAUSLUOTOT	108	37	18	+ 19	- 5	122
PITKÄAIKAISET LUOTOT	28 578	9 007	5 743	+3 264	+1 608	33 450
SUORAT SIOITUKSET	1 717	198	57	+ 141	+ 27	1 885
Oma pääoma	1 172	155	29	+ 126	—	1 298
Tytäryhtiölainat	545	43	28	+ 15	+ 27	587
JÄSENOSUUDET¹	61	68	20	+ 48	—	109
Pitkäaikainen bruttovelka²	30 356	9 273	5 820	+3 453	+1 635	35 444
RAHOITUSLAINAT	186	63	6	+ 57	+ 4	247
VIENTILUOTOT	2 269	1 381	607	+ 774	- 65	2 978
KEHITYSLUOTOT	179	28	1	+ 27	—	206
SUORAT SIOITUKSET	1 596	260	3	+ 257	- 3	1 850
Oma pääoma	1 264	243	2	+ 241	—	1 505
Tytäryhtiölainat	332	17	1	+ 16	- 3	345
JÄSENOSUUDET¹	385	118	—	+ 118	—	503
Pitkäaikainen bruttosaatava²	4 615	1 850	617	+1 233	- 64	5 784
Pitkäaikainen nettovelka	25 741	7 423	5 203	+2 220	+1 699	29 660

¹ Velkapuolella velkakirjojen muodossa maksetut jäsenosuudet kansainvälisissä rahoituslaitoksissa ja saatavapuolella Suomen jäsenosuudet kansainvälisissä rahoituslaitoksissa.

² Velka- ja saatavasaldot on laskettu saldopäivämäärän kurssien mukaan, nostot ja kuoletukset kuukausittain laskettujen myyntikurssien keskiarvojen mukaan.

Kuvio 18.
VALUUTTATILANNE

Suomen pitkäaikainen ulkomainen bruttosaa- tava kasvoi 1 169 milj. markkaa ja oli vuoden 1978 lopussa 5.8 mrd. markkaa. Suomesta myönnettyjä pitkäaikaisia vientiluottoja nostettiin 1 381 milj. markkaa, mikä oli 76% enemmän kuin edellisenä vuonna. Suomalaisten yritysten nettosijoitukset ulkomaille supistui- vat 293 milj. markasta 257 milj. markkaan. Vuoden 1978 lopussa ulkomailla oli 861 yri-

tystä, joissa suomalaisen omistuksen osuus oli vähintään 20%. Tähän lukuun sisältyvät myös ns. lepäävät yritykset.

Suomen pitkäaikainen ulkomainen nettovelka oli vuoden 1978 lopussa vasta-arvoltaan 29.7 mrd. markkaa, mikä oli 22.7% markkinahintai- sesta bruttokansantuotteesta. Edellisen vuoden lopussa vastaava suhdeluku oli 21.2%.

SUOMEN PANKIN TASE JA TULOSLASKELMA

Suomen Pankin tase kertomusvuoden sekä kahden edellisen vuoden lopussa on esitetty vuosikirjan liitetaulukossa 1. Tase laaditaan ohjesäännön mukaan neljä kertaa kuukaudessa. Vuoden 1978 aikana laadituista taseista on kuukausien lopun taseet esitetty liitetaulukossa 2. Tilinpäätöstaseeseen liittyvä tuloslaskelma kertomusvuodelta sekä kahdelta edelliseltä vuodelta on liitetaulukossa 4. Suomen Pankin taseen keskeisten erien kehitys vuonna 1978 on esitetty kuviossa 19.

ULKOMAAT

Suomen Pankin "Ulkomaiset nettosaamiset", joka sisältää pankin kaikki ulkomaiset saatava- ja velkaerät, kasvoi vuoden aikana 3 983 milj. markkaa 4 052 milj. markkaan. Kasvu johtui vaihtotaseen ylijäämästä sekä pääomantuonnista. Ulkomaiset nettosaamiset olivat alim-

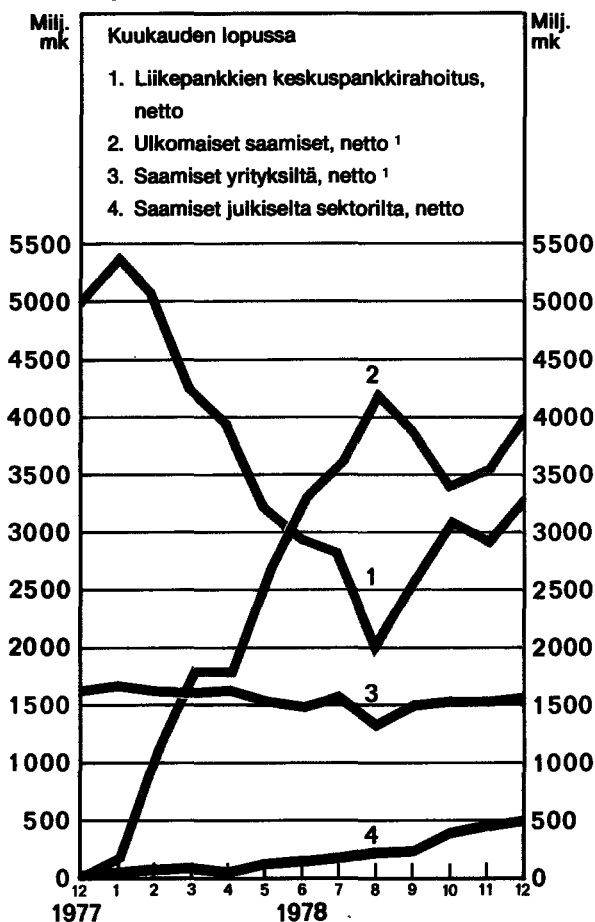
millaan 69 milj. markkaa tammikuun alussa ja korkeimmillaan 4 246 milj. markkaa elokuun lopussa.

Vaihdettava valuuttavaranto, johon luetaan kulta, erityiset nosto-oikeudet, varanto-osuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa ja vaihdettavat valuutat sekä vähennyseränä vaih-

ULKOMAISET TILIT, MILJ. MK

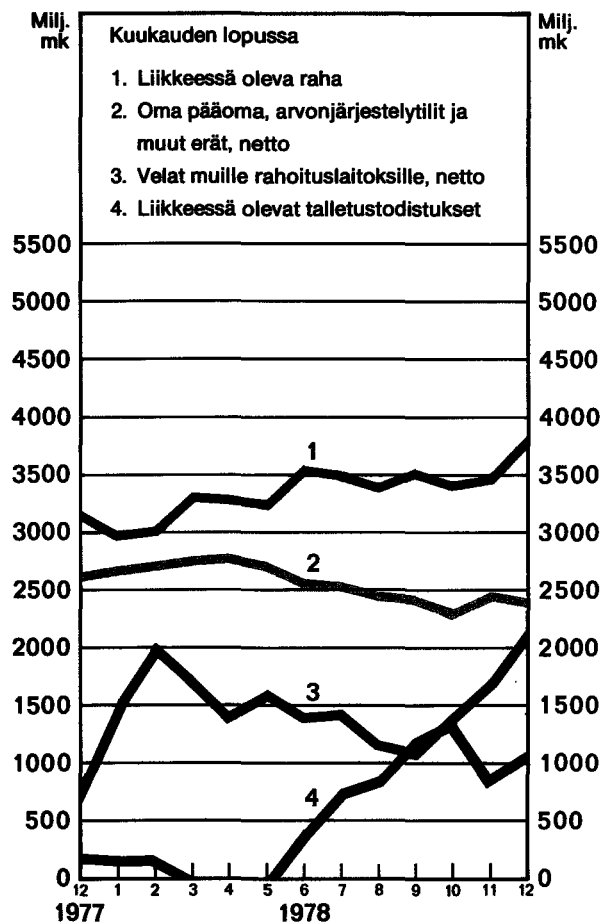
	31.12.1977	31.12.1978	Muutos
Kulta	133	169	+ 36
Erityiset nosto-oikeudet	204	316	+ 112
Varanto-osuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	—	243	+ 243
Vaihdettavat valuutat	1 265	3 126	+1 861
Sidotut valuutat	537	485	- 52
Kulta ja valuuttasaamiset	2 139	4 339	+2 200
Ulkomaiset joukkovelkakirjat	543	872	+ 329
Markkaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	928	1 096	+ 168
Muut ulkomaiset saamiset	1 471	1 968	+ 497
Ulkomaiset saamiset yhteensä	3 610	6 307	+2 697
Vaihdettavat tilit	53	46	- 7
Sidotut tilit	41	14	- 27
Valuuttavelat	94	60	- 34
Kansainvälisen Valuuttarahaston markkatilit	1 838	1 881	+ 43
Osoitetut erityiset nosto-oikeudet	300	314	+ 14
Määräaikaiset velat	1 309	—	-1 309
Muut ulkomaiset velat	3 447	2 195	-1 252
Ulkomaiset velat yhteensä	3 541	2 255	-1 286
Ulkomaiset nettosaamiset	69	4 052	+3 983

Kuvio 19.
SUOMEN PANKIN TASE
VASTAAVAA

¹ Joulukuussa 1978 taseen ulkomaat-sektorista yrityssektorin erään viennin rahoitus siirretyt ulkomaiset vientivekselit on kuviossa sisällytetty yrityssektoriin koko vuoden ajalta.

VASTATTAVAA

dettavat valuuttavelat, lisääntyi vuoden aikana 2 259 milj. markkaa 3 808 milj. markkaan. Suomen Pankin sidottu valuuttavaranto, joka lasketaan sidottujen valuuttasaamisten ja sidottujen valuuttavelkojen erotuksena, supistui 25 milj. markkaa ja oli vuoden vaihteessa 471 milj. markkaa.

Valuuttavarannon tukemiseksi vuoden 1977 lopulla nostetut varantoluotot, yhteensä 300 milj. Yhdysvaltain dollaria, maksettiin kertomusvuoden aikana takaisin. Kansainvälisen Valuuttarahaston myöntämiä ns. öljyluottoja lyhennettiin yhteensä 175 milj. markkaa.

Vuoden 1975 öljyluottojärjestelyn yhteydessä valuuttoina nostettu kultaosuus, tasearvoltaan 243 milj. markkaa, lunastettiin takaisin ja kirjattiin taseeseen nimikkeellä "Varanto-osuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa".

Suomen Pankin muut ulkomaiset saamiset kasvoivat yhteensä 497 milj. markkaa 1 968 milj. markkaan. Kasvu jakautui siten, että ulkomaiset joukkovelkakirjat lisääntyivät 329 milj. markkaa ja markkaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa nousi 168 milj. markkaa. Markkaosuuden kasvu johtui Suomen jäsenosuuden korottamisesta. Suomen Pankin muut

ulkomaiset velat supistuivat 1 252 milj. markkaa 2 195 milj. markkaan. "Muihin ulkomaisiin velkoihin" luettavista tileistä Kansainvälisen Valuuttarahaston markkatilit kasvoivat 43 milj. markkaa. Määräaikaiset velat sen sijaan supistuivat 1 309 milj. markkaa lähinnä varantoluottojen takaisinmaksujen takia.

Suomen Pankin tasetta on ulkomaan tilien osalta muutettu siten, että aiemmin "Muissa ulkomaisissa saamisissa" ollut erä "Ulkomaiset vekselit" on siirretty erään "Saamiset yrityksiltä", koska kyseiset vekselit ovat luonteeltaan lähinnä viennin kotimaista lyhytaikaista rahoitusta.

RAHOITUSLAITOKSET

Liikepankkien koko keskuspankkirahoitus, johon keskuspankkiluoton ohella luetaan liikepankkien päiväluotot vähennettyinä liikepankkien päivätalutuksilla sekä liikepankkien kanssa tehdyt obligaatioiden termiinkaupat, väheni 1 713 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 3 319 milj. markkaa. Alkuvuonna keskuspankkirahoitus aleni jyrkästi mutta nousi osittain kausiluonteisesti syksyllä. Liikepankkien keskuspankkirahoituksen keskimääräinen käyttö aleni noin 340 milj. markkaa vuoden 1977 keskimäärästä.

Liikepankkien kiintiöihin perustuva keskuspankkiluotto, johon luetaan liikepankkien Suo-

men Pankissa diskonttaamat vekselit, liikepankkien shekkivilvelka Suomen Pankille sekä vähennyseränä liikepankkien shekkivilvelka Suomen Pankilta, aleni 2 092 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 1 106 milj. markkaa. Tämä ylitti 10.6% liikepankkien peruskiintiöiden yhteismäärän, joka oli 1 000 milj. markkaa syyskuun alusta lukien. Keskuspankkiluoton keskimäärä aleni noin 940 milj. markkaa vuoden 1977 keskimäärästä.

Liikepankeilla oli Suomen Pankin päiväluottomarkkinoilta vuoden lopussa päiväluottoja 2 213 milj. markkaa, mikä oli 409 milj. markkaa enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Alimillaan liikepankkien päiväluotot olivat 1 229 milj. markkaa elokuun lopussa ja korkeimmillaan vuoden lopussa. Liikepankkien päiväluottojen keskimäärä kasvoi noin 530 milj. markkaa edellisen vuoden keskimäärästä. Suurimmillaan liikepankkien päivätalutukset olivat 552 milj. markkaa elokuun lopussa. Suomen Pankin sijoitus päiväluottomarkkinoille oli vuoden viimeisenä päivänä 138 milj. markkaa eli 816 milj. markkaa pienempi kuin edellisen vuoden päättyessä.

Suomen Pankin velat rahoituslaitoksille kasvoivat yhteismäärältään 1 326 milj. markkaa 2 520 milj. markkaan. Näistä suurin osa oli Postipankin päivätalutuksia. Rahoituslaitosten pääomantuonnista kootut pääomantuontitalle-

RAHOITUSLAITOSTEN TILIT, MILJ. MK

	31.12.1977	31.12.1978	Muutos
Liikepankkien shekkitilit	110	137	+ 27
Diskonttatut vekselit	3 091	970	-2 121
Joukkovelkakirjat	354	361	+ 7
Päiväluotot	1 804	2 213	+ 409
Muut	61	14	- 47
Saamiset rahoituslaitoksilta	5 420	3 695	-1 725
Postipankin shekkitili	1	1	0
Liikepankkien shekkitilit	3	1	- 2
Päivätalutukset	850	2 075	+1 225
Pääomantuontitalutukset	246	405	+ 159
Muut	94	38	- 56
Velat rahoituslaitoksille	1 194	2 520	+1 326
Nettosaamiset rahoituslaitoksilta	4 226	1 175	-3 051

tukset lisääntyivät 159 milj. markkaa 405 milj. markkaan.

Suomen Pankin nettosaamiset rahoituslaitoksilta supistuivat 3 051 milj. markkaa ja olivat 1 175 milj. markkaa vuoden päättyessä. Vähennys johtui pääosin liikepankkien keskuspankkirahoituksen supistumisesta sekä Postipankin päivätalletusten kasvusta.

Rahoituslaitosten keskuspankkiasemaa tarkasteltaessa on saamisten ja velkojen lisäksi otettava huomioon vastuut, jotka liittyvät lähinnä erityisrahoitusjärjestelyihin. Suomen Pankin ostamia vekseleitä, joiden maksamisesta pankit ovat vastuussa, ovat uusvientivekselit sekä vientivekselit. Nämä yhdessä sisältyvät taseerään "Viennin rahoitus". Vastuisiin kuuluvat myös kotimaisten toimitusten rahoitusjärjestelyyn liittyvät luotot, joilla on asianomaisen pankin takuu.

JULKISEN SEKTORIN TILIT, MILJ. MK

	31.12.1977	31.12.1978	Muutos
Valtion velkakirjat	—	188	+188
Joukkovelkakirjat	60	93	+ 33
Valtion metallirahavastuu	304	336	+ 32
Muut	27	16	- 11
Saamiset julkiselta sektorilta	391	633	+242
Shekkitilit	2	2	0
Suhdannerahastotalletukset	36	40	+ 4
Pääomantuontitalletukset	287	70	-217
Muut	3	2	- 1
Velat julkiselle sektorille	328	114	-214
Nettosaamiset julkiselta sektorilta	63	519	+456

YRITYKSET

Suomen Pankin saamiset yrityksiltä kasvoivat 44 milj. markkaa 1 948 milj. markkaan. Näissä saamisissa on uutena eränä "Viennin rahoitus", johon uusvientivekselien ohella sisältyvät ulkomaat-sektorista siirretyt lyhytaikaiset vientivekselit. Uusvientivekselien määrä nousi 61 milj. markkaa 255 milj. markkaan, lyhytaikaisten vientiluottojen määrä ml. factoring-yhtiöille myönnetty rahoitus 163 milj. markkaa 661 milj. markkaan sekä kotimaisten toimitusten

JULKINEN SEKTORI

Suomen Pankin saamiset julkiselta sektorilta kasvoivat 242 milj. markkaa. Tästä 188 milj. markkaa aiheutui Suomen Pankin valtiolle huhtikuussa myöntämän 700 milj. markan luoton nostoista. Pankin hallussa olevien, valtion liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjojen määrä lisääntyi 33 milj. markkaa ja valtion metallirahavastuu 32 milj. markkaa.

Velat julkiselle sektorille supistuivat 214 milj. markkaa. Supistuminen aiheutui lähinnä julkisen sektorin pääomantuontitalletusten vähentämisestä 217 milj. markalla. Suhdannerahastotalletukset lisääntyivät yhteensä 4 milj. markkaa.

Suomen Pankin nettosaamiset julkiselta sektorilta kasvoivat 456 milj. markkaa ja olivat 519 milj. markkaa vuoden päättyessä.

rahoitus 38 milj. markkaa 752 milj. markkaan. Yhteensä näiden kolmen pysyvän erityisluottojärjestelyn luottokanta kasvoi kertomusvuoden aikana 262 milj. markkaa 1 668 milj. markkaan. Muihin saamisiin vuoden alussa sisältyneet 246 milj. markan tilapäiset erityisrahoitusjärjestelyt purettiin vuoden aikana kokonaan.

Velat yrityksille kasvoivat 114 milj. markkaa 356 milj. markkaan. Veloista pääomantuontitalletukset lisääntyivät 122 milj. markkaa. Suomen Pankkiin investointirahastosiirtojen yhtey-

dessä tekemiään investointi- ja alushankintatalletuksia yritykset nostivat nettomääräisesti 3 milj. markkaa. Tuontimaksutalletuksia oli vuoden lopussa 6 milj. markkaa eli 13 milj. markkaa vähemmän kuin edellisen vuoden päättyessä.

YRITYSTEN TILIT, MILJ. MK

	31.12.1977	31.12.1978	Muutos
Viennin rahoitus	682	904	+222
Kotimaisten toimitusten rahoitus	714	752	+ 38
Joukkovelkakirjat	214	207	- 7
Muut	294	85	-209
Saamiset yrityksiltä	1 904	1 948	+ 44
Investointi- ja alushankintatalletukset	35	32	- 3
Pääomantuontitalletukset	181	303	+122
Tuontimaksutalletukset	19	6	- 13
Muut	7	15	+ 8
Velat yrityksille	242	356	+114
Nettosaamiset yrityksiltä	1 662	1 592	- 70

LIIKKEESSÄ OLEVA RAHA JA TALLETUSTODISTUKSET

Liikkeessä olevan rahan määrä kasvoi vuoden aikana 655 milj. markkaa eli 20.7% ja oli vuoden päättyessä 3 822 milj. markkaa. Setelistöä oli liikkeessä 3 509 milj. markkaa ja metallirahaa 313 milj. markkaa. Tase-erään "Muut velat" sisältyi vanhan rahayksikön määräisiä seteleitä 9 milj. markkaa.

Talletustodistuksia oli vuoden lopussa liikkeessä 1 090 milj. markkaa eli 890 milj. markkaa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Liikkeessä olevien talletustodistusten määrä oli korkeimmillaan 1 359 milj. markkaa lokakuun lopussa.

MUUT TASE-ERÄT

Pankin oma pääoma ilman tilivuoden voittoa oli tilinpäätöksen mukaan 1 945 milj. markkaa, mikä oli 109 milj. markkaa enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Lisäys johtui siitä,

Suomen Pankin nettosaamiset yrityksiltä suistuivat kertomusvuoden aikana 70 milj. markkaa 1 592 milj. markkaan.

että tilivuoden 1977 voiton toinen puoli oli vuoden 1978 avaustaseessa siirretty vararahastoon. Näiden varojen lisäksi pankilla on sellaisia omaisuuseriä, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Näihin kuuluvat pääkonttorin, haarakonttorien ja setelipainon toimitalot, Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 1967 rahaston (SITRA) peruspääoma sekä eräät muut pankin toiminnan kannalta tarpeelliset kiinteistöt ja osakkeet, lähinnä Mortgage Bank of Finland Oy:n ja Tervakoski Oy:n osake-enemmistöt.

SUOMEN PANKIN NETTOTASE

Suomen Pankin taseen kehitys pääsektoreittain on esitetty yhteenvedona oheisessa asetelmassa. Rahoituslaitokset on liikepankkien huomattavan rahapoliittisen merkityksen vuoksi jaettu kahteen erään, "Liikepankkien keskuspankkirahoitukseen" ja "Nettovelkaan muille rahoituslaitoksille". Jälkimmäinen sisältää mm. Postipankin ja Suomen Pankin väliset tase-erät sekä Suomen Pankin omistamat, rahoituslaitosten liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat.

NETTOTASEEN ERÄT, MILJ. MK

	31.12.1977	31.12.1978	Muutos
+ Nettosaamiset ulkomailta	69	4 052	+3 983
+ Liikepankkien keskuspankkirahoitus	5 032	3 319	-1 713
+ Nettosaamiset yrityksiltä	1 662	1 592	- 70
+ Nettosaamiset julkiselta sektorilta	63	519	+ 456
= Nettosaamiset yhteensä	6 826	9 482	+2 656
+ Nettovelka muille rahoituslaitoksille	806	2 144	+1 338
+ Liikkeessä olevat talletustodistukset	200	1 090	+ 890
+ Liikkeessä oleva raha	3 167	3 822	+ 655
+ Oma pääoma, arvonnjärjestelytilit ja muut tase-erät, netto	2 653	2 426	- 227
= Nettovelat ja oma pääoma yhteensä	6 826	9 482	+2 656

SETELINANTO

Ensisijainen setelinkate, johon luetaan kulta ja pankin riidattomat ulkomaiset saamiset, kasvoi vuoden 1978 aikana 2 058 milj. markkaa 4 749 milj. markkaan. Toissijainen setelinkate, johon luetaan katekelpoiset kotimaiset vekselit, supistui 533 milj. markkaa ja oli vuoden

lopussa 967 milj. markkaa. Koko setelinantaoikeus kasvoi täten 1 525 milj. markkaa.

Kun setelinanto-oikeuden käyttö, johon luetaan liikkeessä oleva setelistö, vaadittaessa maksettavat sitoumukset sekä shekkiluotoista nostamatta oleva määrä, lisääntyi yhteensä 519 milj. markkaa, kasvoi setelinantovara 1 006 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 2 071 milj. markkaa.

SETELINANTOTASE, MILJ. MK

	31.12.1977	31.12.1978	Muutos
Ensisijainen kate	2 691	4 749	+2 058
Toissijainen kate	1 500	967	- 533
Setelinanto-oikeus	4 191	5 716	+1 525
Liikkeessä olevat setelit	2 892	3 509	+ 617
Vaadittaessa maksettavat sitoumukset	232	134	- 98
Shekkiluotoista nostamatta	2	2	—
Setelinanto-oikeuden käyttö	3 126	3 645	+ 519
Setelinantovara	1 065	2 071	+1 006

TULOSLASKELMA

Suomen Pankin tuloslaskelma vuodelta 1978 on esitetty liitetaulukossa 4. Tuloslaskelman mukaan korkotuotot supistuivat 30 milj. markkaa ja korkokulut kasvoivat 65 milj. markkaa. Näin ollen korkokate pieneni 95 milj. markkaa.

Korkotuotoista supistuivat korot kotimaisista saamisista noin kolmanneksen, mutta korot ulkomaisista saamisista lisääntyivät lähes kolminkertaisiksi. Korkokulujen puolella kasvoivat tuntuvimmin korot ja varausprovisiot ulkomaisista veloista. Muiden tuottojen ja muiden kulujen huomattavin muutos oli se, että kurssi-

eroista syntyi kertomusvuonna kuluja 56 milj. markkaa, kun niistä edellisenä vuonna oli kertynyt nettotuottoja 166 milj. markkaa. Tilinpäätöksessä tehdyt poistot olivat kertomusvuonna 143 milj. markkaa ja edellisenä vuonna 135 milj. markkaa. Arvonjärjestelytileiltä siirrettiin kertomusvuonna pankin tulokseen 80 milj. markkaa.

Suomen Pankin voitto tilivuodelta oli 183 milj. markkaa, mikä oli 35 milj. markkaa pienempi kuin edellisenä vuonna. Pankin ohjesäännön mukaan puolet voitosta on vuoden 1979 avaustaseessa siirretty vararahastoon. Voiton toisen puolen käytöstä päättää eduskunta.

SUOMEN PANKKI JA KANSAINVÄLISET JÄRJESTÖT

Suomen Pankki hoitaa Suomen yhteydet Kansainväliseen Valuuttarahastoon (IMF). Lisäksi pankki avustaa asianomaisia ministeriöitä suhteiden hoidossa seuraaviin rahoituslaitoksiin, joiden jäsen Suomi on: Kansainvälinen Jälleenrakennuspankki, Kansainvälinen Rahoitusyhtiö ja Kansainvälinen Kehittämisjärjestö (Maailmanpankkiryhmä: IBRD, IFC ja IDA). Edellä mainittujen lisäksi Suomi on jäsenenä Aasian Kehityspankissa (ADB), Afrikan Kehitysrahastossa (AfDF) sekä Latalaisen Amerikan Kehityspankissa (IDB). Suomen Pankki toimii näiden kansainvälisten rahoituslaitosten sopimusartiklojen mukaisena talletuspankkina Suomessa. Kansainvälisessä Järjestelypankissa (BIS) Suomen Pankki on osakkaana.

KANSAINVÄLINEN VALUUTTA-RAHASTO (IMF)

Kansainvälisen Valuuttarahaston jäsenmaiden rahastosta nostamien valuuttojen määrä jäi vuonna 1978 suhteellisen vähäiseksi. Useiden jäsenmaiden maksutasetilanteen tasapainottuminen sekä kansainvälisten pääomamarkkinoiden keveys vähensivät rahastoon kohdistuvaa painetta. Myös edellisten vuosien runsaiden nostojen takaisinmaksut aiheuttivat sen, että rahaston kaikkien rahoitusmuotojen käytössä oleva määrä laski.

Vuonna 1978 rahastoon liittyi 6 uutta jäsenmaata, nimittäin Malediivit, Surinam, Salomon-saaret, Kap Verde, Dominica ja Djibouti. Vuoden lopussa jäsenmaita oli kaikkiaan 138.

Valuuttarahaston uudistetut sopimusartiklat, jotka Suomi ratifioi jo vuoden 1977 joulukuussa, tulivat voimaan huhtikuun alusta, sen jälkeen kun 60% jäsenistä, joilla oli 80% kokonaisuusmäärästä, oli hyväksynyt muutosesityksen. Samalla tuli voimaan rahaston kuudes jäsenosuuskorotus, joka nosti jäsenosuuksien kokonaisuusmäärän 29 mrd. erityisestä nosto-oikeudesta (SDR) 39 mrd. SDR:ään eli lähes 200 mrd. markkaan.

SDR-yksikön arvon määrittelyä muutettiin siten, että 16 valuutan valuuttakorista jätettiin pois Tanskan ja Etelä-Afrikan valuutat ja tilalle tulivat suhteellista kaupankäyntiosuuttaan voimakkaasti kasvattaneiden Saudi-Arabian ja Iranin valuutat. Samalla tarkistettiin SDR-korin painorakenne paremmin vastaamaan muuttuneita kaupankäyntiosuuksia. Uusi painorakenne otettiin käyttöön heinäkuun alusta 1978. SDR-korin rakenne tarkistetaan tästä lähtien joka viides vuosi. Kertomusvuoden lopussa yhden SDR:n arvo oli 5.14340 markkaa.

Kansainvälisen Valuuttarahaston syyskuun lopussa pidetyssä vuosikokouksessa ja sitä edeltäneessä rahaston väliaikaiskomitean kokouksessa päästiin yksimielisyyteen Valuuttarahaston seitsemänneistä jäsenosuuskorotuksesta. Korotukseksi päätettiin 50% nykyisistä jäsenosuuksista. Tämä nostaa jäsenosuuksien kokonaisuusmäärän 39 mrd. SDR:stä noin 59 mrd. SDR:ään. Korotus tapahtuu pääosin suhteellisenä. Jäsenmaat maksavat neljänneksen korotuksesta erityisinä nosto-oikeuksina ja loput omana valuuttanaan. Jäsenosuuksien korotus lisää huomattavasti rahaston mahdollisuuksia auttaa jäsenmaitaan tilapäisten maksutasevaustien rahoituksessa. Korotuksen odotetaan tulevan voimaan vuoden 1980 alkupuolella.

Samassa yhteydessä sovittiin, että ensi kertaa vuoden 1972 jälkeen aloitetaan uusien erityisten nosto-oikeuksien osoitukset. Vuosina 1979—1981 jäsenmaille osoitetaan jäsenosuuksien suhteessa vuosittain 4 mrd. uutta nosto-oikeutta. Nykyinen nosto-oikeuksien kokonaismäärä on runsaat 9 mrd. yksikköä. Vuonna 1979 Suomelle osoitetaan 27.2 milj. erityistä nosto-oikeutta, mikä merkitsee noin 140 milj. markan lisäystä Suomen Pankin vaihdettavaan varantoon.

Keskuspankkien kesken maksuvälineenä käytettyjen erityisten nosto-oikeuksien käyttökelpoisuutta parannettiin lieventämällä niitä koskevia hallussapitomääräyksiä sekä nostamalla niiden korko 60 prosentista 80 prosenttiin viiden suurimman jäsenmaan lyhytaikaisten markkinakorkojen keskiarvosta.

Vuoden 1977 elokuussa rahaston yhteyteen perustettu uusi lisäluottojärjestelmä (Supplementary Credit Facility) ei ole vielä tullut voimaan, koska riittävä määrä rahoitukseen osallistuvia maita ei ole sitä hyväksynyt. Järjestelmän odotetaan tulevan hyväksytyksi vuoden 1979 alkupuolella. Tämä yhteensä 8.7 mrd. SDR:n suuruinen rahoitusjärjestely on tarkoitettu sekä kehitys- että teollisuusmaille täydentämään rahaston normaaleja rahoitusmuotoja.

Kertomusvuoden aikana rahasto jatkoi omistamansa kullin huutokauppoja vapailla kultamarkkinoilla. Voitto käytetään kehitysmaiden avustamisrahaston (Trust Fund) välityksellä kehitysmaiden hyväksi. Näistä huutokaupoista oli vuoden loppuun mennessä kertynyt 1.7 mrd. SDR avustusrahaston käyttöön. Lisäksi rahasto palauttaa jäsenmaille yhden kuudennesosan hallussaan olevasta kullasta hintaan 35 SDR unssilta. Suomelle on tähän mennessä palautettu yhteensä vajaat 122 000 unssia kultaa.

Kansainvälinen Valuuttarahasto myi vuonna 1978 valuuttoja ja erityisiä nosto-oikeuksia yhteensä 3.7 mrd. SDR:n arvosta (edellisvuotena

yhteensä 3.4 mrd. SDR:n arvosta). Tähän lukuun sisältyy Yhdysvaltain syksyllä dollarin tukemiseksi nostama varanto-osuus. Luottoosuuksina tavanomaisten valmiusluottojärjestelyjen puitteissa nostettiin vain 421 milj. SDR ja kehitysmaiden vientitulojen tasaamiseen (Compensatory Financing Facility) 578 milj. SDR. Lähinnä kehitysmaiden tarpeita varten perustetun Extended Fund Facility -rahoitusjärjestelyn puitteissa nostettiin 174 milj. SDR. Öljyluotot ja kaikki edellä mainitut luottojärjestelyt mukaan luettuina oli käytössä olevien valuuttanostojen määrä kertomusvuoden lopussa vajaat 12 mrd. SDR eli 3 mrd. SDR pienempi kuin vuoden 1977 lopussa. Tästä öljyluottojen osuus oli 5.0 mrd. SDR ja vientitulojen vajausta rahoittavien lainojen määrä 2.9 mrd. SDR.

Kertomusvuonna Suomi ei nostanut varoja Valuuttarahastosta. Suomi lyhensi vuosina 1975 ja 1976 nostamiaan yhteismäärältään 186 milj. SDR:n öljyluottoja syyskuussa ja marraskuussa yhteensä 34.3 milj. SDR:n arvosta. Vuoden 1975 öljyluottojärjestelyn yhteydessä valuuttoina nostettu 47.5 milj. SDR:n suuruinen Suomen ns. kultaosuus Valuuttarahastossa, joka sääntömuutoksen yhteydessä muuttui nimitykseltään varanto-osuudeksi, lunastettiin takaisin. Joulukuun lopulla Suomi palautti SDR-tiliasemansa lähelle alkuperäisten osoitusten määrää ja vuoden lopussa Suomella oli 61.7 milj. yksikköä erityisiä nosto-oikeuksia.

Suomen jäsenosuus Valuuttarahastossa nousi kertomusvuoden aikana 190 milj. SDR:stä 262 milj. SDR:ään kuudennen jäsenosuuksien korotuksen johdosta. Jäsenosuuksien kokonaismäärästä Suomen suhteellinen osuus nousi 0.65 prosentista 0.67 prosenttiin.

Valuuttarahaston toimitusjohtajana on toiminut kesäkuun 17 päivästä lähtien ranskalainen Jacques de Larosière hollantilaisen H. Johannes Witteveenin jälkeen. Pohjoismaiden edustajana toimi rahaston johtokunnassa lokakuun loppuun saakka tanskalainen Frede Hollensen ja hänen varamiehenään Matti Vanhala Suo-

mesta. Vuosikokouksessa valittiin Pohjoismaiden yhteiseksi edustajaksi Hollensenin jälkeen Matti Vanhala ja hänen varamieheksensä määrättiin islantilainen Gisli Blöndal.

KANSAINVÄLINEN JÄRJESTELYPANKKI (BIS)

Kansainvälinen Järjestelypankki toimii kansainvälisenä raha- ja valuuttapolitiikan selvitys- ja yhteistyöfoorumina lähinnä kurssipoliittisia ja kullin asemaa koskevia kysymyksiä käsitellessä. Ruotsi on ainoana pohjoismaana edustettuna pankin johtokunnassa.

Järjestelypankin taseen loppusumma oli 31.3.1978 päättyneen tilivuoden lopussa 59,3 mrd. kultafrangia eli runsaat 93 mrd. markkaa. Suomen Pankin osuus osakepääomasta oli noin 2%.

MAAILMANPANKKIRYHMÄ (IBRD, IDA, IFC)

Kansainvälinen Jälleenrakennuspankki (IBRD) myönsi 30.6.1978 päättyneenä tilikautena 46 maahan 137 erillistä lainaa, joiden määrä oli 6 098 milj. Yhdysvaltain dollaria. Kansainvälisen Kehittämisyjärjestön (IDA) tilivuonna myöntämien luottojen määrä oli 2 313 milj. dollaria ja ne suuntautuivat 42 maahan.

Vuonna 1977 hyväksytyt IBRD:n pääomakorotuksen toteuttaminen on käynnissä. Korotuksen jälkeen IBRD:n peruspääoma nousee 8,4 mrd. dollaria 41 mrd. dollariin. Suomen osuus osakepääomasta on 0,62%.

IDA:n viidennen lisärahoitusjärjestelyn suuruus on yhteensä yli 7 mrd. dollaria. Suomen osuus on noin 156 milj. markkaa. Siitä ensimmäinen kolmannes maksettiin joulukuussa. Maksut suoritetaan markkoina.

Myös IFC:ssä on vireillä osakepääoman korotus, jonka tavoitteena on osakepääoman nos-

taminen 110 milj. dollarista 650 milj. dollariin. Suomi päätti joulukuussa osallistua korotukseen 1,8 milj. dollarilla, joka oli puolet Suomelle varatusta korotuksesta.

MUU KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Suomen Pankki osallistui muiden viranomaisien ohella edelleen mm. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD), Euroopan vapaakauppa-alueen (EFTA) ja Euroopan talouskomission (ECE) piirissä tapahtuvaan työskentelyyn.

Suomi on jäsenenä seuraavissa kansainvälisissä alueellisissa rahoituslaitoksissa: Aasian Kehityspankissa (ADB, Suomen liittymisvuosi 1966), Afrikan Kehityspankin yhteydessä toimivassa Afrikan Kehitysrahastossa (AfDF, 1973), EFTA:n yhteydessä toimivassa Portugalin Teollistamisrahastossa (EFTA Industrial Fund for Portugal, 1977) ja Latinalaisen Amerikan Kehityspankissa (Inter-American Development Bank, 1977).

Pohjoismaiden yhteistyö jatkui mm. Pohjoismaiden finanssivaliokunnassa (NFU) ja Pohjoismaiden keskuspankkikokouksissa. Finanssivaliokunta piti kertomusvuonna kaksi kokousta, 18—19 huhtikuuta Oslossa ja 13—14 syyskuuta Upsalassa. Kokouksissa käsiteltiin valuuttapoliittisia kysymyksiä sekä Pohjoismaiden kannanottoja Kansainvälisessä Valuuttarahastossa.

Pohjoismaiden jokavuotinen keskuspankkikokous pidettiin kertomusvuonna Islannissa 21—23 elokuuta. Keskuspankkikokouksiin osallistuvat keskuspankkien pääjohtajat sekä Valuuttarahastossa ja Maailmanpankkiryhmässä toimivat Pohjoismaiden edustajat.

TAULUKOT

Suomen Pankin toiminta

Taulukko 1.

SUOMEN PANKIN TASE VUOSIEN 1976—1978 LOPUSSA, MILJ. MK

VASTAAVAA	1976	1977	1978
Kulta	121	133	169
Erityiset nosto-oikeudet	236	204	316
Varanto-osuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	—	—	243
Vaihdettavat valuutat	1 004	1 265	3 126
Sidotut valuutat	440	537	485
Kulta- ja valuuttasaamiset	1 801	2 139	4 339
Ulkomaiset vekselit ¹	436	488	—
Ulkomaiset joukkovelkakirjat	397	543	872
Markkaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	827	928	1 096
Muut ulkomaiset saamiset	1 660	1 959	1 968
Liikepankkien shekkitilit	174	110	137
Diskontatut vekselit	2 920	3 091	970
Joukkovelkakirjat	332	354	361
Päiväluotot	1 204	1 804	2 213
Muut	44	61	14
Saamiset rahoituslaitoksilta	4 674	5 420	3 695
Valtion velkakirjat	—	—	188
Joukkovelkakirjat	67	60	93
Valtion metallirahavastuu	279	304	336
Muut	101	27	16
Saamiset julkiselta sektorilta	447	391	633
Uusvientivekselit ²	165	194	904
Kotimaisten toimitusten rahoitus	554	714	752
Joukkovelkakirjat	198	214	207
Muut	483	294	85
Saamiset yrityksiltä	1 400	1 416	1 948
Muut varat	53	85	64
YHTEENSÄ	10 035	11 410	12 647

¹ 31.12.1978 on "Muihin ulkomaisiin saamisiin" sisältyneet "Ulkomaiset vekselit" siirretty saamisiin yrityksiltä erään "Viennin rahoitus".

² 31.12.1978 alkaen viennin rahoitus.

VASTATTAVAA	1976	1977	1978
Vaihdettavat tilit	50	53	46
Sidotut tilit	51	41	14
Valuuttavelat	101	94	60
Kansainvälisen Valuuttarahaston markkatilit	1 665	1 838	1 881
Osoitetut erityiset nosto-oikeudet	258	300	314
Määräaikaiset velat	—	1 309	—
Muut ulkomaiset velat	1 923	3 447	2 195
Setelit	2 635	2 892	3 509
Metalliraha	250	275	313
Liikkeessä oleva raha	2 885	3 167	3 822
Liikkeessä olevat talletustodistukset	—	200	1 090
Postipankin shekkitili	2	1	1
Liikepankkien shekkitilit	2	3	1
Päivätalletukset	1 137	850	2 075
Pääomantuontitalletukset	—	246	405
Muut	2	94	38
Velat rahoituslaitoksille	1 143	1 194	2 520
Shekkitilit	2	2	2
Suhdannerahastotalletukset	59	36	40
Tuontitalletukset	973	—	—
Pääomantuontitalletukset	—	287	70
Muut	99	3	2
Velat julkiselle sektorille	1 133	328	114
Investointi- ja alushankintatalletukset	58	35	32
Pääomantuontitalletukset	242	181	303
Tuontimaksutalletukset	6	19	6
Muut	2	7	15
Velat yrityksille	308	242	356
Muut velat	13	13	12
Arvonjärjestelytilit	592	671	350
Kantarahasto	1 400	1 400	1 400
Vararahasto	334	436	545
Tilivuoden tulos	203	218	183
Oma pääoma	1 937	2 054	2 128
YHTEENSÄ	10 035	11 410	12 647

Taulukko 2.

SUOMEN PANKIN TASE KUUKAUSITTAIN VUONNA 1978, MILJ. MK

VASTAAVAA	I	II	III
Kulta	133	133	133
Erityiset nosto-oikeudet	204	187	187
Varanto-osuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	—	—	—
Vaihdettavat valuutat	1 155	1 916	2 534
Sidotut valuutat	669	749	846
Kulta- ja valuuttasaamiset	2 161	2 985	3 700
Ulkomaiset vekselit ¹	503	484	551
Ulkomaiset joukkovelkakirjat	552	681	663
Markkaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	928	928	928
Muut ulkomaiset saamiset	1 983	2 093	2 142
Liikepankkien shekkitilit	139	149	123
Diskontatut vekselit	3 060	2 658	2 454
Joukkovelkakirjat	451	535	358
Päiväluotot	2 110	2 124	1 894
Muut	14	39	36
Saamiset rahoituslaitoksilta	5 774	5 505	4 865
Valtion velkakirjat	—	—	—
Joukkovelkakirjat	60	64	67
Valtion metallirahavastuu	318	319	321
Muut	21	18	17
Saamiset julkiselta sektorilta	399	401	405
Uusvientivekselit ²	197	208	210
Kotimaisten toimitusten rahoitus	753	784	778
Joukkovelkakirjat	211	209	200
Muut	278	303	289
Saamiset yrityksiltä	1 439	1 504	1 477
Muut varat	92	60	60
YHTEENSÄ	11 848	12 548	12 649

¹ 31.12.1978 on "Muihin ulkomaisiin saamisiin" sisältyneet "Ulkomaiset vekselit" siirretty saamisiin yrityksiltä erään "Viennin rahoitus".

² 31.12.1978 alkaen viennin rahoitus.

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
133	133	133	133	133	133	133	133	169
187	167	167	167	149	149	149	155	316
—	—	—	—	246	246	246	246	243
2 570	3 296	2 984	3 283	3 709	3 511	3 092	2 718	3 126
806	1 022	1 167	1 103	1 035	861	681	637	485
3 696	4 618	4 451	4 686	5 272	4 900	4 301	3 889	4 339
573	588	588	604	589	587	620	619	—
686	692	697	699	708	731	821	824	872
928	1 356	1 356	1 356	1 110	1 110	1 110	1 110	1 096
2 187	2 636	2 641	2 659	2 407	2 428	2 551	2 553	1 968
157	120	109	84	80	79	70	169	137
2 346	2 004	1 607	1 571	1 320	1 107	1 113	968	970
536	341	355	340	339	357	362	373	361
1 444	1 331	1 495	1 408	1 229	1 680	2 013	1 995	2 213
32	38	20	34	28	16	20	21	14
4 515	3 834	3 586	3 437	2 996	3 239	3 578	3 526	3 695
—	—	—	—	50	50	188	188	188
52	55	64	75	75	83	93	100	93
323	324	327	326	327	330	332	335	336
7	3	2	3	1	1	1	1	16
382	382	393	404	453	464	614	624	633
220	217	207	224	231	236	250	243	904
778	759	753	751	750	756	758	758	752
197	196	202	202	202	219	219	217	207
288	214	149	120	105	100	71	79	85
1 483	1 386	1 311	1 297	1 288	1 311	1 298	1 297	1 948
60	61	63	61	62	63	64	65	64
12 323	12 917	12 445	12 544	12 478	12 405	12 406	11 954	12 647

Taulukko 2. (Jatk.)

VASTATTAVAA	I	II	III
Vaihdeettavat tilit	40	36	40
Sidotut tilit	21	19	24
Valuuttavelat	61	55	64
Kansainvälisen Valuuttarahaston markkatilit	1 838	1 838	1 838
Osoitetut erityiset nosto-oikeudet	300	300	300
Määräaikaiset velat	1 222	1 255	1 253
Muut ulkomaiset velat	3 360	3 393	3 391
Setelit	2 710	2 759	3 046
Metalliraha	280	281	287
Liikkeessä oleva raha	2 990	3 040	3 333
Liikkeessä olevat talletustodistukset	180	180	—
Postipankin shekkitili	0	0	0
Liikepankkien shekkitilit	1	1	1
Päivätalletukset	1 528	2 056	2 034
Pääomantuontitalletukset	245	290	278
Muut	127	94	28
Velat rahoituslaitoksille	1 901	2 441	2 341
Shekkitilit	1	0	1
Suhdannerahastotalletukset	36	38	38
Pääomantuontitalletukset	280	258	248
Muut	3	1	1
Velat julkiselle sektorille	320	297	288
Investointi- ja alushankintatalletukset	33	33	40
Pääomantuontitalletukset	184	279	333
Tuontimaksutalletukset	19	17	12
Muut	3	2	1
Velat yrityksille	239	331	386
Muut velat	13	15	13
Arvonjärjestelytilit	714	711	730
Kantarahasto	1 400	1 400	1 400
Vararahasto	545	545	545
Tulostili	125	140	158
Oma pääoma	2 070	2 085	2 103
YHTEENSÄ	11 848	12 548	12 649

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
51	38	98	40	43	53	48	31	46
21	27	18	19	16	19	18	15	14
72	65	116	59	59	72	66	46	60
1 838	2 320	2 320	2 320	2 074	2 051	2 051	1 897	1 881
301	301	301	301	301	301	301	300	314
1 269	1 293	425	417	411	404	377	—	—
3 408	3 914	3 046	3 038	2 786	2 756	2 729	2 197	2 195
3 013	2 982	3 277	3 222	3 115	3 240	3 132	3 191	3 509
289	289	295	298	299	298	299	301	313
3 302	3 271	3 572	3 520	3 414	3 538	3 431	3 492	3 822
—	—	400	760	859	1 209	1 359	890	1 090
0	0	0	0	0	0	5	1	1
3	1	2	1	1	1	1	1	1
1 653	1 781	1 630	1 623	1 628	1 298	1 413	1 821	2 075
310	353	333	357	337	431	421	404	405
22	89	79	51	137	2	43	49	38
1 988	2 224	2 044	2 032	2 103	1 732	1 883	2 276	2 520
0	0	0	1	1	0	2	0	2
38	38	38	38	38	38	38	38	40
250	190	183	163	162	160	150	99	70
1	1	1	1	1	1	1	1	2
289	229	222	203	202	199	191	138	114
40	39	38	46	46	45	39	37	32
336	362	337	245	448	313	292	305	303
12	13	10	8	8	10	9	5	6
1	2	1	5	3	4	4	13	15
389	416	386	304	505	372	344	360	356
14	13	14	14	12	13	16	21	12
742	655	605	568	489	463	336	459	350
1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400
545	545	545	545	545	545	545	545	545
174	185	95	101	104	106	106	130	183
2 119	2 130	2 040	2 046	2 049	2 051	2 051	2 075	2 128
12 323	12 917	12 445	12 544	12 478	12 405	12 406	11 954	12 647

Taulukko 3.

VAIHDETTAVA JA SIDOTTU VARANTO VUOSIEN 1976—1978 LOPUSSA, MILJ. MK

	1976	1977	1978
Kulta	121	133	169
Erityiset nosto-oikeudet	236	204	316
Varanto-osuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	—	—	243
Vaihdettavat valuutat			
Saamiset	1 004	1 265	3 126
Velat	— 50	— 53	— 46
Vaihdettava varanto	1 311	1 549	3 808
Sidotut valuutat			
Saamiset	440	537	485
Velat	— 51	— 41	— 14
Sidottu varanto	389	496	471

Taulukko 4.

SUOMEN PANKIN TULOSLASKELMA VUOSINA 1976—1978, MILJ. MK

	1976	1977	1978
Korot kotimaisista saamisista	498	458	309
Korot ulkomaisista saamisista	40	72	190
Korot joukkovelkakirjoista	93	126	127
Korkotuotot	631	656	626
Korot kotimaisista veloista	44	69	78
Korot ja varausprovisiot ulkomaisista veloista	62	103	159
Korkokulut	106	172	237
Korkokate	525	484	389
Provisiot	7	6	2
Kurssierot	29	166	—
Muut tuotot	22	16	16
Muut tuotot	58	188	18
Palkat	37	40	42
Sosiaaliturvamaksut	3	3	4
Eläkkeet	9	11	13
Setelien valmistus	17	21	32
Poistot	52	135	143
Kurssierot	—	—	56
Muut kulut	12	14	14
Muut kulut	130	224	304
Siirto arvonnjärjestelytileiltä	— 250	— 230	80
TILIVUODEN TULOS	203	218	183

Taulukko 5.

SUOMEN PANKIN SOVELTAMIA KORKOJA VUOSINA 1969—1978, %

Päivästä	Liikepankkien keskus- pankkiluoton peruskorko ¹	Diskonttokoron rajat		Päiväluottokoron yläraja
		Alaraja	Yläraja	
12.12.1969	7	6	9	.
1. 6.1971	8 ½	6	9	.
1. 1.1972	7 ¾	6	9	.
1. 7.1973	9 ¼	7 ½	10 ½	.
1. 9.1975	9 ¼	7 ½	10 ½	30
1. 6.1976	9 ¼	7 ½	10 ½	25
1.10.1977	8 ¼	6 ½	9 ½	25
1. 1.1978	8 ¼	6 ½	9 ½	24
1. 5.1978	7 ¼	5 ½	8 ½	23

¹ Peruskoron lisäksi Suomen Pankki on eri aikoina perinyt rahalaitoksilta lisäkorkoa näiden ylittäessä varsinaiset luottokiintiöt.

Taulukko 6.

KOTIMAINEN CLEARINGLIKE: VAIHDETTUJEN PANKKIVEKSELIEN JA SHEKKIEN SEKÄ TILISIIRTOJEN LUKUMÄÄRÄ JA ARVO VUOSINA 1976—1978

Vuosi ja kuukausi	Pääkonttori		Haarakonttorit		Yhteensä	
	Lukumäärä, 1 000 kpl	Arvo, milj. mk	Lukumäärä, 1 000 kpl	Arvo, milj. mk	Lukumäärä, 1 000 kpl	Arvo, milj. mk
1976	26 712	145 108	14 138	35 584	40 850	180 692
1977	28 150	162 170	14 819	39 658	42 969	201 828
1978						
Tammikuu	2 212	14 882	1 194	3 756	3 406	18 638
Helmikuu	2 031	13 988	1 088	3 517	3 119	17 505
Maaliskuu	2 227	15 620	1 149	3 719	3 376	19 339
Huhtikuu	2 168	14 248	1 172	3 198	3 340	17 446
Toukokuu	2 687	15 977	1 209	3 465	3 896	19 442
Kesäkuu	2 620	15 793	1 132	3 369	3 752	19 162
Heinäkuu	2 510	15 108	1 083	3 051	3 593	18 159
Elokuu	2 681	15 052	1 155	3 089	3 836	18 141
Syyskuu	2 421	14 859	1 045	3 136	3 466	17 995
Lokakuu	2 737	16 730	1 127	3 270	3 864	20 000
Marraskuu	2 700	16 586	1 041	3 128	3 741	19 714
Joulukuu	2 621	16 562	1 018	3 008	3 639	19 570
Yhteensä	29 615	185 405	13 413	39 706	43 028	225 111

Taulukko 7.

**LIIEKAPANKKIEN KESKUSPANKKIRAOHITUS JA SEN KOOSTUMUS SEKÄ
KUSTANNUKSET VUOSINA 1976—1978¹**

Vuosi ja kuukausi	Koko keskuspankki- rahoitus milj. mk	Keskuspankki- luotto milj. mk	Päiväluotot liikepankeille milj. mk	Päivä- talletukset liikepankeilta milj. mk	Obligaatioiden terminikaupat milj. mk	Keskuspankki- rahoituksen kokonais- kustannukset %
1976	4 001.3	3 255.0	859.2	123.9	11.0	12.38
1977	3 913.6	2 874.7	1 241.4	273.2	70.7	11.82
1978	3 573.2	1 931.4	1 772.2	178.7	48.3	8.88
1978						
Tammikuu	5 180.4	3 193.2	1 935.0	8.1	60.3	12.52
Helmikuu	5 405.4	3 066.3	2 174.4	9.3	174.0	10.41
Maaliskuu	4 822.1	2 709.4	2 059.9	95.3	148.1	8.31
Huhtikuu	3 950.0	2 478.8	1 544.2	249.8	176.8	8.89
Toukokuu	3 585.6	2 286.1	1 476.6	192.9	15.8	7.51
Kesäkuu	3 109.8	1 638.4	1 641.7	170.7	0.4	7.05
Heinäkuu	2 700.1	1 633.0	1 339.1	272.8	0.8	7.87
Elokuu	2 552.3	1 530.9	1 395.1	373.7	—	7.61
Syyskuu	2 372.6	1 152.9	1 564.7	345.0	—	7.90
Lokakuu	2 961.4	1 227.2	1 926.3	195.2	3.1	8.59
Marraskuu	3 105.4	1 151.4	2 101.9	147.9	—	8.31
Joulukuu	3 133.9	1 109.2	2 107.7	83.0	—	7.94

¹ Päiväarvoista laskettuja vuosi- ja kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 8.

SUOMEN PANKIN PÄIVÄLUOTTOMARKKINAT VUOSINA 1975—1978¹

Vuosi ja kuukausi	Päiväluottojen kysyntä		Päivätalletusten tarjonta		Suomen Pankin nettosijoitus milj. mk	Päiväluotto- markkinakorko %	Päiväluottokorko korontasauksen jälkeen %
	Liikepankit milj. mk	Liikepankit milj. mk	PSP milj. mk	PSP milj. mk			
1975 ²	615.7	376.6	—	—	239.1	26.80	—
1976	859.2	123.9	656.4	—	78.9	18.39	—
1977	1 241.4	273.2	819.2	—	149.0	17.24	15.72
1978	1 772.2	178.7	1 503.3	—	90.3	11.99	10.78
1978							
Tammikuu	1 935.0	8.1	1 236.0	—	690.9	23.00	18.89
Helmikuu	2 174.4	9.3	1 920.7	—	244.4	19.77	15.68
Maaliskuu	2 059.9	95.3	2 000.8	—	- 36.2	13.08	11.85
Huhtikuu	1 544.2	249.8	1 625.0	—	-330.6	10.18	10.08
Toukokuu	1 476.6	192.9	1 620.2	—	-336.5	9.12	8.33
Kesäkuu	1 641.7	170.7	1 499.0	—	- 28.0	9.43	8.60
Heinäkuu	1 339.1	272.8	1 248.4	—	-182.1	9.14	8.50
Elokuu	1 395.1	373.7	1 292.5	—	-271.1	8.97	8.47
Syyskuu	1 564.7	345.0	1 120.1	—	99.6	9.18	8.71
Lokakuu	1 926.3	195.2	1 207.2	—	523.9	10.04	9.38
Marraskuu	2 101.9	147.9	1 532.6	—	421.4	9.85	9.11
Joulukuu	2 107.7	83.0	1 737.3	—	287.4	9.29	8.59

¹ Päiväarvoista laskettuja vuosi- ja kuukausikeskiarvoja.² Neljän kuukauden päiväarvoista laskettu keskiarvo 1.9.1975—31.12.1975.

Taulukko 9.

SETELINANTO VUOSINA 1976—1978, MILJ. MK

Päivä	Setelinanto-oikeus			Käytetty setelinanto-oikeus			Setelin- antovara	
	Ensisijainen kate	Toissijainen kate	Yhteensä	Liikkeessä olevat setelit	Vaadittaessa maksettavat sitoumukset	Shekki- luotoista nostamatta		Yhteensä
31.12.								
1976	2 307	1 500	3 807	2 635	131	1	2 767	1 040
1977	2 691	1 500	4 191	2 892	232	2	3 126	1 065
1978								
31. 1.	2 718	1 500	4 218	2 710	225	2	2 937	1 281
28. 2.	3 543	1 500	5 043	2 759	184	1	2 944	2 099
31. 3.	4 315	1 500	5 815	3 046	120	0	3 166	2 649
28. 4.	4 336	1 500	5 836	3 013	124	0	3 137	2 699
31. 5.	5 273	1 500	6 773	2 982	184	1	3 167	3 606
30. 6.	5 096	1 454	6 550	3 277	223	1	3 501	3 049
29. 7.	5 348	1 385	6 733	3 222	138	2	3 362	3 371
31. 8.	5 922	1 220	7 142	3 115	222	1	3 338	3 804
29. 9.	5 539	998	6 537	3 240	102	2	3 344	3 193
31.10.	4 979	970	5 949	3 132	147	0	3 279	2 670
30.11.	4 576	933	5 509	3 191	136	1	3 328	2 181
31.12.	4 749	967	5 716	3 509	134	2	3 645	2 071

Taulukko 10.

**LIIKKEESSÄ OLEVAT SETELIT JA METALLIRAHAT VUOSIEN 1973—1978 LOPUSSA,
MILJ. MK**

Rahalaji	1973	1974	1975	1976	1977	1978
SETELIT						
UUDET						
500 mk	—	—	163.1	408.5	574.1	853.3
100 »	1 323.4	1 623.0	1 788.4	1 573.0	1 647.2	1 924.6
50 »	318.6	347.4	362.6	354.8	361.6	388.4
10 »	213.7	227.4	239.8	235.5	243.0	268.6
5 »	47.8	53.6	56.6	57.9	60.5	68.5
1 »	3.5	8.1	6.3	5.7	5.6	5.7
Yhteensä	1 907.0	2 259.5	2 616.8	2 635.4	2 892.0	3 509.1
VANHAT						
10 000—100 vmk	8.3	8.3	8.2	8.2	8.2	8.2
50—5 »	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2
Yhteensä	9.5	9.5	9.4	9.4	9.4	9.4
Kaikkiaan	1 916.5	2 269.0	2 626.2	2 644.8	2 901.4	3 518.5
METALLIRAHAT						
UUDET						
25 mk	—	—	—	—	—	12.5
10 »	24.6	24.8	34.9	35.0	39.1	39.1
5 »	9.5	11.7	14.4	15.7	17.5	18.6
1 »	77.8	92.6	107.2	112.5	123.3	139.2
50 p	21.2	24.7	27.4	28.4	31.3	33.6
20 »	15.6	18.5	20.7	22.3	24.7	27.2
10 »	9.4	10.8	12.2	13.0	14.1	15.5
5 »	8.6	9.9	11.1	11.7	12.9	14.5
1 »	8.5	9.7	10.4	10.9	11.7	12.4
Yhteensä	175.2	202.7	238.3	249.5	274.6	312.6
VANHAT						
1 000—1 vmk	15.2	15.2	15.2	15.2	15.2	15.2
50—1 vp	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
Yhteensä	15.7	15.7	15.7	15.7	15.7	15.7
Kaikkiaan	190.9	218.4	254.0	265.2	290.3	328.3

Taulukko 11.

SETELINVALMISTUS JA SETELINPOLTTO VUOSINA 1976—1978, MILJ. MK

Setelilaji	Setelinvalmistus			Setelinpoltto		
	1976	1977	1978	1976	1977	1978
SETELIT						
UUDET						
500 mk	969.0	—	3 000.0	40.5	94.5	122.0
100 »	1 192.0	916.0	1 884.0	1 165.0	1 225.0	1 375.0
50 »	523.5	910.5	766.0	569.9	465.1	562.4
10 »	483.2	542.4	749.2	545.0	530.0	582.0
5 »	194.6	211.0	266.5	205.0	216.8	227.2
1 »	—	1.0	—	2.0	0.8	0.6
Yhteensä	3 362.3	2 580.9	6 665.7	2 527.4	2 532.2	2 869.2
milj. kpl	111.5	124.8	168.4	120.6	118.8	129.5
VANHAT						
Yhteensä	—	—	—	0.0	0.0	0.0
milj. kpl	—	—	—	0.0	0.0	0.0
Kaikkiaan	3 362.3	2 580.9	6 665.7	2 527.4	2 532.2	2 869.2
milj. kpl	111.5	124.8	168.4	120.6	118.8	129.5

Taulukko 12.

SETELIT JA METALLIRAHAT VUONNA 1978, MILJ. MK

Rahalaji	Vastuu- summa 31.12.1977	Valmis- tettu 1978	Hävitetty 1978	Vastuu- summa 31.12.1978	Suomen Pankissa 31.12.1978	Liikkeessä 31.12.1978
SETELIT						
UUDET						
500 mk	1 005.0	3 000.0	122.0	3 883.0	3 029.7	853.3
100 »	2 956.2	1 884.0	1 375.0	3 465.2	1 540.6	1 924.6
50 »	1 086.0	766.0	562.4	1 289.6	901.2	388.4
10 »	596.5	749.2	582.0	763.7	495.1	268.6
5 »	114.8	266.5	227.2	154.1	85.6	68.5
1 »	7.1	—	0.6	6.5	0.8	5.7
Yhteensä milj. kpl	5 765.6 143.0	6 665.7 168.4	2 869.2 129.5	9 562.1 181.9	6 053.0 106.9	3 509.1 75.0
VANHAT						
Yhteensä milj. kpl	9.4 11.5	— —	0.0 0.0	9.4 11.5	0.0 0.0	9.4 11.5
Kaikkiaan milj. kpl	5 775.0 154.5	6 665.7 168.4	2 869.2 129.5	9 571.5 193.4	6 053.0 106.9	3 518.5 86.5
METALLIRAHAT						
UUDET						
25 mk	—	12.5	—	12.5	0.0	12.5
10 »	39.3	—	0.0	39.3	0.2	39.1
5 »	18.8	1.5	0.4	19.9	1.3	18.6
1 »	139.2	10.0	0.0	149.2	10.0	139.2
50 p	37.6	4.0	0.0	41.6	8.0	33.6
20 »	27.2	2.0	0.0	29.2	2.0	27.2
10 »	15.4	1.0	0.0	16.4	0.9	15.5
5 »	14.0	1.3	0.2	15.1	0.6	14.5
1 »	11.9	0.9	0.0	12.8	0.4	12.4
Yhteensä	303.4	33.2	0.6	336.0	23.4	312.6
VANHAT						
1 000—100 vmk	15.2	—	—	15.2	0.0	15.2
50 vmk—1 vp	0.5	—	0.0	0.5	0.0	0.5
Yhteensä	15.7	—	0.0	15.7	0.0	15.7
Kaikkiaan	319.1	33.2	0.6	351.7	23.4	328.3

Taulukko 13.

AVISTAMYNTIKURSSIT VUOSINA 1973—1978, MK

Valuutta	1973			1974			1975		
	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin
1 USA:n dollari	4.178	3.816	3.580	4.030	3.774	3.560	3.958	3.679	3.465
1 Englannin punta	9.945	9.355	8.850	9.075	8.833	8.355	8.540	8.155	7.800
100 Ruotsin kruunua	91.50	87.76	83.85	87.80	85.22	82.45	90.90	88.80	86.30
100 Norjan kruunua	70.00	66.64	62.80	70.80	68.44	66.10	72.70	70.59	68.40
100 Tanskan kruunua	67.30	63.47	60.45	64.00	62.17	58.80	65.80	64.21	62.40
100 D-markkaa	158.90	144.34	130.00	152.50	146.21	139.20	152.30	149.80	146.70
100 Hollannin floriinia	150.20	137.50	129.28	145.30	140.70	134.20	149.05	145.73	141.90
100 Belgian frangia ¹	10.600	9.852	9.350	9.970	9.715	9.230	10.300	10.033	9.710
100 Sveitsin frangia	133.50	121.22	110.76	142.60	127.19	116.75	148.00	142.64	138.00
100 Ranskan frangia ²	92.00	86.10	81.45	81.95	78.65	73.85	89.30	86.00	80.60
100 Italian liiraa	0.7170	0.6571	0.6120	0.6370	0.5827	0.5550	0.5770	0.5650	0.5480
100 Itävallan šillinkiä	21.55	19.71	18.00	22.30	20.27	19.10	21.50	21.18	20.80
100 Japanin jeniä							1.308	1.244	1.175
1 Neuvostoliiton rupla, clearing	5.438	5.159	4.960	5.321	4.995	4.852	5.386	5.093	4.760
1 erityinen nosto-oikeus (SDR)							4.59305	4.45230	4.32164

¹ Suomen Pankki on noteerannut 12.9.1972 lähtien erikseen Belgian frangin kaupallisen ja ei-kaupallisen kurssin. Näissä laskelmissa on käytetty kaupallista kurssia.

² Suomen Pankki noteerasi 24.8.1971—20.3.1974 erikseen Ranskan frangin kaupallisen ja ei-kaupallisen kurssin. Näissä laskelmissa on käytetty kaupallista kurssia.

Valuutta	1976			1977			1978		
	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin
1 USA:n dollari	3.929	3.864	3.776	4.216	4.029	3.760	4.327	4.117	3.772
1 Englannin punta	7.820	6.983	6.070	7.705	7.042	6.415	8.215	7.917	7.700
100 Ruotsin kruunua	91.90	88.86	87.10	94.25	90.21	86.10	93.50	91.43	85.80
100 Norjan kruunua	73.50	70.95	69.20	79.50	75.83	71.90	81.60	78.93	77.90
100 Tanskan kruunua	66.25	64.04	62.10	70.10	67.23	64.50	79.20	75.06	69.30
100 D-markkaa	161.20	153.78	147.35	193.85	174.15	158.35	219.20	205.53	188.90
100 Hollannin floriniä	154.00	146.42	142.20	178.60	164.59	151.20	202.80	190.77	176.10
100 Belgian frangia	10.530	10.030	9.740	12.330	11.277	10.340	14.020	13.152	12.220
100 Sveitsin frangia	163.90	154.86	147.30	202.80	168.70	148.50	274.40	231.83	199.00
100 Ranskan frangia	86.45	81.09	76.10	87.00	82.16	76.40	96.10	91.77	81.00
100 Italian liiraa	0.567	0.468	0.417	0.482	0.459	0.430	0.504	0.489	0.463
100 Itävallan šillinkiä	22.68	21.59	20.84	27.00	24.47	22.28	29.95	28.45	26.35
100 Japanin jeniä	1.364	1.307	1.258	1.755	1.512	1.290	2.253	1.983	1.658
1 Neuvostoliiton rupla, clearing	5.197	5.125	5.053	5.865	5.475	5.067	6.185	6.037	5.601
1 erityinen nosto-oikeus (SDR)	4.50899	4.45099	4.37684	4.99043	4.69556	4.37250	5.27229	5.13633	4.81488

Taulukko 14.

AVISTAMYNTIKURSSIT VUONNA 1978, MK

Valuutta	Tammikuu			Helmikuu			Maaliskuu		
	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin
1 USA:n dollari	4.058	4.022	3.955	4.210	4.090	3.982	4.225	4.180	4.139
1 Kanadan dollari	3.710	3.656	3.615	3.765	3.674	3.585	3.767	3.719	3.687
1 Englannin punta	7.870	7.797	7.700	8.215	7.961	7.710	8.095	7.998	7.769
100 Ruotsin kruunua	86.70	86.44	86.20	91.25	88.54	85.80	91.60	90.98	90.50
100 Norjan kruunua	79.30	78.44	77.95	79.20	78.56	77.90	79.50	78.80	77.90
100 Tanskan kruunua	70.45	69.97	69.30	75.30	72.57	69.90	75.80	74.97	74.30
100 D-markkaa	192.65	190.20	188.90	206.60	197.72	189.05	207.20	205.63	202.70
100 Hollannin florinia	178.60	177.47	176.10	192.50	184.32	176.75	193.40	192.31	189.90
100 Belgian frangia kaupallinen kurssi	12.370	12.308	12.250	13.300	12.759	12.220	13.330	13.249	13.090
ei-kaupallinen kurssi	12.370	12.308	12.250	13.300	12.759	12.220	13.330	13.249	13.090
100 Sveitsin frangia	207.70	202.49	199.00	233.10	215.72	202.00	231.50	220.47	213.90
100 Ranskan frangia	86.00	85.60	84.90	87.95	84.97	81.00	91.60	89.04	86.30
100 Italian liiraa	0.468	0.465	0.463	0.497	0.481	0.466	0.500	0.494	0.490
100 Itävallan šillinkiä	26.85	26.54	26.35	28.70	27.55	26.40	28.80	28.58	28.15
100 Portugalin escudoa	10.30	10.18	10.10	10.65	10.35	10.10	10.50	10.39	10.35
100 Islannin kruunua	1.95	1.90	1.85	1.86	1.73	1.68	1.68	1.68	1.68
100 Espanjan pesetaa	5.05	5.03	5.02	5.28	5.14	5.00	5.30	5.27	5.21
100 Japanin jeniä	1.690	1.681	1.670	1.775	1.715	1.658	1.900	1.814	1.749
1 Neuvostoliiton rupla, clearing	5.747	5.712	5.601	6.057	5.882	5.725	6.169	6.080	6.016
1 erityinen nosto-oikeus (SDR)	4.88725	4.87055	4.85078	5.13069	4.96518	4.81488	5.16288	5.13120	5.09177

Valuutta	Huhtikuu			Toukokuu			Kesäkuu		
	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin
1 USA:n dollari	4.245	4.193	4.145	4.327	4.281	4.228	4.300	4.285	4.252
1 Kanadan dollari	3.754	3.679	3.623	3.883	3.832	3.753	3.850	3.824	3.785
1 Englannin punta	7.833	7.777	7.727	7.870	7.800	7.730	7.930	7.887	7.815
100 Ruotsin kruunua	91.90	91.42	91.10	92.90	92.22	91.80	93.50	93.22	93.00
100 Norjan kruunua	79.30	78.50	78.20	79.60	78.89	78.50	80.00	79.61	79.00
100 Tanskan kruunua	75.70	75.05	74.70	76.30	75.38	74.90	76.70	76.27	75.65
100 D-markkaa	207.60	205.73	203.85	205.20	203.57	201.90	206.60	205.94	205.00
100 Hollannin floriinia	194.20	192.64	190.90	191.60	190.32	188.70	192.70	191.98	190.60
100 Belgian frangia kaupallinen kurssi	13.370	13.240	13.140	13.180	13.089	12.960	13.230	13.166	13.060
ei-kaupallinen kurssi	13.370	13.240	13.140	13.180	13.085	12.960	13.200	13.110	12.960
100 Sveitsin frangia	226.90	220.71	215.50	226.20	218.15	215.00	229.40	227.55	224.30
100 Ranskan frangia	92.20	91.80	91.35	93.80	92.42	91.80	95.00	93.87	93.50
100 Italian liiraa	0.493	0.492	0.490	0.500	0.495	0.492	0.500	0.500	0.500
100 Itävallan šillinkiä	28.90	28.59	28.31	28.55	28.30	28.10	28.80	28.64	28.50
100 Portugalin escudoa	10.37	10.28	10.23	10.23	9.67	9.54	9.58	9.51	9.40
100 Islannin kruunua	1.68	1.64	1.63	1.68	1.67	1.66	1.67	1.67	1.64
100 Espanjan pesetaa	5.30	5.27	5.24	5.40	5.33	5.27	5.45	5.43	5.40
100 Japanin jeniä	1.910	1.901	1.870	1.946	1.902	1.870	2.095	2.009	1.950
1 Neuvostoliiton rupla, clearing	6.178	6.099	6.032	6.163	6.130	6.074	6.152	6.132	6.101
1 erityinen nosto-oikeus (SDR)	5.17782	5.15772	5.14685	5.24813	5.19450	5.16646	5.27229	5.25742	5.24250

Taulukko 14. (Jatk.)

Valuutta	Heinäkuu			Elokuu			Syyskuu		
	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin
1 USA:n dollari	4.237	4.209	4.173	4.170	4.113	4.010	4.125	4.076	4.028
1 Kanadan dollari	3.772	3.747	3.690	3.670	3.613	3.520	3.565	3.503	3.420
1 Englannin punta	8.100	7.995	7.910	8.070	8.005	7.956	8.055	7.994	7.956
100 Ruotsin kruunua	93.20	92.96	92.75	93.50	92.96	92.70	92.80	92.40	91.80
100 Norjan kruunua	79.00	78.33	78.00	79.20	78.57	78.10	78.90	78.50	78.15
100 Tanskan kruunua	75.60	75.41	75.20	75.70	75.15	74.45	75.60	75.28	74.70
100 D-markkaa	206.55	205.21	204.50	208.75	206.32	204.15	208.85	207.03	205.20
100 Hollannin floriniä	191.40	190.08	188.80	192.40	190.49	189.00	192.00	190.62	189.30
100 Belgian frangia kaupallinen kurssi	13.140	13.064	13.030	13.300	13.145	12.990	13.280	13.175	13.060
ei-kaupallinen kurssi	12.980	12.891	12.770	12.930	12.787	12.650	12.820	12.713	12.630
100 Sveitsin frangia	239.60	233.82	231.70	258.40	247.18	241.40	274.40	259.64	251.60
100 Ranskan frangia	95.75	95.13	94.65	96.10	94.93	93.90	95.00	93.81	92.40
100 Italian liiraa	0.504	0.502	0.500	0.500	0.497	0.495	0.500	0.497	0.495
100 Itävallan šillinkä	28.65	28.48	28.35	29.05	28.63	28.33	28.80	28.63	28.45
100 Portugalin escudoa	9.47	9.40	9.29	9.29	9.22	9.15	9.17	9.11	9.02
100 Islannin kruunua	1.64	1.64	1.64	1.64	1.64	1.64	1.36	1.35	1.35
100 Espanjan pesetaa	5.49	5.47	5.45	5.60	5.53	5.47	5.62	5.59	5.53
100 Japanin jeniä	2.204	2.117	2.084	2.253	2.191	2.151	2.164	2.153	2.140
1 Neuvostoliiton rupla, clearing	6.180	6.137	6.087	6.165	6.079	5.957	6.146	6.091	6.030
1 erityinen nosto-oikeus (SDR)	5.25638	5.24614	5.23243	5.24977	5.21429	5.17849	5.19925	5.17945	5.14668

Valuutta	Lokakuu			Marraskuu			Joulukuu		
	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin	Korkein	Keskim.	Alin
1 USA:n dollari	4.031	3.939	3.772	4.072	4.008	3.830	4.080	4.012	3.927
1 Kanadan dollari	3.410	3.332	3.227	3.470	3.421	3.300	3.488	3.405	3.315
1 Englannin punta	7.965	7.919	7.860	7.950	7.885	7.835	8.045	7.988	7.917
100 Ruotsin kruunua	92.60	92.07	91.75	92.30	92.04	91.70	92.15	91.88	91.70
100 Norjan kruunua	81.60	80.23	79.10	80.40	79.53	78.90	79.65	79.16	78.70
100 Tanskan kruunua	79.20	77.20	75.70	78.50	76.58	75.90	77.90	76.88	75.60
100 D-markkaa	219.20	214.03	209.05	216.00	211.17	209.85	216.75	213.79	211.00
100 Hollannin floriniä	202.80	196.79	193.10	199.80	195.09	193.40	200.00	197.19	194.55
100 Belgian frangia kaupallinen kurssi	14.020	13.607	13.300	13.840	13.479	13.370	13.730	13.542	13.360
ei-kaupallinen kurssi	13.800	12.868	12.630	13.480	13.176	12.970	13.490	13.325	13.100
100 Sveitsin frangia	261.45	256.37	252.10	253.00	240.28	230.40	243.00	239.61	234.45
100 Ranskan frangia	95.25	93.81	93.30	94.60	92.57	91.60	94.80	93.30	91.80
100 Italian liiraa	0.495	0.490	0.485	0.485	0.480	0.478	0.485	0.480	0.475
100 Itävallan šillinkiä	29.95	29.35	28.80	29.50	28.88	28.65	29.50	29.20	28.83
100 Portugalin escudoa	9.02	8.96	8.80	8.85	8.79	8.67	8.83	8.77	8.72
100 Islannin kruunua	1.35	1.32	1.28	1.31	1.31	1.28	1.31	1.31	1.31
100 Espanjan pesetaa	5.70	5.67	5.62	5.74	5.67	5.59	5.74	5.70	5.63
100 Japanin jeniä	2.175	2.152	2.139	2.135	2.102	2.066	2.077	2.056	2.022
1 Neuvostoliiton rupla, clearing	6.106	5.988	5.833	6.185	6.117	5.922	6.079	6.002	5.904
1 erityinen nosto-oikeus (SDR)	5.16926	5.13826	5.07550	5.16217	5.13784	5.10207	5.16921	5.14340	5.11193

TILINTARKASTAJIEN KERTOMUS

Suomen Pankin tilien ja toiminnan tarkastuksesta vuodelta 1978

Eduskunta on valinnut 24.10.1978 allekirjoittaneet suorittamaan Suomen Pankin tilien tarkastuksen vuodelta 1978. Suoritettuumme tämän tehtävän esitämme tarkastuskertomuksenamme seuraavan:

Tarkastusta varten ovat käytettävissämme olleet kaikki asiaan kuuluvat tilikirjat, luettelot, pöytäkirjat, asiakirjat ja tositteet. Tämän lisäksi olemme pankin johtokunnalta ja asianomaisilta virkamiehiltä saaneet seikkaperäisiä pankin toimintaa, luotonantoa ja asemaa sekä kassojen ja kirjanpidon tarkkailua valaisevia selostuksia.

Tarkastuksen perusteella ilmoitamme,

että pankin pääkonttorin holvin sekä kassanhoitajien vaihtokassat samoin kuin metallivarat, setelit, obligatiot, avoimet ja suljetut talletukset, vekselit, velkakirjat ja vakuudet täsmäsivät pankin kirjanpidon kanssa. Olemme myös holvikirjojen ja todisteiden nojalla todenneet, että pääkonttorin holvikassa ja muut kassat sekä kassa-inventointien mukaan haarakonttorien kassoissa ja muissa pankin säilytyspaikoissa joulukuun 31 päivänä 1978 olleet kassavarat olivat pankin tilinpäätöksen merkintöjen mukaiset,

että pankin ohje- ja johtosäännöissä määrätyt inventoinnit ja tarkastukset on toimitettu,

että pankin luotonanto on ollut harkittua,

että tilinpäätös on vakavaraisille perusteille laadittu.

Olemme myös tarkastaneet pankin hoidossa olevien Längmanin rahastojen tilit sekä Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 1967 rahaston tilinpäätöksen sekä todenneet niiden olevan oikeat ja kunnossa sekä asianmukaisesti hoidetut.

Suomen Pankin tuloslaskelma, joka osoittaa voittoa mk 182 971 319,40, on oikein johdettu kirjanpidosta.

Pankkia on tilivuoden aikana hoidettu määrätietoisesti ja pankin ohjesääntöä noudattaen. Sen asema on vakaa.

Edellä olevan perusteella ja koska tarkastuksessa ei ole esiintynyt aihetta huomautukseen, ehdotamme, että Suomen Pankin johtokunnalle myönnetään vastuuvapaus vuodelta 1978.

Helsingissä helmikuun 23 päivänä 1979

Mikko Kaarna

Väinö Turunen

Erkki Kivimäki

Pentti Mäki-Hakola

Unto Luukko

./.. Tyko Vanhala

EDUSKUNNAN PANKKIVALTUUSMIEHET VUODEN 1978 LOPUSSA

Antero Salmenkivi (puheenjohtaja)
Jermu Laine (varapuheenjohtaja)
Matti Maijala
Aarne Saarinen
Ulf Sundqvist
Ilkka-Christian Björklund
Ingvar S. Melin
Ahti Pekkala
T. Junnila

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNTA VUODEN 1978 LOPUSSA

Eduskunnan pankkivaltuusmiesten vahvistama johtokunnan työnjako

Pääjohtaja Mauno Koivisto (puheenjohtaja)	Pankin toiminnan yleinen johto ja valvonta Keskuspankkipolitiikan yleisperiaatteet Johtokunnan edustus Johtokunnan jäsenten toiminnan ja heidän ratkaisujensa asiasisällön valvonta
Pankinjohtaja Ahti Karjalainen	Kansantalouden osastolle kuuluvat asiat Tutkimusosastolle kuuluvat asiat Tarkastusosastolle kuuluvat asiat ATK-osastolle kuuluvat asiat Kansainväliset järjestöt, ei kuitenkaan Kansainvälinen Valuuttarahasto
Pankinjohtaja Pentti Uusivirta	Valuuttapoliittiselle osastolle kuuluvat asiat Valuuttaosastolle kuuluvat asiat Idänkaupan osastolle kuuluvat asiat Ulkomaisten pääomaliikkeiden osastolle kuuluvat asiat Kansainväliset rahalaitokset, myös Kansainvälinen Valuuttarahasto Suomen Takausrenkas Hallinto- ja lakiasiain osastolle kuuluvista asioista lakiasiat
Pankinjohtaja Rolf Kullberg	Rahapoliittiselle osastolle kuuluvat asiat Rahoitusosastolle kuuluvat asiat Tiedotus- ja julkaisuosastolle kuuluvat asiat SITRA
Pankinjohtaja Ele Alenius	Asiakaspalveluosastolle kuuluvat asiat Kassaosastolle kuuluvat asiat Setelipaino, mukaan luettuna setelipainon uudisrakennus (Setri-projekti)
Pankinjohtaja Harri Holkeri	Hallinto- ja lakiasiain osastolle kuuluvat asiat, ei kuitenkaan lakiasiat Uudisrakennukset ja kiinteistöt lukuun ottamatta Setri-projektia Henkilöstöhallinto- ja yleisten asiain osastolle kuuluvat asiat Kirjeenvaihto-osastolle kuuluvat asiat Valuutantarkkailuosastolle kuuluvat asiat Haarakonttorit

PÄÄKONTTORI

Johtajat

Markku Puntila

Seppo Lindblom

Eino Helenius

Pentti Koivikko

Kari Nars

Antti Lehtinen

Osastot

Rahapoliittinen osasto
Rahoitusosasto

Kansantalouden osasto
Tutkimusosasto
Tiedotus- ja julkaisuosasto

Hallinto- ja lakiasiain osasto
Kirjeenvaihto-osasto
Tarkastusosasto
Kansainväliset lakiasiat
ATK-osasto

Henkilöstöhallinto- ja yleisten
asiain osasto
Asiakaspalveluosasto
Kassaosasto

Valuuttapoliittinen osasto
Valuuttaosasto
Idänkaupan osasto

Ulkomaisten pääomaliikkeiden osasto
Valuutantarkkailuosasto

Osastopäälliköt

Ralf Pauli (vs.)
Raimo Hyvärinen

Kari Puumanen
Heikki Koskenkylä
Markku Pietinen

H. T. Hämäläinen
Antti Saarlo
Timo Männistö
U. Levo
K. Eirola

Pauli Kanerva
Stig G Björklund
Antti Luukka

Kari Pekonen
Raine Panula
Kari Holopainen

Pekka Tukiainen
J. Ojala

ATK-suunnittelun johtaja

Pertti Kukkonen

HAARAKONTTORIT

Konttorit

Joensuu
Jyväskylä
Kotka
Kuopio
Lahti
Mikkeli
Oulu
Pori
Rovaniemi
Tampere
Turku
Vaasa

Konttorinjohtajat

K. Karhi
E. M. Tammi
V. Lehto
Keijo Kallasmaa
M. Hannula
Reino Ylönen
Harri Salenius
V. Kaarnakorpi
Heikki Hakola
E. Vuorela
S. Paavola
Rauno Haikarainen

SETELIPAINO

Toimitusjohtaja Tor-Leif Huggare

Tuotantojohtaja, vt. varatoimitusjohtaja H. Taipale

SUOMEN PANKKI

Perustettu 1811

Käyntiosoite: Snellmanin aukio, Helsinki

Postiosoite: PL 160, 00101 Helsinki 10

Puhelinnumero: (90) 170 051

Telex: 121224 spfb.sf

Sähkeosoite: SUOMENPANKKI Helsinki

Haarakonttorit

Joensuu:	Kauppakatu 23 b, PL 80, 80101 Joensuu 10, puh. (973) 233 72
Jyväskylä:	Kauppakatu 21, PL 165, 40101 Jyväskylä 10, puh. (941) 211 433
Kotka:	Keskuskatu 19, PL 211, 48101 Kotka 10, puh. (952) 155 70
Kuopio:	Kauppakatu 25—29, PL 123, 70101 Kuopio 10, puh. (971) 125 611
Lahti:	Torikatu 3, PL 170, 15111 Lahti 11, puh. (918) 298 31
Mikkeli:	Päiviönkatu 15, 50100 Mikkeli 10, puh. (955) 148 40
Oulu:	Kajaaninkatu 8, PL 103, 90101 Oulu 10, puh. (981) 224 366
Pori:	Valtakatu 11, PL 110, 28101 Pori 10, puh. (939) 353 44
Rovaniemi:	Valtakatu 23, PL 205, 96201 Rovaniemi 20, puh. (991) 160 01
Tampere:	Hämeenkatu 13, PL 325, 33101 Tampere 10, puh. (931) 254 20
Turku:	Linnankatu 20, PL 373, 20101 Turku 10, puh. (921) 260 66
Vaasa:	Kirkkopuistikko 22, 65100 Vaasa 10, puh. (961) 245 322